

Acest dosar este prezentat exclusiv pentru informare.
Stimate cititor!

Daca DVS doriti sa copiat acest dosar, el urmeaza a fi inlaturat fara intirziere, imediat dupa ce ati facut cunostinta cu continutul lui.

Copiind si pastrind dosarul in cauza,
DVS va asumati toata responsabilitatea
in conformitate cu legislatia in vigoare.

Toate drepturile de autor asupra dosarului dat
se pastreaza dupa detinatorul de drept.

Orice utilizare in scopuri comerciale sau alte
scopuri, cu exceptia utilizarii in scopuri de informare
prealabila este interzisa.

Publicarea acestui document nu atrage dupa sine nici
un fel de cistig comercial.

Insa astfel de documente contribuie rapid la ridicarea
profesionalismului si spiritualitatii
cititorilor si serveste drept reclama a editiilor de
hirtie a acestor documente.

- **ABÁCA, abace, s.f. (Arhit.)**
- Placa subtire (patrata) care constituie partea superioara a capitelului unei coloane si face legatura cu arhitrava
- **Acordul Unic (AU)**
- reprezinta documentul cu valoare de aviz conform, necesar pentru elaborarea si emiterea Autorizatiei de Construire / Desfiintare, întocmit în baza concluziilor si propunerilor rezultate ca urmare a examinarii si aprobarii documentatiilor tehnice depuse în vederea autorizarii, insumand conditiile si recomandările formulate prin: a) avizele si acordurile pentru utilitati urbane privind racordarea obiectivului si a organizarii executiei lucrarilor la retelele de utilitati urbane (apa/canal, electricitate, gaze, termoficare, telecomunicatii, salubritate, transport urban); b) avizele si acordurile specifice privind prevenirea si stingerea incendiilor, apararea civila, protectia mediului si a sanatatii populatiei. Acordul unic se elaboreaza de structurile de specialitate constituite sub autoritatea administratiei publice locale;
- **Aditivii pentru beton**
- sunt solutii sau pulberi care se adauga la prepararea sau dupa prepararea betonului, in scopul imbunatatirii unor proprietati ale acestuia. Tipuri de aditivi pentru betoane: Plastifianti - intaresc lucrabilitatea betonului, reducerea apei; Antrenori de aer - cresc durabilitatea betonului, marind rezistenta la ciclurile de inghet-dezghet; Intarzaietori de priza - maresc timpul de punere in opera a betonului, foarte utili pe timp calduros; Acceleratori de intarire - accelerator de priza, aditiv ce reduce timpul de intarire a betonului, recomandat pe timp friguros;
- **Adeziv**
- Produs natural sau sintetic cu care se lipeste, se încheiază lemnul, metalele, sticla, etc;
- **Absida**
- absida altar, abside laterale, -nisa semicirculara sau poligonala care închidea nava centrala a unei bazilici romane. Incapere semicirculara destinata altarului în bazilicile crestine;
- **Accesorii**
- Obiect, piesa, dispozitiv care constituie un element secundar, anex, incidental, complementar;
- **Acoperis**
- Sistem structural cu rol de preluare a sarcinilor exterioare (zapada), de sustinere a invelitorii si de creare a geometriei cu pante pentru scurgerea apelor meteorice;
- **Acoperis in sed**
- Acoperis pentru hale industriale cu deschidere mare, caracterizat prin faptul ca este compus dintr-o serie de elemente cu versante cu inclinari diferite (seduri) si care, prin faptul ca au versantele cu inclinare mare (pana la verticala) constituite aproape numai din ferestre, permit o iluminare mai buna si aproape uniforma a halei. Aceste acoperisuri executate din diverse materiale pot avea forme foarte diferite, forma cea mai raspandita fiind cea in dinti de ferastrau;
- **Acoperis mansardat**
- Acoperis ale carui parti laterale au cate doua pante, cea dinspre poale fiind mai pronuntata, pentru ca spatiul astfel obtinut sa poata fi amenajat pentru a fi locuit, mansarda in stil frantuzesc;
- **Acostament**
- (Drum) Fasie laterala din platforma unui drum, lasata in general nepavata sau nepietruita si care servește la asigurarea circulatiei, la scurgerea apelor, la circulatia pietonilor si la depozitarea materialului de intretinere;
- **Acropola**
- Cetate, ansamblu cu caracter religios, asezata intr-o pozitie greu accesibila (pe stanci inalte), pe langa orasele antice grecesti
- **Acvifer**

- Purtator de apa. Exemple: strat acvifer, nisipuri acvifere
- **Adapost**
 - (Arh.) Loc de refugiu sau de protectie a oamenilor sau a animalelor contra intemperiilor, contra unui pericol, construit uneori in zonele cele mai expuse;
- **Adapost antiatomic**
 - Lucrare de fortificatie militara sau constructie civila care serveste la protectia oamenilor contra exploziilor nucleare si a substantelor radioactive de lupta, si anume contra undei de soc, a emisiunii de lumina, a radiatiei penetrante si a infectarii radioactive;
- **Adapost antichimic**
 - Lucrare de fortificatie militara sau constructie civila care serveste la protectia oamenilor contra actiunii daunatoare a substantelor chimice;
- **Adapost 'ALA'**
 - Abreviere aparare locala antiaeriana, adapost de protectie civila executat la subsolurile constructiilor industriale, socio-culturale, de locuinte. Pentru constructiile de locuinte suprafata este de 1mp/persoana dar nu mai putin de 9mp;
- **Adapost subteran**
 - (Mine) Lucrare miniera alcatuita dintr-o camera izolata, cu accesul propriu al aerului de respiratie asigurat, care serveste, in cazul exploziilor subterane, la adapostirea lucratorilor;
- **Aerocartograf**
 - (Topogr.) Aparat folosit pentru a intocmi planuri si harti, cum si pentru a determina coordonatele punctelor caracteristice respective, utilizand perechi de fotograme aeriene.
- **Agrafa**
 - (Constr.) a. Bucata mica de tabla sau de sarma curbata, folosita la fixarea pieselor care alcatuiesc invelitorile. b. Piesa de otel-beton, care leaga, pentru betonare, barele de otel din armatura unui element de beton armat. 2. (Tehn.) Element metalic, de legatura sau de asigurare a legaturii pentru reunirea unor piese care pot fi desfacute oricand;
- **Agrement tehnic**
 - Este un aviz dat de catre o comisie alcatuita din specialisti, pentru un material sau o tehnica noua. Se bazeaza pe rezultate obtinute in laborator, prin constatari facute in santiere experimentale, comparatii cu materiale sau tehnici cunoscute;
- **Agregatele**
 - Sunt materiale minerale (nisip, pietris, piatra concasata, etc.) folosite la prepararea betonului sau mortarelor;
- **Alee, alei**
 - Drum într-un parc, într-o gradina etc. asternut cu nisip sau cu prundis si marginit de arbori sau de flori. Strada plantata cu arbori; strada îngusta si scurta; stradela, intrare. Spatiu de circulatie, marginit pe ambele parti de elemente arhitecturale;
- **Amorsa**
 - Este un material de constructii cu rolul de a pregati o suprafata suport pentru aplicarea unor straturi ulterioare. Amorsa actioneaza prin reglarea gradului de absorbtie al suprafetei suport, inchizand porii acesteia. Amorsa difera in functie de suprafata suport si de stratul care urmeaza a fi aplicat pe aceasta, existand amorse pentru suprafete din lemn, amorse pentru pereti sau pardoseli din beton, caramida, BCA, tencuieli de var sau ipsos, ceramica, amorse pentru metale neferoase, amorse pentru stida, amorsa pentru PVC etc. Din punct de vedere al compozitiei exista amorse pe baza de polimeri acrilici, aditivi si fileri sau amorse pe baza bitum, rasini, stabilizatori minerali si elastomeri;

- **Ancadrament**
 - Chenar decorativ in relief care inconjura o usa, o fereastră, etc;
- **Albastreala lemnului**
 - (Lemn) Defect care consta in alterarea lemnului, insotita de o coloratie albastra-cenusie a duramentului sau a alburnului, ce inlesneste aparitia sau dezvoltarea unor ciuperci care provoaca putrezirea lemnului sau uscarea arborelui;
- **Alicarie**
 - (Constr.) Bucati mici ramase ca deseuri la cioplirea sau la spargerea caramizilor ori a pietrelor, care pot fi intrebuintate ca material de umplutura, in mortare, in betoane de umplutura etc;
- **Aliniament**
 - Linia de demarcatie intre domeniul public si proprietatea privata;
- **Aliniament de fund**
 - Reprezinta linia pana la care pot fi dispuse cladirile spre interiorul terenului;
- **Aliniament de teren**
 - Linie de teren marcata prin jaloane, tarusi etc;
- **Aliniere**
 - 1. Linie de asezare a limitelor unei strazi, a unei piete publice, linie imaginara ce determina distanta dintre o constructie si limita de proprietate fata de domeniul public. Operatie de jalonare a unui aliniament. 2. (la pl.) Monumente cu caracter religios frecvente in epoca bronzului in Franta, in Anglia etc., constand din siruri drepte, paralele, de blocuri mari de piatra cioplita, infipte vertical in pamant la intervale regulate;
- **Amorsa drumului**
 - (Drum.) Portiunea din traseul unui drum situata la intrarea sau la iesirea din orase, care face trecerea de la profilul transversal al drumului la profilul transversal al strazii;
- **Amplasament**
 - Loc de asezare a unei instalatii, a unui dispozitiv, a unei constructii;
- **Ampora**
 - (Constr.) Material termoizolant de natura organica avand coeficientul de conductivitate termica de 0,035 kcal/m h grd, se obtine din uree formaldehidica si un spumant, de exemplu, sapun de colofoniu. Absoarbe usor apa care-i modifica simtitor proprietatile. Nu arde si nu putrezeste. Se foloseste in constructii ca izolator, si in instalatii frigorifice, deoarece in mediul uscat rezista la temperaturi joase pana la -200 °C;
- **Ampriza**
 - (Constr.) Latimea totala (masurata in proiectie orizontala) a fasiei de teren pe care se construieste o sosea, o cale ferata, un dig sau alta lucrare de terasamente;
- **Ancora**
 - (Constr.) Piesa de otel cu diferite forme, fixata de capatul unui tirant, pentru a lega zidurile intre ele, cosurile de fum de sarpanta acoperisului, fermele de ziduri etc;
- **Ancoraj**
 - (Constr.) a. Ansamblul ancorelor care servesc la ancorarea unei constructii. b. Ansamblul constituit dintr-o ancora, din elementul de care se fixeaza ancora (prin intermediul caruia sunt transmise fortele la teren sau la elementul de care se face ancorarea), din piesa sau din piesele care servesc la legarea ancorei de elementul ancorat si de elementul de ancorare si, eventual, din piesele de intindere a ancorei;

- **Ancorare**
- (Constr.) Legarea unui sistem tehnic de un alt sistem tehnic sau de teren (direct sau prin intermediul unei fundatii), pentru a impiedica rasturnarea sau deplasarea lui sub actiunea fortelor de intindere sau de impingere;
- **Anexe ale locuintelor**
- Cladiri de mici dimensiuni realizate pe o parcela separat (independent) de cladirea principala, destinate pentru gararea a 1-2 masini (garaj) sau pentru agrement (umbrare, pergole acoperite, sere);
- **Antedeviz**
- (Tehn.) Piesa scrisa a unui proiect in faza de sarcina de proiectare; cuprinde evaluarea costului constructiei care formeaza obiectul proiectului;
- **Antemasuratoare**
- Document tehnic ce stabileste, pe baza proiectului constructiei, cantitatile de materiale (pe tipuri si dimensiuni) care sunt necesare pentru executia constructiei;
- **Anteproiect**
- (Tehn.) Proiect sumar care cuprinde numai elementele esentiale si caracteristice ale unei lucrari, fara detalii, masurate si calculate aproximativ. Se intocmeste pentru a da o informatie generala asupra conceptiei si asupra modului de executie a lucrarii dorite sau pentru a servi ca baza pentru inceperea lucrarilor, pana la realizarea proiectului definitiv;
- **Antesoclu**
- (Arh.) Baza iesita in afara soclului unei cladiri;
- **Antiseismic**
- Care are in vedere prevenirea efectelor negative ale miscarilor seismice, conformatia antiseismica a unei structuri, proiectarea antiseismica a unei cladiri etc;
- **Antretoaza**
- (Constr.) Legatura transversala, efectuata din loc in loc intre doua grinzi sau sine longitudinale, pentru a face rigid ansamblul constructiei;
- **Anta**
- Este un element arhitectonic clasic, vertical, de forma unui semipilastru ce se profileaza usor din perete la colturile unei constructii, avand functie de sprijin, dar si un rol decoartiv;
- **Antablament**
- Este un element de arhitectura clasica, orizontal, portant, compus de jos in sus din arhitrava, friza si cornisa. Antablamentul este asezat in partea superioara a unui zid sau deasupra unui sir de coloane, si sustine acoperisul unei constructii;
- **Apa**
- La acoperisuri: versant, panta, directie de scurgere a apei meteorice;
- **Apa meteorica**
- Apa provenind din ploi, zapezi, depuneri de roua sau bruma etc;
- **Apa pluviala**
- Apa provenita din ploi;
- **Apara-roate**
- (Constr.) Trotuar ingust, amenajat pe podurile de lemn pentru sosele care au deschidere mica sau care sunt circulat putin de pietoni (de ex. poduri forestiere), pentru a impiedica vehiculele sa loveasca parapetul podului si sa cada de pe pod;

- **Aparare civila**
- Ocrotirea populatiei, a bunurilor materiale in caz de razboi, calamitati sau catastrofe, asigurand conditiile necesare supravietuirii acestora;
- **Apareiaj**
- (Constr.) a. Modul de asezare a pietrelor intr-o zidarie aparenta a unei cladiri. b. Desenul rosturilor pietrelor aparente pe o fatada. c.Aspectul fetei pietrelor intre rosturi, la o fatada;
- **Aparatura,aparaturi**
- Totalitate a aparatelor care asigura functionarea si controlul unei anumite instalatii, masini etc.;
- **Arbaletrier**
- (Constr.) Element constructiv din ansamblul unei ferme de acoperis, constand dintr-o grinda asezata in planul vertical al acesteia, in sensul pantei acoperisului, si care serveste la sustinerea penelor pe care se fixeaza capriorii, la solidarizarea nodurilor, ca si la transmiterea sarcinilor permanente si incidentale la zidul sau la stalpul de sustinere a fermei;
- **ARC**
- (Element de) constructie în forma arcuita.
- **Arc Butant**
- În cazul boltilor cu nervuri din arhitectura gotica, nervurile formeaza arcuri ascutite care transmit mai direct greutatea în jos, dar au totusi nevoie de sprijin lateral. Pentru ca presiunea boltii asupra zidurilor laterale sa nu duca la surparea lor, s-a recurs la o forta de sprijin mai puternica decât cea a contraforturilor (stâlpi laterali exteriori care sprijina bolta), si anume la arcurile de sustinere sau arcurile butante (arcs-boutants).
- **Arcada**
- Element arhitectonic format din unul sau mai multe arcuri si din elemente care il sustin (coloane, stalpi, ziduri etc.);
- **Arcatura**
- (Arh.) Relief alcatuit dintr-o succesiune de arcade mici, care decoreaza partile netede ale zidurilor unui edificiu. Este foarte mult folosita in arhitectura religioasa artistica din tara noastra;
- **Argea**
- (Arh.) a. Bolta mare a unei biserici. b. Constructia in starea in care are numai stalpii si capriorii;
- **Arhitect cu drept de semnatura**
- Absolvent al unui institut de invatamant superior de arhitectura care a depasit stagiatura si are drept de semnatura obtinut prin Ordinul Arhitectilor;
- **Arhitect stagiar**
- Arhitectul aflat la inceputul carierei sale (pe o perioada de 2 ani) in baza unui contract individual de munca sub indrumarea unui arhitect cu drept de semnatura;
- **Arhitect urbanist**
- Arhitectul care-si desfasoara activitatea in domeniul urbanismului si al amenajarii teritoriului;
- **Arhitectura**
- Stiinta, arta si tehnica de a proiecta si a construi cladiri si alte asezaminte in mediul ambient;
- **Arhitrava**
- Este un element de constructie orizontal, caracteristic arhitecturii clasice, care constituie partea inferioara a antablamentului si care se sprijina pe capitelul coloanei sau pe zid;
- **Aria construita**

- Suprafata ocupata de catre constructie la sol (amprenta casei pe teren);
- **Arie desfasurata construita**
- Suma suprafetelor pe fiecare nivel al constructiei masurata pe perimetrul exterior al acesteia, corespunzator fiecarui nivel considerat. In acest calcul nu intra suprafetele balcoanelor si terasele neacoperite.
- **Aria utila**
- Suprafata insumata a camerelor fara grosimile zidurilor (suprafata interioara a camerelor);
- **Aria locuabila**
- Suprafata insumata a camerelor locuibile;
- **Arierbec**
- (Constr.) Partea din aval a unei pile (picior de pod) de zidarie;
- **ALABÁSTRU**
- Varietate de ghips cu aspect de marmura alba strabatuta de vine transparente, întrebuintata la fabricarea unor obiecte ornamentale
- **ALUMÍNIU**
- Metal usor, ductil si maleabil, de culoare argintie, folosit pe scara întinsa în industrie si în tehnica.
- **ARHIVÓLTA**
- Detalii de arhitectura, de regula decorat cu muluri, asezat deasupra unei arcade la o usa, la o fereastră, la un portal etc
- **Arlechin**
- (Arh.) a. Culisa din spatele peretilor laterali ai unei scene, care permite, micșorarea înalțimii scenei, mascand în același timp reflectoarele de deasupra acesteia. b. Reflectorul lateral din fata scenei.
- **Armatura**
- Totalitatea barelor metalice prinse între ele care întaresc o constructie (de beton armat);
- **Armobeton**
- (Constr.) Beton slab armat, întrebuintat în constructii masive (fundatii mari, constructii hidrotehnice etc.), la care se admite ca betonul din zona supusa la eforturi de întindere sa preia o parte din aceste eforturi;
- **Armociment**
- (Constr.) Nume impropriu pentru placi subtiri de 1-1,5 cm, de beton cu agregate marunte, folosite la învelitori;
- **Asana, asanez**
- A înlătura surplusul de ape dintr-o regiune (cu scopuri economice, de salubritate sau estetice) prin lucrari hidrotehnice executate pe spatii întinse. A seca (o apa statatoare);
- **Asiza**
- (Constr.) Rand sau strat orizontal de material (piatra, caramida, de strat beton etc.), asezat în constructia unei zidarii;
- **Astereala**
- Captuseala de scânduri asezata pe un schelet de lemn, pentru a sustine învelitoarea unui acoperis, o bolta de beton în timpul turnarii etc;

- **Asfalt -asfalturi**
- Roca sedimentara, bruna-neagra, formata prin bituminizarea unor substante organice sau prin oxidarea si polimerizarea petrolului.2. Amestec de bitum cu materiale minerale, întrebuintat mai ales la pavarea drumurilor;
- **Atlant**
- (Arh.) Statuie de piatra reprezentand un barbat care sustine antablamentul unei cladiri, un balcon, un monument etc., si care inlocuieste o coloana. Statuile care reprezinta femei se numesc cariatide.
- **Atic**
- 1. Parte a unei constructii situata deasupra cornisei, avand rolul de a masca acoperisul. 2. Etaj scund, situat imediat sub acoperis;
- **Atrium**
- (Arh.) a. Curte interioara centrala inconjurata de celelalte incaperi in casele antice romane b. Spatiu care are rolul de vestibul - uneori descoperit sau luminat de sus - la intrarea in edificii;
- **Aula**
- (Arh.) Sala de conferinte sau de festivitati avand dimensiuni si amenajari speciale;
- **Autorizatie**
- Autorizatii,Permisune, împuternicire (oficiala) de a face ceva. Document oficial prin care se dovedeste un drept sau o împuternicire a cuiva;
- **Autorizatia de desfiintare (AD)**
- Se emite în aceleasi conditii ca si Autorizatia de Construire (AC). Demolarea, dezafectarea ori dezmembrarea, partiala sau totala, a constructiilor si instalatiilor aferente constructiilor, a instalatiilor si utilajelor tehnologice, inclusiv elementele de constructii de sustinere a acestora, închiderea de cariere si exploatare de suprafata si subterane, precum si a oricaror amenajari se fac numai pe baza Autorizatiei de Desfiintare (AD) obtinute în prealabil de la autoritatile pe al caror teritoriu administrativ se executa lucrarile: presedintii consiliilor judetene, primarul general al municipiului Bucuresti, primarii municipiilor, sectoarelor municipiului Bucuresti sau ai oraselor si comunelor.
- **Autorizatia de Construire (AC)**
- Este actul de autoritate al administratiei publice locale - consilii judetene si consilii locale municipale, orasenesti si comunale -, pe baza caruia se pot realiza lucrari de constructii. Autorizatia de construire(AC)- se emite în cel mult 30 de zile de la data înregistrarii cererii, pe baza documentatiei depuse, care va cuprinde: a) certificatul de urbanism; b) dovada titlului asupra terenului si/sau constructiilor; c) proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor de constructii; d) avizele si acordurile legale necesare, stabilite prin Certificatul de Urbanism; e) dovada privind achitarea taxelor legale. Executarea lucrarilor de constructii se poate face numai pe baza proiectului tehnic si a detaliilor de executie. Autoritatea emitenta a autorizatiei de construire stabileste o perioada de valabilitate de cel mult 12 luni de la data emiterii, interval în care solicitantul este obligat sa înceapa lucrarile. În aceasta situatie, valabilitatea autorizatiei se extinde pe toata durata de executie a lucrarilor prevazute prin autorizatie, în conformitate cu proiectul tehnic. Neinceperea lucrarilor ori nefinalizarea acestora în termenele stabilite conduce la pierderea valabilitatii autorizatiei, fiind necesara emiterea unei noi autorizatii de construire. În situatia în care caracteristicile nu se schimba fata de autorizatia initiala, se va putea emite o noua autorizatie de construire, fara a fi necesar un nou certificat de urbanism. Investitorul are obligatia sa înstiinteze autoritatea emitenta a autorizatiei de construire, precum si inspectoratul teritorial în constructii asupra datei la care vor începe lucrarile autorizate. În caz contrar, daca constatarea faptei de începere a lucrarilor fara înstiintare s-a facut în termenul de valabilitate a autorizatiei, data începerii lucrarilor se considera ca fiind ziua urmatoare datei de emitere a autorizatiei. Valabilitatea autorizatiei se mentine în cazul schimbarii investitorului, înainte finalizarii lucrarilor, cu conditia respectarii prevederilor acesteia si a transcrierii actelor care confera dreptul de construire. În situatia în care în timpul executiei lucrarilor, si numai în perioada de valabilitate a autorizatiei de construire, survin modificari de tema privind constructia autorizata, care conduc la necesitatea modificarii acesteia, titularul are obligatia de a solicita o

noua autorizatie, potrivit legii. Pentru obtinerea noii autorizatii de construire solicitantul va depune o documentatie, elaborata cu conditia încadrării noilor propuneri în prevederile documentatiilor de urbanism aprobate si numai în limitele avizelor si acordurilor obtinute pentru autorizatia initiala. Nu este necesara emiterea unui nou certificat de urbanism. Taxa pentru eliberarea autorizatiei de construire se calculeaza potrivit legii. Taxa pentru prelungirea valabilitatii autorizatiei de construire se calculeaza la 30% din valoarea initiala a taxei de autorizare;

- **Avantbec**

- (Constr.) Partea din amonte a unei pile (a unui picior) de pod care se amenajeaza pentru a apara pila de materialele aduse de apa (busteni, sloiuri de gheata etc.). De obicei este protejat prin imbracare cu blocuri de piatra tare, cioplita, sau cu armatura de fiare profilate.

- **Aviz,avize**

- Înștiințare scrisa cu caracter oficial. 2. Parere, apreciere competenta emisa de cineva (din afara) asupra unei probleme aflate în dezbatare; rezolutie a unei autoritati competente;

- **Baba**

- (Constr.) a. Grinda de lemn asezata in lungul unui zid, care serveste ca reazem pentru fermele unui acoperis sau pentru grinzile transversale ale unui planseu de lemn. b. Piesa care face legatura intre suprastructura si infrastructura unui pod de lemn, constituita din una sau din doua grinzi ecarisate sau cioplite, asezate pe capul pilotilor sau direct pe zidaria infrastructurii;

- **Bagheta**

- Piesa cilindrica, subtire, a unui mecanism, a unei masini. 5. mulura mica cu sectiunea semicirculara, neteda sau decorata, de culoare diferita de cea a mulurii principale, cu care se decoreaza un element arhitectonic

- **Baie**

- (Arh.) Local sau incapere, inzestrate cu instalatii si cu ustensile pentru imbaiat;

- **Balama**

- (Constr.) Piesa metalica, compusa din doua bucati mobile una fata de cealalta, folosita pentru a lega un panou de un cadru fix, astfel incat sa permita panoului o miscare de rotatie in jurul unei laturi a cadrului;

- **Balansarea treptelor**

- (Constr.) Modul de dispunere a treptelor unei scari, astfel incat variatia latimii treptelor la intoarcerea scarii sa se faca progresiv;

- **Balast**

- Denumire data unui amestec natural de nisip si pietris, folosit ca atare sau cu unele amendamente ca agregat la prepararea betoanelor;

- **Balcon**

- Platforma accesibila scoasa in afara fatadei unei constructii;

- **Balustru**

- Stâlp de forma unei coloane de dimensiuni mici, care sustine partea superioara a unei balustrade, fiind dispus vertical intre aceasta si partea inferioara a balustradei sau treapta scarii. Balustrii pot fi executati din lemn, metal (fier forjat, inox, aluminiu, etc.) sau beton, cu diverse accente decorative;

- **Balustrada,balustrade**

- Perete sau gard scund care margineste o constructie sau un element de constructie (balcon, scara etc.) Aparatoare dispusa la marginea unei punti de nava, a unei pasarele etc. pentru siguranta calatorilor;

- **Bandon**
- (Constr.) Bolta cu latimea relativ mica, prin care se termina capatu liber al unui portal de tunel si a carui arhivolta libera formeaza ancadramentul intrarii in tunel si realizeaza, impreuna cu timpanul si cu coronamentul, decoratia arhitectonica a intrarii tunelului;
- **BAR1, bari,**
- Unitate de masura a presiunii atmosferice egala cu un milion de barii.
- **BAR2, baruri**
- 1. Local în care se vând bauturi alcoolice, cafea etc. si în care consumatorii stau de obicei în picioare sau pe scaune înalte în fata unei tejghele; p. restr. tejghea la care se servesc bauturi. ? Dulap sau compartiment într-un dulap, în care se tin sticlele cu bauturi alcoolice (fine). 2. Local de petrecere, cu bauturi, dans, program de varietati etc.; cabaret
- **Bara**
- (Constr.) a. Element al unei grinzi cu zabrele cuprins între doua noduri vecine ale grinzii. b. Elemente alcatuite din unul sau din mai multe profiluri laminate care leaga doua noduri ale unei grinzi cu zabrele. Barele verticale se numesc montanti, barele inclinate diagonale, iar cele aflate pe conturul grinzii, bare de talpa;
- **Baraca**
- (Constr.) Constructie provizorie sau semipermanenta, usoara, fara subsol, asezata pe fundatii putin adanci. Se executa din lemn, din zidarie sau materiale aglomerate usoare. Uneori se executa din panouri demontabile, proiectate dupa un modul. Servesce pentru locuit, birouri,depozite de materiale etc;
- **Baracament**
- (Urb.) Grup de baraci alcatuind un ansamblu, conceput dupa un un plan care prevede dispozitia lor generala;
- **Baraj**
- Element complex de constructie, avand in general rolul de a impiedica deplasareaunui material (apa, teren, etc);
- **Bariera contra vaporilor sau bariera anti-vapori**
- Este un element al unei constructii ce se instaleaza in peretii exteriori sau plafoane, pe partea interioara (calda), a acestora. Rolul barierei de vapori este acela de a opri migrarea si condensarea vaporilor de apa din interiorul peretilor sau tavanului unei cladiri .Bariera de vapori este obligatorie la izolatilor termice realizate la interior, cum e cazul mansardelor, acoperisurilor sau caselor din lemn cu izolatie din vata minerala. Cele mai folosite materiale ca si bariera de vapori sunt foliile din polietilena si foliile din aluminiu;
- **Baroc**
- (Arh.) Stil arhitectonic caracterizat prin bogatia decorarii, prin folosirea frontoanelor curbe si frante, exagerarea marimii elementelor decorative. S-a dezvoltat la finele secolului al XVII-lea, pornind din Italia spre centrul, Vestul si Estul Europei si apoi in America de Sud;
- **Bascula**
- (Constr.) Dispozitiv constituit din bare articulate, care se fixeaza pe tocul unei ferestre sau pe un perete si care, prin miscarea unei parghii,permite deschiderea sau inchiderea unui canat de fereastră asezat la oarece inaltime;
- **Bazilica**
- 1. Biserica romano-catolica medievala, în forma de dreptunghi, împartita în interior în trei parti prin siruri de coloane; (azi) nume dat unei biserici sau unei catedrale impunatoare. 2. (La romani) Edificiu public cu interiorul împartit, prin siruri de coloane, în trei sau în cinci parti;
- **Bazar, bazaruri**

- Loc în aer liber sau magazin în care se vând tot felul de obiecte mai ales maruntisuri;
- **Bazin de decantare**
 - (Tehn.) Bazin in care se trimite apa pentru a o curata prin decantare;
- **Bazin de retinere**
 - (Hidr.) Constructie care permite inmagazinarea temporara a apelor de ploaie, in scopul reducerii debitelor de apa de varf, evacuate pe conductele de canalizare;
- **Bazin vidanjabil**
 - Este un recipient subteran, realizat din poliesteri armati cu fibra de sticla (PAFS) folosit pentru colectarea si stocarea apelor fecaloid-menajere în vederea vidanjariei.
- **Bazorelief**
 - Tehnica basoreliefului reprezinta sculptura cu figuri prezentate în relief pe un fundal cu care acestea fac un corp comun.
- **Bavura**
 - Material ramas peste profilul normal pe suprafata pieselor prelucrate sau turnate;
- **Bazalt**
 - Roca vulcanica de culoare închisa, întrebuintata la constructii si la pavaje.
- **Beton**
 - Amestec de pietris, nisip, ciment (sau asfalt, var hidraulic etc.) si apa, care se transforma prin uscare într-o masa foarte rezistenta si se foloseste în constructii;
- **Beton armat**
 - Amestecul descris mai sus, turnat peste o armatura de bare metalice.
- **Betonul celular autoclavizat (BCA)**
 - Este un beton usor, cu structura poroasa, produs in autoclave, dintr-un amestec fin de nisip, var, ciment, ghips si apa, in conditii de temperatura si presiune de vapori ridicate. BCA poate fi folosit la realizarea de pereti portanti pentru cladiri cu maxim trei nivele, precum si pentru pereti neportanti sau pentru realizarea de izolatii termice sau fonice. Cele mai importante caracteristici ale BCA sunt: greutatea volumetrica mica, rezistenta mecanica foarte buna la compresiune, intindere si inconvoiere, capacitati izolante termice si fonice;
- **Betonul celular usor (BCU)**
 - Fara autoclavizare este un material de constructii asemanator BCA-ului. BCU se obtine prin amestecul unui mortar (nisip, ciment si apa) cu o spuma ionizata preparata si injectata de catre o instalatie speciala. BCU este un bun izolator termic, fiind folosit la realizarea peretilor exteriori si interiori neportanti. Peretii pot fi realizati prin turnare directa in cofraj (monolit) sau din caramizi (blocuri de zidarie).
- **Betoane celulare**
 - Sunt betoanele care au goluri sub forma de celule sferice, uniform distribuite, cu un volum de aer pana la 75%;
- **Beton vibrat**
 - Beton de ciment a carui compactitate este sporita dupa turnarea în cofraje prin imprimarea unor oscilatii rapide cu ajutorul unor aparate speciale;
- **Betoane compacte**
 - Sunt betoanele care au un volum de goluri de 5-7%, sub forma de macropori si de capilare uniform distribuite;

- **Betoane macroporoase**
- Sunt betoanele care au un volum de goluri de 20-40%, realizate cu agregate lipsite complet de parte fina;
- **Betoane semicompacte**
- Sunt betoanele care au un volum de goluri de 7-20%, realizate cu agregate lipsite partial de parte fina;
- **Beton asfaltic**
- Agregate in amestec cu un liant pe baza de bitum (liant bituminos). Face parte din categoria materialelor compozite. Poate fi armat;
- **Beton centrifugat**
- (Constr.) Beton pus in lucrare prin centrifugare, cu ajutorul unei masini speciale, astfel incat este mai compact. Prin centrifugare se pot confectiona numai piese in forma de corp de revolutie, de obicei cilindrice (suporturi de conducte electrice, tuburi, piloti);
- **Beton ciclopean**
- (Constr.) Beton simplu, in masa caruia au fost inglobati, la turnare, bolovani de piatra naturala sau blocuri obtinute din demolarea unor betoane sau a unor zidarii. Betoanele ciclopeene sunt intrebuintate in fundatii sau in ziduri in elevatie, pentru a face economie de beton, deci de ciment.
- **Beton cu agregate organice**
- (Constr.) Beton usor, la prepararea caruia se intrebuinteaza ca agregate materiale organice (talas, paie tocate, lana de lemn sau, in special, rumegus de lemn), mineralizate in prealabil (prin inmuire in lapte de var, in silicat de sodiu, in emulsie de bitum etc.);
- **Beton monolit**
- Denumire folosita cu referire la piesele si elementele de constructie din beton sau beton armat turnate la fata locului, pe santier;
- **Beton precomprimat**
- Beton armat in care au fost induse tensiuni de sens invers celor date de incarcarea de exploatare;
- **Beton refractar**
- (Constr.) Beton la prepararea caruia se intrebuinteaza ca agregate zgura de furnal granulata, cenusa de huila, sfaramaturi de material refractar etc., astfel incat sa reziste mult timp la temperaturi inalte;
- **Beton simplu**
- (Constr.) Beton de ciment cu agregate obisnuite, nearmat;
- **Beton spongios**
- (Constr.) Beton usor, cu goluri in masa lui. Betoanele spongioase sunt betoanele inspumate si gazbetoanele;
- **Beton torcretat**
- (Constr.) Beton de ciment pus in opera prin proiectarea lui sub presiune, cu ajutorul unei instalatii de torcretat. Torcretarea este folosita pentru obtinerea de pereti de rezistenta subtiri (invelitori autoportante, placi autoportante prefabricante, rezervoare, tuburi etc.), pentru realizarea de straturi impermeabile la suprafata unui element de beton obisnuit, pentru refacerea elementelor de beton deteriorate, in renovari pentru sporirea rezistentei peretilor portanti, pentru corectarea unor defecte de turnare la elementele de beton etc. Betonul torcretat are rezistenta si compacitate, deci si impermeabilitate, mult mai mari decat betonul vibrat;
- **Beton usor**

- (Constr.) Beton cu greutatea volumetrica pana la circa 1600 kg/m³, care prezinta fata de betoanele obisnuite avantajul de a fi mai usor si de a fi un mult mai bun izolant termic si acustic. Dupa materialele din care este preparat si dupa modul de preparare, se deosebesc patru categorii de betoane usoare: betoane cu agregate usoare, betoane momogranulare, betoane spongioase si betoane cu agregate organice;
- **Beton vacuumat**
- (Constr.) Beton caruia i se extrage imediat dupa turnare o mare parte din apa, prin vacuumare, pentru a-i accelera intarirea (ceea ce permite decofrari partiale si totale mai rapide) si a-i imbunatati structura (ceea ce ii maresta rezistenta la compresiune cu circa 80% in primele zile de la turnare si cu circa 20% la sfarsitul perioadei de intarire). Prin folosirea vacuumarii se realizeaza economie de ciment si pot fi intrebuintate betoane fluide, usor lucrabile;
- **Beton vibrat**
- (Constr.) Beton de ciment care prin vibrare capata o indesare mai buna si deci o rezistenta mai mare. Vibrarea se face cu ajutorul vibratoarelor;
- **Betonare**
- (Constr.) Operatia de introducere a pastei de beton proaspat preparat cu un liant mineral (de obicei ciment) in cofrajele elementelor de constructie, in sapaturile fundatiilor ori in formele pieselor prefabricate, - sau de aplicare a pastei de beton pe suprafetele de lemn, de beton, caramida, piatra sau rabit, ale elementelor de constructie care urmeaza sa fie acoperite cu un strat de beton;
- **Betoniera**
- (Constr.) Malaxor folosit la amestecarea prin rotire a materialelor din care se prepara betonul de ciment. Este alcatuit fie dintr-o cuva in care materialul este amestecat cu ajutorul unor palete fixate pe un ax rotitor, fie dintr-o toba rotitoare, basculanta sau nu, in interiorul careia sunt fixate cateva aripi pentru o mai buna amestecare a betonului;
- **Betonite**
- (Arh.) Blocuri prefabricate de beton, folosite la executarea imbracamintelor de tunel;
- **BIRÓU, birouri**
- 1. Masa de scris (cu sertare si compartimente pentru hârtii, acte etc.) 2. Local, parte dintr-un local sau încăpere în care lucreaza o persoana sau un serviciu
- **BISTRÓU**
- (Frantuzism) Local unde se vând si se consuma bauturi alcoolice (mai ales vin).
- **Bitum**
- Produs solid, plastic, de culoare neagra, obtinut prin oxidarea la cald a reziduurilor de petrol sau prin distilarea huilei;
- **Bicolor**
- (Arh.) Calitatea oricarei suprafete de a avea doua culori;
- **Bila**
- (Constr.) Stalp de lemn rotund, avand diametrul mediu de circa 12-18 cm si lungimea de 6-16 m, care se intrebuinteaza de obicei in constructii, pentru schele, proptiri etc, partea superioara a trunchiului unui copac.
- **Bilant teritorial**
- (Urb.) Calcul (al carui rezultat este prezentat de obicei sub forma de tabel), prin care se determina - atat in marime si procentual, cat si raportate la numarul de locuitori - ariile suprafetelor ocupate de categoriile cu functiuni diferite (locuinte, cladiri social-culturale, spatii plantate, strazi etc.) din cadrul unui oras sau al unei parti din el;

- **Bizantina**
- (Arh.) arhitectura dezvoltata intre secolele al V lea si al XV lea, caracterizata prin zidarie de caramida aparenta, intretaiata de piatra, bolti cu sprijin in interiorul edificiului, basorelieful foarte plate, picturi, mozaicuri, smalturi cu desene simple, dar puternic si stralucitor colorate;
- **Bolt**
- Tijă metalică, de obicei cilindrică, folosită ca ax al unei articulații sau al unui sistem de suspendare;
- **Bolta**
- (Constr.) Construcție de zidarie de piatră sau de beton simplu sau armat, cu suprafața interioară concavă, folosită pentru preluarea unor încărcări (acoperiș, planșeu, masiv de roci etc.) la clădiri, la tuneluri, poduri etc;
- **Boltar**
- Bloc de piatră prelucrat într-o formă corespunzătoare pentru a fi cuprins în alcatuirea unui arc sau a unei bolti. Bloc de beton simplu, cu goluri, folosit în zidării;
- **BOSĂJ**
- Proeminență regulată pe suprafața unei piese, care servește ca reazem pentru altă piesă. ?
Suprafața pietrelor unei zidării, aflată în relief față de paramentul zidului
- **Bovindoul**
- Este o ieșitură pe fațada unei clădiri, ca un balcon închis, prevăzută cu una sau cu mai multe ferestre. Bovindoul are un rol ornamental dar și funcțional mărind suprafața utilă a camerei;
- **Bruftuire**
- (Constr.) Aruncarea și întinderea mortarului de tencuială pe zid;
- **Buiandrug**
- Este un element de construcție alcătuit dintr-o grindă de beton armat, de zidarie, de metal, de ceramica sau de lemn, așezată deasupra unei porți, a unei uși, a unei ferestre, etc. pentru a susține porțiunea de zidarie de deasupra acestora; În cazul în care partea superioară a golului de ușă sau de fereastră este suficient de sus, rolul buiandrugului poate fi jucat de centură sau grinzile de beton armat de la baza planșeului;
- **Buciarda**
- (Constr.) Ciocan pentru piatră, având pe fețele de izbire dinți în formă de piramidă, folosit la buciardare;
- **Buciardare**
- (Constr.) Imprimarea, pentru înfrumusețare, pe fața aparentă a unei pietre naturale sau artificiale, a unor adâncituri, prin ciocanire cu buciarda;
- **Buldozer**
- Utilaj destinat împingerii. Materialul împins (deplasat) poate să fie pământ, agregate, etc. În general, buldozerul poate fi folosit și pentru săpături superficiale prin dislocarea succesivă a unor straturi subțiri de teren;
- **Bulgarit**
- (Constr.) Procedeu de execuție a peretilor de lut, care constă în indesarea lutului între doi pereti alăturați, executați din năclele sau din sicci;
- **Bulon**
- Tijă metalică, surub, folosit la asamblarea elementelor construcțiilor metalice sau din lemn;
- **BÚNCAR, buncare**

- 1. Constructie alcatuita dintr-un recipient de otel, de beton etc. si un schelet de sustinere, destinata depozitarii temporare a unor materiale granulare. 2. Mic adapost blindat; cazemata.
- **Burete de cauciuc**
- Material spongios, se foloseste la amortizarea trepidatiilor masinilor sau in izolari fonice;
- **Burlan**
- Este un tub din tabla de otel, fonta, PVC, etc. prin care se scurge apa de la jgheburile acoperisului. Tub cilindric de tabla sau de olane, prin care trece fumul din soba în cosul de fum;
- **Cabana**
- (Constr.) Cladire, construita de obicei din lemn, folosita pentru adapostirea persoanelor care urmeaza sa fie gazduite pe termen scurt in regiunea, in care este instalata cabana;
- **Caciula**
- (Constr.) Aparatoare asezata deasupra unui cos de fum sau unui canal vertical de ventilatie, pentru a preveni caderea in interiorul lor a unor corpuri, a zapezii, cum si pentru a activa tirajul prin crearea unei depresiuni la gura lor.
- **Cablu**
- Fir; Element linar de constructie incapabil sa preia eforturi de incovoiere dar foarte capabil sa preia eforturi axiale;
- **CÁDA, cazi**
- 1. Vas mare pentru îmbaiat; baie1, vana (1). 2. Recipient mare, deschis, din lemn, din metal, din beton etc.; în care se introduc lichidele folosite în diverse operatii tehnologice.
- **Cadastru**
- Totalitatea lucrarilor tehnice de determinare exacta a unor proprietati funciare, cu toate caracteristicile lor; Registru de cadastru - registru în care sunt trecute datele de identificare a proprietatilor funciare pe un anumit teritoriu;
- **Caiet de sarcini (specificatii tehnice)**
- Este documentatia scrisa care insoteste proiectul tehnic elaborat de proiectant si care detaliaza conditiile tehnice de executie si de montaj a lucrarilor;
- **Cal**
- (Constr.) Grinda care formeaza coama scheletului unui acoperis de casa taraneasca. (= Saua casei);
- **Calaret**
- Bara relativ scurta din otel beton folosita pentru suplimentarea sectiunii armaturii pieselor din beton armat in zonele mai puternic solicitate, indeosebi in zonele intinse de pe reazime ale placilor si grinzilor;
- **Calcan**
- (Constr.) Zidul exterior al unei cladiri, fara nicio deschidere sau fereastră. De obicei, calcanele se executa la limita dintre doua parcele vecine;
- **Calcio vecchio**
- (Arh.) Tip de zugraveala, suprafata cu asperitati pe pereti, dand jocuri usoare de umbre si lumini;
- **Caldura de hidratare**
- Energia termica degajata in timpul reactiei ciment-apa cand incepe formarea gelurilor solide specifice cimentului intarit;
- **Cale de acces**

- Fasie de teren amenajata pentru a permite circulatia oamenilor si vehiculelor;
- **Camasiuala pilotilor**
- (Constr.) Tub de metal folosit la pilotii confectionati pe loc si care serveste la sprijinirea peretilor;
- **Canal**
- Conducta (construita din beton sau din tuburi imbinate, din santuri sau rigole) destinata sa transporte lichide, in diferite scopuri. 3. Formatie organica in forma de tub, vas sau cale de comunicatie in organismele animale sau vegetale (prin care circula substantele nutritive, secretii etc.)
- **Canalizare**
- Actiunea de a canaliza si rezultatul ei. Ansamblu de lucrari tehnice executate pentru colectarea, epurarea si evacuarea apei intrebuintate intr-o localitate, intr-un sistem tehnic, pe un teren etc., sau a apei de ploaie, in vederea pastrarii salubritatii solului si a aerului;
- **Canat, canate, canaturi**
- Fiecare dintre partile mobile din care este alcatuita o usa, o poarta, o fereastră etc. 3. Toc, pervaz de usa;
- **CANTÓN, cantoane**
- 1. Cladire din imediata vecinatate a unei cai de comunicatie, inzeestrata cu aparatele necesare pentru supravegherea si intretinerea acesteia si care serveste si ca locuinta pentru cantonier
- **Cancioc**
- Este o unealta de metal in forma de lingura mare cu coada de lemn, folosita de zidari pentru a lua mortarul si a-l aseza pe randurile de caramizi ale unui zid in lucru;
- **Capacitate portanta**
- Proprietatea pe care o are un sistem constructiv sau un element al acestuia de a putea prelua incarcari (sarcini) de la alte elemente ale constructiei;
- **Capacitate portanta a pilotilor**
- (Constr.) Sarcina maxima pe care o poate suporta un pilot infipt in pamant, sau o fundatie pe piloti, fara ca in masa pamantului sa apara fenomene de rupere sau fara ca tasarile pilotului, respective ale fundatiei, sa depaseasca o valoare limita;
- **Capacitate portanta a terenului**
- (Constr.) Sarcina maxima admisibila pe unitatea de suprafata, a terenului de fundatie, pentru a fi asigurata stabilitatea lui;
- **CASTÉL, castele**
- 1. Cladire mare, medievala, prevazuta cu turnuri si cu creneluri, inconjurata de ziduri si de santuri, care servea ca locuinta seniorilor feudali; (astazi) casa mare care imita arhitectura medievala
- **CAT, caturi**
- Etaj, nivel. Catul de jos, parterul
- **Caplama**
- (Constr.) Mod de prindere a scandurilor care formeaza un perete, de obicei la baraci si cabane, la care scandurile, asezate cu latura lunga orizontala, incaleca cea superioara peste cea inferioara, cu circa 2 cm, pentru ca apa care se scurge pe peretele astfel format sa nu patrunda pe la imbinari;
- **Capitel**
- (Arh.) Partea superioara, sculptata sau mulurata, a unei coloane, pe care se sprijina arhitrava;

- **Capra**
- Distanțier realizat din oțel beton în vederea asigurării distanței proiectate între armatura inferioară și superioară la plăcile din beton armat; Grinda de lemn din structura acoperisului sprijinită pe pereți ce susține capriorii;
- **Caprior, capriori**
- Fiecare dintre bârnelor înclinate care fac parte din scheletul acoperisului unei case, dau înclinarea unei ape, susțin asterea;
- **Captuseala de caramizi**
- Caramida roșie (arsă) obișnuită poate fi folosită pentru protecția hidroizolațiilor verticale aflate în pământ;
- **Caramida , caramizi**
- Material de construcție artificial, având forma unei piese prismatice, obținut dintr-un amestec de argilă, nisip și apă sau din alte materiale (beton, zgură de furnal etc.), uscat la soare sau ars în cuptor. Poate fi plină sau cu goluri;
- **Caramida refractară**
- Caramida confecționată dintr-un material cu temperatura de topire foarte înaltă, folosită la zidirea focarelor cuptoarelor metalurgice;
- **Caramida bitumată**
- Se obține din caramida ceramică, în prealabil uscată, impregnată la cald cu bitum tăiat. Caramizile bitumate sunt utilizate ca material de zidire sau captusire hidrofugă, la realizarea pardoselilor impermeabile, puțin uzabile, silențioase;
- **Caramida nearsă**
- Argila amestecată cu fibre în vederea armării disperse, eventual aditivată. În România are denumiri precum chirpici sau voioage. Dacă este pusă în opera în mod corespunzător, acest tip de material este o alternativă (în anumite situații) la caramida arsă. Este sensibilă la umezeală, la imbibarea cu apă își pierde capacitatea portantă;
- **Caramida Nevada**
- Caramida din sticlă;
- **Carcasa de armare**
- (Constr.) Schelet alcătuit din bare de oțel, legate rigid între ele, folosit la armarea elementelor de construcție executate din beton armat;
- **Carcasa sudată**
- Rețea tridimensională din bare de oțel beton sudate în punctele de contact, destinată armării pieselor din beton armat;
- **Cariatida**
- (Arh.) Sustinere pentru antablamentul unui edificiu, al unui balcon, înlocuind coloana printr-o statuie reprezentând o femeie în picioare care nu face nici un efort pentru susținere. Poate fi așezată pe un soclu și e legată uneori de elementul pe care-l susține printr-un capitel;
- **Cartea tehnică a construcție**
- Cuprinde documentația de execuție și documente privitoare la realizarea și exploatarea construcției - de la certificatul de urbanism până la recepția finală a lucrărilor;
- **Castel de apă**
- Rezervor plasat la înălțime și care asigură alimentarea unei rețele prin intermediul gravitației, ridicarea lichidului la înălțime fiind singura operație care necesită un sistem de pompare.

- **Catedrala**
- Biserica (mare) în care serviciul religios este oficiat, de obicei, de un (arhi)episcop;
- **Certificatul de urbanism (CU)**
- Este actul de informare prin care autoritățile fac cunoscute solicitantului elementele privind regimul juridic, economic și tehnic (înălțimea maximă a clădirii, procentul de teren ce poate fi ocupat de clădire, retragerile față de limita proprietății etc.) al terenurilor și construcțiilor existente la data solicitării, și stabilesc cerințele urbanistice care urmează să fie îndeplinite în funcție de specificul amplasamentului, precum și lista cuprinzând avizele și acordurile legale (apa, canalizare, gaze, pompieri, mediu, etc), necesare pentru a obține Autorizația de Construire (AC). Certificatul de Urbanism (CU) se emite, după caz, de președinții consiliilor județene, de primarul general al municipiului București, de primarii municipiilor, sectoarelor sau ai orașelor și comunelor, pentru lucrările care se execută în teritoriul administrativ al acestora. În vederea eliberării certificatului de urbanism solicitantului - orice persoană fizică sau juridică interesată se va adresa autorităților amintite mai sus cu o cerere care va cuprinde atât elementele de identificare a imobilului (cadastru, acte de proprietate) pentru care se solicită certificatul de urbanism, cât și elementele care definesc scopul solicitării. Certificatul de urbanism (CU) se eliberează solicitantului în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii. Certificatul de urbanism nu conferă dreptul de a executa lucrări de construcții;
- **Celit**
- (Constr.) Aluminat tricalcic, component al cimenturilor Portland. Se prezintă în formă de cristale și este atacat ușor de agenți chimici. Viteza de priză a cimentului crește cu conținutul lui în celit. Celitul ridică temperatura în timpul prizei și provoacă retragerea;
- **Centura**
- Grinda continuă orizontală realizată din beton armat, reșezată pe toată lungimea ei pe zidurile portante ale unei clădiri, în vederea realizării legăturii dintre ziduri;
- **Ceramica**
- Argile selectate în amestec, eventual aditivi, având diferite forme, obținute prin ardere, fiind sau nu glazurate. Materialele de tip ceramic au o rezistență mare la abraziune și rezistă la temperatura ridicată. Dezavantajele sunt: în general sunt casante, au densitate (implicit masă) ridicată și transmisie termică foarte bună (nu încercați să izolați termic cu gresie!). Rezistență mare la abraziune respectiv conlucrarea bună cu substanțe de acoperire (de tip glazuri) fac ceramica foarte utilizată sub formă de gresie și faianță. Caramida arsă intră de asemenea în categoria ceramicilor;
- **Cercevea**
- Denumire dată ramelor mobile ale ferestrelor, care poartă geamurile;
- **Chirpici**
- Material de construcție în formă de caramidă, făcut dintr-un amestec de lut, paie și baligar uscat la soare, nears;
- **Cherestea**
- Material lemnos, cu cel puțin două fețe plane și paralele, rezultat din tăierea bustenilor la gater și întrebuințat de obicei în construcție;
- **Chertare**
- (Constr.) Executarea unei creștături într-o piesă de lemn, în vederea îmbinării cu alta piesă de lemn;
- **Cheson**
- Piesa prefabricată de acoperire din beton armat, constituită dintr-o membrană cu grosimea cca. 3 cm, întărită cu nervuri marginale și uneori interioare. Construcție de lemn, de metal, sau de beton armat, de formă unei cutii, care servește la executarea de fundații sub apă în terenuri moi imbibate cu apă. La adâncimi mici sunt folosite chesoane deschise, iar la adâncimi mari, chesoane închise la partea superioară, realizându-se astfel o cameră de lucru, în cameră de lucru

se introduce aer sub presiune pentru a impiedica patrunderea apei. Chesoanele inchise sunt echipate cu sas.b. Element de constructie prefabricat, de forma unei placi cu nervuri de intarire numai marginale sau si intermediare), confectionat din beton armat, folosit ca element purtator pentru plansee sau acoperisuri;

- **Chicineta**

- (Arh.) Bucatarie de dimensiuni mici (sub 2 mp), in care se pot executa preparari de alimente;

- **Chirpic**

- Material de zidarie ce se prezinta sub forma unor blocuri prismatice, obtinute dintr-o pasta din pamant argilos inmuait cu apa si unele adaosuri(nisip, gunoi de grajd, paie tocate, puzderie de in sau canepa etc.) si uscate la soare;

- **Chit**

- Amestec alcatuit dintr-un adeziv si materiale de umplutura fine (praf de creta, ghips, nisip, faina de lemn etc.)care serveste la finisarea suprafetelor inainte de aplicarea unui material de vopsitorie, etansarea rosturilor, protectii anticorozive etc;

- **Cimentul**

- Este un liant hidraulic fin macinat care, in amestec cu apa, formeaza o pasta ce face priza si se intareste. Dupa intarire, cimentul isi pastreaza rezistenta si stabilitatea chiar si in contact cu apa.Cimentul este cel mai important material ce intra in componenta betonului.Cimenturile sunt grupate in cinci tipuri principale: Cimenturi Portland; Cimenturi Portland compozite;Cimenturi de furnal;Cimenturi puzzolanice;Cimenturi compozite.Mai exista si alte tipuri de cimenturi speciale: cimenturi pentru drumuri, autostrazi si aeroporturi; cimenturi cu caldura de hidratare limitata; cimenturi cu rezistenta la agresivitatea apelor cu contnut de sulfati;cimenturi pentru sonde;cimenturi aditivate; cimenturi albe sau colorate;

- **Cimentul Portland**

- Este un ciment realizat din 95-100% clincher Portland si 0-5% componente auxiliare minore.Intrucat liantul obtinut seamana dupa intarire cu piatra de calcar de pe insula Portland, acest ciment a primit numele de Ciment Portland;

- **Cintru**

- (Constr.) a. Partea concave aunei bolti. b. Cofrajul pe care se zideste sau pe care se toarna o bolta;

- **Clincherul Portland**

- Se obtine prin arderea in cuptoare rotative pana la 1450°C a unui amestec de materii prime pregatite si dozate in prealabil (calcare, marne, argile, loessuri etc). Clincherul la iesirea din cuptor este racit rapid si stocat, fiind apoi folosit ca si componenta principala la producerea cimentului;

- **Cioc**

- (Constr.) Indoitura executata la capetele barelor de otel, folosite la armarea betonului, pentru a asigura ancorarea armaturilor in masa acestuia;

- **Circuitul agricol**

- Ansamblul terenurilor destinate productiei agricole;

- **Cleste**

- Dispozitiv de solidarizare a pieselor unei sarpante format din doi dulapi ce prind intre ei piesele ce trebuie legate, termen echivalent moaza;

- **Clisa**

- (Constr.) Pamant argilos, unsuros, de culoare albicioasa, cenusie sau galbuie, uneori rosiatica, si care, in combinatie cu apa, formeaza o pasta cleioasa cu diferite intrebuintari, cum sint:

fabricarea oalelor, a caramizilor etc. In mediul rural este folosit la constructia caselor de pamant,ca mortar pentru peretii, tencuieli, lipituri;

- **Coama**
 - Partea de deasupra, orizontala, a unui zid. Linie de intersectie (orizontala sau oblica) a doua versante de acoperis;
- **Coeficient de utilizare a terenului**
 - (CUT) Reperezinta raportul dintre suprafata (aria) construita desfasurata si suprafata parcelei;
- **Cofraj**
 - Tipar realizat din lemn, metal sau alt material potrivit, destinat turnarii elementelor din beton armat;
- **Cofraj pierdut**
 - Cofraj care ramane inglobat in masa betonului armat. Termen echivalent: cofraj mort.
- **Colmatare**
 - Astuparea porilor unui material poros cu particule fine purtate in suspensie de fluidele ce-l strabat.
- **Coloana**
 - 1. Stalp, in general de forma cilindrica, construit din piatra, lemn, metal, marmura etc., destinat sa sustina o parte dintr-un edificiu. 2. Denumire data in documentatia tehnica pentru instalatii, conductelor verticale.
- **Colonade**
 - Ansamblu de coloane dispuse într-unul sau mai multe siruri, formând, în cadrul unui edificiu, un peron ori o galerie sau fiind constituit dintr-o unitate independenta cu rol decorativ;
- **Colonie de serviciu**
 - (Urb.) Asezare omeneasca dependenta de o intreprindere industrial ape careo deserveste, si care are un numar mic de locuitori care alcatuiesc personalul de interventie;
- **Comasare**
 - (Urb.) Totalitatea operatiilor tehnice, economice si juridice care au drept scop gruparea unui numar de parcele mici, de forme neregulate sau neeconomice din punct de vedere constructiv, apartinand unor proprietari diferiti, in vederea unei reparcelari rationale si a unor imbunatatiri de ordin public (rectificari, deschideri sau largiri de strazi; crearea de spatii plantate etc.) dupa un program urbanistic;
- **Comisia de Acorduri Unice**
 - Comisie ce functioneaza in cadrul primariilor, in subordinea arhitectului sef, compusa din specialisti provenind din structura proprie a aparatului administratiei publice locale;
- **Compactare**
 - Operatie de micsorare a porozitatii unui sistem granular prin batere, vibrare sau compresare;
- **Compactarea betonului**
 - Este o operatie importanta din tehnologia betonului, prin care se urmareste o umplere completa a cofrajelor, o reducere a spatiilor dintre granule si eliminarea partiala a aerului;
- **Comprimare**
 - Procesul de micsorare a volumului unui corp, prin supunerea lui la actiunea unor forte exterioare;
- **Contract "la cheie"**

- Este cel mai complex contract care se incheie intre investitor si un contractant (antreprenor general), in scopul realizarii complete a unei investitii publice, inclusiv punerea in functiune a acesteia;
- **Contrafisa**
- Bara de lemn in plan vertical si inclinata la un unghi de 45° , folosita pentru a transmite forte de la o piesa orizontala (grinda, pana de acoperis) la o piesa verticala (pop, stalp), in vederea reducerii deschiderii piesei orizontale si pentru a asigura neformabilitatea sistemului;
- **Contrafort**
- (Constr.) Masiv de zidarie sau de beton, cu sectiunea orizontala dreptunghiulara care face corp comun cu un zid, pe care il ingroasa din loc in loc, pentru ca acesta sa reziste la impingeri orizontale la care zidul simplu nu ar rezista. De obicei, are o inaltime mai mica decat zidul;
- **Contraplacaj**
- Semifabricat din lemn, obtinut prin incleierea unui numar impar de foi de furnir, fibrele unui strat fiind orientate la un unghi de 90° in raport cu cele ale straturilor cu care vin in contact. Este caracterizat prin nedeformabilitate la variatiile de umiditate si prin buna comportare din punct de vedere mecanic. Termen echivalent: placaj;
- **Contratreapta**
- Denumire data planului vertical sau inclinat ce leaga doua trepte;
- **Contravantuire**
- Asigurare a stabilitatii (rigiditatii) unui sistem alcatuit din bare, prin introducerea de legaturi diagonale;
- **Convectoor**
- Aparat incalzitor format dintr-o sursa de caldura (una sau mai multe tevi cu aripioare prin care circula abur sau apa calda, una sau mai multe rezistente electrice etc.) cuprinsa intre doi pereti din metal sau alt material rezistent si stabil la caldura, a carui functionare se bazeaza pe activarea miscarii aerului incalzit in contact cu sursa de caldura (convectie);
- **Cornier**
- Denumire data barelor din otel profilate prin laminare avand sectiunea in forma literei L cu brate egale sau inegale;
- **Concasor**
- Masina folosita la sfaramarea rocilor si minereurilor;
- **Condens**
- Trecerea unei substante din stare gazoasa in stare lichida, prin racire;
- **Conducta**
- 1. teava destinata transportului unui fluid. 2. Denumire utilizata, in documentatia tehnica pentru instalatii, la conductele orizontale;
- **Conductor arhitect**
- Absolvent cu diploma eliberata de institutii de invatamant superior de arhitectura acreditate de statul roman, cu durata studiilor de minimum 3 ani;
- **Consola**
- 1. Element arhitectural de lemn, beton armat etc., folosit la sprijinirea unei cornise, a unui balcon etc. 2. Element de constructie care iese cu unul dintre capete în afara punctului de reazem, având rolul de a suporta o sarcina pe latura orizontala superioara. 3. Mobila în forma de policioara sau de masuta rezemata de perete si pe care se asaza vase, statuete etc;

- **Constructie**
- Cladire executata din zidarie, lemn, metal, beton etc., pe baza unui proiect, care servește la adăpostirea oamenilor, animalelor, obiectelor etc.; spec. casa, edificiu, cladire.
- **Constructivism**
- Curent artistic apărut după primul război mondial, care concepe realitatea într-o viziune de forme geometrice (uneori abstractioniste) și care luptă pentru puritatea și simplitatea liniilor.
- **CONTĂINER**
- Ambalaj în forma de rame, lazi etc. care servește la transportul materialelor sau al produselor.
- **Coronament**
- 1. Ornament terminal situat la partea superioară a unei clădiri, a unei porți etc. 2. Partea superioară, de obicei ornată, a unui edificiu;
- **Cornise**
- Partea superioară, ieșită în afara și ornamentată, a zidului unei construcții, având rolul de a sprijini acoperișul și de a împiedica scurgerea apei de ploaie pe fața clădirilor. 2. Mulura proeminentă care înconjoară un antablament, o mobilă etc., având rol decorativ. 3. Drum paralel cu curbele de nivel pe marginea superioară a unei pante abrupte, a unei faleze etc;
- **Cos**
- Canal îngust, izolat sau făcut în zid și trecut prin acoperișul unei case, prin care iese fumul de la sobă, de la vatră etc.; horn, hogaș. Conductă verticală folosită la evacuarea gazelor de ardere dintr-o instalație de încălzire cu focar;
- **Cosoroaba**
- Piesa din lemn de dimensiunile unei grinzi sau unei rigle așezată orizontal deasupra peretilor unei case, în lungul acoperișului, pentru a susține capriorii;
- **Cota**
- Valoare a unei măsurători, marcaj potrivit unei anumite ordini;
- **Cota de nivel**
- Distanța dintre un punct și un plan de referință: cota vârfului unui munte în raport cu nivelul mării, cota pardoselii unui etaj în raport cu nivelul pardoselii finite a parterului.
- **CÚLA, cule**
- 1. Clădire în forma de turn, cu baza dreptunghiulară (care servea, în trecut, și ca loc de apărare). 2. (Înv.) Turn circular; cupolă, boltă. ? Turn boltit în palatul domnesc, în care se păstra vistieria; p. ext. vistierie, tezaur. 3. (Înv.) Beci boltit; subterană
- **Cremon**
- (Constr.) Dispozitiv metalic care servește la închiderea unei ferestre sau a unei uși pe care este fixat. Este alcătuit din două vergele în prelungire, care, prin rotirea sau oscilarea unui maner, se deplasează, în același timp, în sensuri opuse, cu câțiva centimetri în lungul lor, patrundând în partea de sus și de jos a tocului ușii sau al ferestrei;
- **Criblura**
- Este un material granular, colturos și rugos provenit din dubla concasare și ciuruire a rocilor magmatice negelive, bazice, la care bitumul adere bine (bazalt, porfir, calcar, granit) care are rolul de a da amestecuri greu lucrabile, contribuind la buna comportare a betonului la solicitări statice;
- **Cuart**
- Quart. Dioxid de siliciu natural în formă cristalină;

- **Cuartal**
- (Arh.) Suprafata de teren, destinata cladirilor, facand parte dintr-o asezare urbana si marginita pe toate laturile de artere de circulatie sau pe o latura de un element natural (curs de apa, plantatie etc.);
- **Culee**
- (Constr.) Fiecare dintre cele doua picioare de pa maluri ale unui pod, care constitue reazemele extreme ale acestuia;
- **Cupola**
- Element de acoperire boltit al carui intrados este constituit dintr-o suprafata de rotatie cu o axa verticala generata de un arc de cerc, elipsa, parabola cu un traseu astfel ales incat scurgerea eforturilor generate de greutatea proprie si de sarcinile ce incarca cupola sa se produca exclusiv sub forma unor eforturi de compresiune, alcatuieste acoperamantul unui dom, a unei turle sau unui mare edificiu;
- **Curgere lenta**
- Proprietatea pe care o au materialele solide sau vascoase de a se deforma la actiunea timp indelungat a solicitarilor mecanice. Deformarea are caracter remanent cu valoare ridicata (dar nepericuloasa din punct de vedere al rezistentei) si variaza atat in raport cu marimea solicitarii cat si cu durata aplicarii acesteia;
- **CUT**
- Prescurtare de la "Coeficient de utilizare a terenului" reprezinta raportul dintre suprafata desfasurata a constructiei si suprafata terenului. Coeficient maxim de utilizare a terenului reprezinta valoarea maxima atinsa in zona respectiva prin regulamentele de urbanism.
- **Cutat**
- Indoit dupa un profil format din portiuni drepte ce formeaza unghiuri intre ele (tabla cutata, placi cutate din polimeri sintetici);
- **Cuva**
- Sistem complex de hidroizolatie, asigurand nu numai protectia impotriva patrunderii apei ci si stabilitatea sistemului fata de presiunea hidrostatica a apei, utilizat la cladirile sau partile de cladire expuse actiunii apelor cu presiune hidrostatica;
- **Cuzinet**
- Piesa realizata din materiale rezistente, interpusa intre doua elemente de constructie din materiale cu rezistente mecanice mult diferite, cu rolul de a asigura distribuirea uniforma a eforturilor pe o suprafata cat mai mare a elementului din materialul cu rezistenta mai redusa. Se utilizeaza astfel de cuzineti din beton armat intre stalpii din beton armat si fundatiile din beton armat si fundatiile din beton simplu sau in punctele de rezemare ale unor grinzi de beton armat puternic incarcate pe peretii din zidarie de caramida etc;
- **Cvartal**
- (Urb.) Suprafata de teren in cadrul unei localitati, delimitate de strazi si destinata, in principal, constructiilor de locuinte. Cvartalele se caracterizeaza prin forma, dimensiunile si modul de folosinta a terenului. In general, aria cvartalelor este de circa 2 si 8 ha;
- **Dala**
- (Constr.) Placa poligonala (de obicei dreptunghiulara sau patrata), folosita la executarea de pardoseli si la captusirea zidurilor; se confectioneaza din piatra naturala, din produse ceramice, din beton etc;
- **Dalaj**
- (Constr.) Ansamblul dalelor care alcatuiesc o pardoseala sau un pavaj;
- **Decantare**

- Proces de sedimentare a particulelor solide dintr-un fluid incarcat cu suspensii solide, in urma caruia rezulta un material ingrosat depus pe fundul recipientului, deasupra caruia se separafaza lichida, limpede sau purtand inca suspensii fine sau coloidale. Decantarea este folosita ca procedeu de purificare a apei potabile sau industriale, in unele procedee de curatire a argilei de impuritati etc;
- **Decantor**
- Recipient folosit (de ex. in statiile de epurare) pentru a permite solidelor dintr-un lichid sa coboare catre suprafata sa inferioara;
- **Decapare**
- Operatie de curatare de impuritati de tipul hidrocarbonatilor (grasimi, uleiuri, etc) o suprafata metalica, in vederea unei executiei unei suduri sau lipiri;
- **Dedurizatoarele**
- Filtre care au capacitatea de a reduce cantitatea de calciu si magneziu din apa - cele doua elemente stau la baza duritatii apei. Dedurizatoarele sunt in general de doua tipuri: magnetice si cu rasini. Primele pot fi folosite si pentru sursa de apa potabila spre deosebire de cele cu rasini care sunt folosite exclusiv pentru dedurizarea apei folosite la uzul menajer (masini de spalat, centrale termice etc);
- **Deformatie**
- Deplasarea raportata la unitate de lungime; Deformatia unghiulara - masura schimbarii marimii unghiului drept a unui element infinitesimal cu forma initiala rectangulara; Deformatiile se mai numesc si deplasari specifice si reprezinta corespondentul infinitesimal al deplasarii (marime finita);
- **Deformatie plastica**
- Deformatie care nu se anuleaza atunci cand incarcarea inceteaza (se mai numeste si deformatie remanenta);
- **Deformatie elastica**
- Deformatie care se anuleaza atunci cand incarcarea inceteaza;
- **Demisol**
- Nivel al unei cladiri a carui pardoseala se gaseste sub nivelul trotuarului, si minim o treime din volumul sau se afla deasupra solului;
- **Densificare**
- Tratament prin presiune, asociata uneori si cu impregnarea cu rasini sintetice in urma caruia lemnul devine mai compact si mai rezistent din punct de vedere mecanic iar densitatea lui creste;
- **Demolare**
- Actiunea de a demola si rezultatul ei;
- **Dependinta**
- (Arh.) Incapere, grup de incaperi sau constructii accesorii la o cladire principala;
- **Design**
- 1. Domeniu multidisciplinar interesat de ansamblul factorilor (social-economici, functionali, tehnici, ergonomici, estetici etc.) care contribuie la aspectul si calitatea produsului de mare serie. 2. Aspect exterior, fel in care se prezinta un lucru (din punct de vedere estetic). 3. Disciplina care urmareste armonizarea mediului uman, incepand de la conceperea obiectelor uzuale pana la urbanism si amenajarea peisajului;
- **Detalii de executie (DDE/DE)**

- Faza ultima a unui proiect in care sunt definite in detaliu toate elementele tehnice ale unei constructii. Este strict necesara atunci cand exista elemente constructive cu forme, dimensiuni si imbinari neuzuale si cand trebuie sa existe un dosar tehnico-economic complet al investitiei;
- **Deviz**
- Document cu caracter economic in proiectarea constructiilor care stabileste valoarea de investitie a constructiei pe baza antemasuratorilor, a indicatoarelor de deviz si a preturilor actualizate ale materialelor si manoperei;
- **Dezumidicatorul**
- Este un aparat folosit pentru reglarea umiditatii relative dintr-o incapere, prin eliminarea excesului de umezeala;
- **Diafragma**
- Element structural de rigidizare a constructiilor avand grosimea extrem de mica in raport cu celelalte dimensiuni (14-20-30 cm), reprezentat de o placa plana verticala sau un planseu;
- **Diblu**
- Piesa din lemn sau din material plastic, inglobata in beton sau in mortar pentru a permite fixarea cu suruburi pentru lemn sau chiar cu cuie a unor elemente de constructie, finisaj sau instalatii;
- **Diriginte de santier**
- Specialist in domeniul constructiilor abilitat prin lege sa supravegheze buna desfasurare a lucrarilor de construire si sa garanteze respectarea prevederilor documentatiei tehnice a constructiei. El este atestat ca atare de catre ministerul de resort (Ministerul lucrarilor publice). Dirigintele de santier reprezinta interesele beneficiarului in raport cu constructorul si proiectantul si trebuie sa fie independent fata de cei din urma;
- **Distantieri**
- Prin distantieri (suporti) se inteleg toate mijloacele folosite, executate din beton, otel, masa plastica sau alte materiale, care asigura pozitia armaturii la cotele prevazute in proiect in timpul betonarii prin fixarea distantei dintre cofraj si armatura, distanta care se numeste acoperirea cu beton;
- **Dolie**
- Linia de intersectie a doua versante de acoperis care formeaza intre ele un unghi intrand;
- **Dom**
- (Arh.) Acoperis sau bolta, in forma de emisfera, care imbraca o cupola a unui edificiu;
- **Doric**
- Ordinul (stilul) doric a fost unul dintre cele trei ordine clasice canonice ale arhitecturii antice grecesti. Este cel mai simplu si mai vechi dintre ordine grecesti. Coloanele dorice nu au baza sprijinindu-se direct pe ultima treapta. Capitelurile dorice erau alcatuite dintr-un element numit echinus (de forma unei pernute) si un dreptunghi orizontal numit abacus care sustinea incarcarea elementelor de deasupra;
- **Dorn**
- Unealta de otel formata dintr-o tija cilindrica de otel cu o terminatie tronconica, folosita la perforarea tablelor, placilor etc. din metale moi, sau la largirea gaurilor deja practicate cu un alt instrument;
- **Draglina**
- (Constr.) Masina de sapat pamantul, care are un brat lung si usor, format dintr-o grinda cu zabrele, la capatul caruia, printr-un cablu, atarna o cupa care este tarata pe sol pentru a fi umpluta cu pamant. De obicei, este montata pe senile;
- **Drenger**

- (Inst.) Armatura de stropit folosita in instalatiile de apa pentru stingerea incendiilor, deosebindu-se de sprinklere prin faptul ca nu are dispozitiv automat de inchidere, orificiul de stropire ramanand in permanenta deschis, limitand prin perdeaua de apa creata posibilitatile de intindere a incendiilor si realizand protectia unor elemente de constructii;
- **Drum de servitute**
- Cale de acces auto si pietonala pe care proprietarul o cedeaza spre comuna folosinta proprietarilor aflati dincolo de proprietatea sa si care nu dispun de o alta cale de acces terestru la proprietate;
- **Dulap**
- Piesa de cherestea cu grosimea intre 30 si 50 mm si cu latimea mai mare decat dublul grosimii dar nu mai mica de 100 mm.
- **Dulgherie**
- (Constr.) Mestesugul executarii din piese de lemn, dupa prelucrarea lor in atelier sau fara aceasta, de constructii (case, poduri etc.), de elemente de constructie (sarpanțe, ferme, scari etc.) sau de constructii auxiliare (schele, cofraje, cintre, sprijiniri etc.). Finisajul acestor lucrari nu este dus atat de departe ca in tamplarie;
- **Dulie**
- Piesa-suport prin care se fixeaza si totodata se face racordarea la retea a lampilor (becurilor) electrice;
- **Durata executarii lucrarilor**
- Timpul fizic maxim necesar pentru realizarea efectiva a lucrarilor de constructii autorizate;
- **Dusumea**
- (Constr.) Pardoseala de scanduri batute strans una langa alta, sau imbinat cu lamba si uluc, e de obicei geluita pe fata aparenta;
- **Dusumea oarba**
- (Constr.) Pardoseala de scanduri batute la mica distanta una de alta, care constituie stratul de suport pentru stratul superior al pardoselii (parchet sau dusumea obisnuita);
- **Ecarisare**
- Operatie de fasonare manuala a lemnului prin cioplire sau prin taiere longitudinala cu ferastraul de mana cu scopul de a obtine piese de sectiune dreptunghiulara. Prin generalizare: operatia de a aduce lemnul la forma prismatica;
- **Ecran de etansare**
- (Constr.) Element de constructie care se aseaza pe paramentul amonte al barajelor de anrocamente, de zidarie uscata sau de pamant, uneori si la diguri, pentru a realiza etanseitatea paramentului. Se executa din material impermeabil (argila, beton, metal etc.);
- **Ecrusare**
- Modificare a proprietatilor fizico-mecanice ale unui metal ca urmare a unei prelucrari prin deformare plastica ce-i modifica structura cristalina; ca rezultat al ecruizarii, metalul astfel tratat sufera sub sarcina deformati mai mici decat in cazul metalului neecruizat;
- **Edicul**
- Constructie mica, izolata, situata intr-un spatiu public: chiosc de difuzare a presei, stalp de afisaj, adapost in statiile de transport in comun etc;
- **Edificiu**
- Termenul este folosit pentru cladirile importante: cladiri cu functiune politico-administrativa, de cultura, de invatamant etc;

- **Edilitar**
 - Privitor la administratia sau la lucrarile de folos public ale unui oras;
- **Elevatia**
 - 1. Elevatia este reprezentarea grafica, la scara, a fetelor verticale exterioare ale unei constructii, ale unei masini etc. 2. Elevatia este parte a unui element masiv de pod aflat deasupra terenului;
- **Eloxare**
 - Oxidare electronica a obiectelor din aluminiu si aliaje de aluminiu, avand ca efect formarea pe suprafata acestora a unui strat de oxizi omogen, aderent si rezistent din punct de vedere mecanic si chimic in functie de conditiile de desfasurare a acestui proces, precum si de unele tratamente ulterioare, acest strat de oxizi poate avea grosimi si culori diferite;
- **Email**
 - Suspensie de pigmenti in diferite lacuri, cu sau fara adaos de materiale de umplutura, care dupa intarire dau pelicule colorate si opace, rezistente la actiuni exterioare;
- **Emisivitate**
 - Cantitatea de caldura sau energie emisa de o suprafata (de exemplu un geam termopan) comparata cu caldura sau energia emisa de o alta suprafata (de exemplu un geam simplu) la aceiasi temperatura;
- **Epoxidice**
 - Grup de rasini sintetice utilizate indeosebi in domeniul lacurilor si a adezivilor de inalta rezistenta, utilizate intre altele si la repararea prin injectare sau lipire a elementelor de constructie din beton sau din alte pietre naturale sau artificiale;
- **Esafodaj**
 - Constructie provizorie alcatuita din bare din lemn sau din metal solidarizate intre ele pentru a forma un sistem rigid destinat sa sustina parti dintr-o constructie in timpul executiei acesteia sau sa sustina dispozitivele auxiliare necesare executarii acesteia: cofraje, cintre, utilaje de santier etc;
- **Escalator**
 - (Constr.) Scara rulanta ;
- **Etaj**
 - Spatiul util al unei cladiri, cuprins intre doua plansee, de regula, se da denumirea de etaj spatiilor de acest fel situate deasupra celui aflat la nivelul solului, care capata denumirea de parter si exceptandu-le pe cele cuprinse in gabaritul acoperisurilor, care capata denumirea de mansarda. Termen echivalent: Cat; trebuie observat ca termenul cat poate fi folosit si pentru parter, mansarda, demisol etc. pentru care termenul etaj nu este de regula utilizat;
- **Etrier**
 - Element de armare transversala a stalpilor si grinzilor din beton armat, constituit dintr-o bara de otel rotund subtire indoita dupa un contur deschis sau inchis. Contribuie atat la mentinerea in pozitia corecta a armaturilor longitudinale cat si la preluarea unor categorii de eforturi ce apar in piesele aflate sub sarcina (forfecari etc.);
- **Evaluarea imobiliara**
 - Este procesul de stabilirea a valorii unei proprietati in urma unei expertize;
- **Expandat**
 - Care a suferit marire de volum printr-un proces intern de degajare de gaze sau de destramare a tesuturilor: polistiren expandat, pluta expandata etc;
- **Expert tehnic**

- Specialist cu foarte multa experienta in domeniul sau de activitate, atestat ca expert tehnic de calitate de catre Ministerul de resort. In cazul constructiilor expertii sunt atestati de catre Ministerul lucrarilor publice si sunt profilati pe specialitati astfel: structura de rezistenta, instalatii, incendiu etc.
- **Expertiza tehnica**
 - Cercetare facuta de catre un expert tehnic in care se analizeaza calitativ obiectul supus expertizei si influenta sa asupra elementelor sau ansamblurilor constructive adiacente. Constatările sunt consemnate într-un raport de expertiza. O astfel de Expertiza Tehnica este necesara pentru lucrari de alipire la calcan, extindere, supraetajare, recompartimentare, desfiintare etc;
- **Extravilan**
 - (Urb.) Teritoriul imediat inconjurator intravilanului unei localitati, depedent administrativ de ea. Aria extravilanului este, in general, proportionala cu aceea a localitatii, astfel incat sa cuprinda anumite elemente de deservire ale acesteia, care trebuie plasate in afara (industrii nocive, instalatii ale transporturilor exterioare, instalatii de alimentare cu apa, parcuri si paduri de agrement, sere si pepiniere, case de odihna sau colonii de vile, sanatorii etc.), cum si zona agricola de aprovizionare imediata;
- **Extrudare**
 - Formare prin impingerea materialului cu presiune printr-o deschidere de forma adecvata prin care iese produsul avand un profil fara sfarsit urmand ca printr-un procedeu aplicat ulterior (de taiere) sa se asigure lungimea finita a produsului – caramizi, tigle, profile, tevi etc.);
- **Extrudat**
 - Care a suferit procedeul tehnologic de extrudare;
- **Fatada**
 - Reprezinta partile exterioare verticale ale unei cladiri. Fatada principala este fatada aflata inspre strada sau fatada unde se gaseste intrarea principala in cladire;
- **Faianta**
 - Material ceramic poros, glazurat, folosit sub forma unor placi destinate incaperilor umede, se monteaza pe pereti;
- **Fasonare**
 - Ansamblu de operatii efectuate in vederea prelucrarii materialelor brute (lemn, roca);
- **Feronerie**
 - Denumire data productiei mestesugaresti ce are ca obiect realizarea pieselor metalice, indeosebi din otel, folosite in scop utilitar sau decorativ, in interiorul sau exteriorul cladirilor: grile de ferestre, lampadare, parapete de balcoane etc. Totalitatea accesoriilor metalice ale ferestrelor si usilor: balamale, broaste, manere de manevrare etc;
- **Feston**
 - (Arh.) Element decorativ arhitectonic, pictat sau in relief, cu forme diferite, de cele mai multe ori ondulate, alcatuit din motive geometrice sau florale, inlantuite si impletite intre ele;
- **Feder**
 - Mica proeminenta prevazuta în lungul muchiei unei piese de lemn sau de metal, care intra în canelura corespunzatoare (nut) a altei piese pentru a asigura o îmbinare perfecta. Imbinarea poarta numele de imbinare nut si feder;
- **Ferma**
 - Element al structurii de rezistenta al unui acoperis, format din bare constituite într-un sistem triangulat, nedeformabil si rezistent pentru a permite rezemarea numai pe extremitati, fara puncte de sprijin intermediare. Fermele se pot executa din lemn, otel, beton armat etc.;

- **Fereastra**
 - Deschizatura de forma regulata lasata în peretele unei cladiri, al unui vehicul etc. pentru a permite sa intre aerul si lumina; ansamblu format dintr-un cadru fix si din cercevele în care se fixeaza geamuri, montat în deschizatura amintita; ansamblu format de aceasta deschizatura, împreuna cu cercevelele care o încadreaza si cu geamul fixat în cercevele;
- **Fibra de sticla**
 - Este o sticla care se prezinta sub forma de fibre fine, care se realizeaza din sticla în stare topita. Fibrele de sticla se folosesc ca si cabluri de transmisie în telecomunicatie, ca fibre textile, sau materiale termo si fono-izolante. Ele constituie una dintre cele mai importante materiale de constructie rezistente la actiuni a variatiilor de temperatura, actiunea de îmbatrânire a materialelor sau actiunile unor substante chimice agresive
- **Fier forjat**
 - Otel deformat plastic la cald sau rece, la presa sau cu ajutorul unui ciocan, pentru a obtine diferite forme intrebuintate in ornamentatie. Aplicatii ale fierului forjat: balustrade pentru scari, balcoane si terase, garduri si porti, piese de mobilier, diverse obiecte decorative;
- **Fiabilitate**
 - 1. Totalitatea calitatilor unui sistem tehnic care determina capacitatea acestuia de a functiona fara defectiuni intr-un interval de timp in anumite conditii date. 2. Marime care caracterizeaza siguranta in functionare a unui sistem tehnic in conformitate cu normele prescrise. 3. siguranta in exploatare;
- **Filet**
 - Nervura elicoidala cu profil transversal constant, executata pe fata exterioara sau cea interioara a unei suprafete cilindrice sau conice, pentru a servi la asamblarea prin insurubare. Termen echivalent: ghevint, ghivent;
- **Finisa**
 - A executa ultimele operatii asupra unui produs sau a unei lucrari, pentru a le da forma sau aspectul definitiv;
- **Firida**
 - (Constr.) Nisa, adancitura facuta in grosimea unui zid. Serveste la plasarea de dulapuri, de corpuri, de radiator, de obiecte ornamentale etc.;
- **Fisa tehnica aviz**
 - Fisele tehnice sunt actele cuprinzand elementele de aviz necesare in vederea emiterii acordului unic pe baza carora se elibereaza avizul administratorilor/furnizorilor de utilitati precum si a institutiilor descentralizate. Ele se completeaza cu datele proiectului si in conformitate cu cerintele fiecarui avizator;
- **Fiting**
 - Denumire data elementelor de racordare a conductelor de instalatii: coturi, racorduri in T, reductii, mufe, nipluri, busoane etc.;
- **Flambaj**
 - Fenomen cu caracter distructiv ce apare ca efect al solicitarii la compresiune a unor piese cu o grosime mica in raport cu lungimea acestora. Flambajul se concretizeaza ca o deformare transversala cu o geometrie mai simpla sau mai complicata
- **Flotare**
 - Procedeu de reducere a duratei uscarii lemnului prin tinerea lui, un timp, in imersiune in apa. Prin flotare, seva din tesutul lemnos este inlocuita, prin osmoza, cu apa curata, a carei evacuare in timpul procesului de uscare se va face mai lesnicios decat a sevei;
- **Fluat**

- Substanța folosită pentru impermeabilizarea și protejarea contra celor mai mulți agenți chimici a suprafețelor unor materiale de construcție (pietre calcaroase, tencuieli, beton etc.). Fluatii mai constituie și componentul principal al unor soluții pentru protecția lemnului.
- **Fluatizare**
- Aplicarea peste unele materiale sau peste unele elemente de construcție a unei soluții de fluat în apă, cu scopul de a le proteja contra acțiunii a numeroși agenți chimici (de ex. în fabrici) și a agenților atmosferici, sau cu scopul de a le impermeabiliza.
- **Foaie de usa**
- Canat de usa, panou mobil al unei uși, fixat de toc prin balamale sau prin pivoti.
- **Freza**
- A prelucra prin aschiere un material cu freza. Masina de frezat = masina-unealta destinata prelucrării prin aschiere a suprafețelor plane sau profilate ale pieselor cu ajutorul unei scule aschietoare
- **Fundatie**
- Element sau ansamblu de elemente de construcție care servește ca suport sau ca baza de susținere a unei construcții, a unui utilaj, a unei mașini etc.; fundament, baza, temelie. 2. Strat de teren natural pe care se sprijină o construcție cu o bază foarte mare.
- **FORAJ**
- Ansamblul operațiilor care se efectuează pentru a construi o sondă; forare. 2. Ansamblul operațiilor de forare sau de aschiere a rocilor din pragul găurii de sondă, care se execută în vederea adâncirii acesteia. 3.(Rar) Gaura de sondă.
- **Forja**
- Este o instalație utilizată la încălzirea metalelor în vederea prelucrării acestora prin deformare plastică.
- **Forma și dimensiuni minime**
- Reprezintă elementele care caracterizează terenul din punct de vedere urbanistic și care limitează posibilitatea utilizării acestuia în scopul amplasării unei construcții. Suprafața minimă - 150 mp Deschiderea minimă - 9 m
- **Fosa septica**
- Rezervor subteran pentru depozitarea apelor uzate, cu posibilitate de golire prin absorbție (vidanjare) și care nu permite apelor uzate să se scurgă în sol. Termen echivalent: fosa vidanjabila.
- **Fotovoltaic**
- Cuvântul "fotovoltaic" este format din cuvântul grecesc pentru lumină și din numele fizicianului Alessandro Volta. Acest cuvânt desemnează transformarea directă a luminii solare în energie electrică prin intermediul celulelor solare. Celulele solare se compun din două straturi electrice încărcate diferit: într-un strat există o lipsă de electroni liberi, iar în celălalt strat un surplus. Îndată ce energia luminii întâlnește celula, se produce o tensiune electrică. La racordul unui utilizator, acesta beneficiază de curent electric. Cu cât mai multe celule solare compun modulele fotovoltaice, cu atât mai mare va fi randamentul instalației. Curentul continuu produs va fi transformat în curent alternativ cu ajutorul unui transformator și apoi va fi immagazinat în rețeaua electrică națională.
- **Friza**
- 1. În arhitectura clasică, friza este parte componentă a antablamentului, cuprinsă între arhitrava și cornișă, de obicei împodobită cu picturi, basoreliefuluri, caneluri. 2. Ornament în formă de bandă orizontală cu picturi sau reliefuri în jurul unui vas, al unei săli, al unui sarcofag, etc. 3. Piesa îngustă de cherestea, folosită la fabricarea lamelor de parchet, a chenarelor de uși, a lambriurilor. 4. Chenar care înconjoară o pardoseală de parchet în lungul peretilor, făcut din

piese mai mari decât lamele parchetului. 5. Rama masiva de lemn în care se prind tablile unei usi.

- **Freta**

- Bara sau cablu din otel,inglobat in sau aflat la suprafata unei structuri, care are rol de confinare (strangere, continere) a materialului aflat in volumul circumscris; 2. Bara elicoidala continua din otel beton. Se foloseste in general la betonul armat si precomprimat.

- **Fretare**

- Armarea unei piese din beton armat supuse la compresiune, cu inele sudate sau cu o bara elicoidala continua din otel beton (freta). Capacitatea portanta a pieselor din beton armat fretate creste mult in raport cu cea a pieselor armate in mod obisnuit, datorita opunerii fretei la deformarea transversala la compresiune.

- **Friabilitate**

- Capacitatea unui material de a se sfarama cu usurinta.

- **Frontispiciu**

- Partea superioara a fatadei principale a unui edificiu,sau,prin extensiune,intreaga fatada principala.

- **Fronton**

- Element de arhitectura, de obicei de forma curba sau triunghiulara, deasupra intrarii unui edificiu.

- **Furnir**

- Semifabricat din lemn ce se prezinta sub forma unei foi cu grosimea de 0,7 / 2 mm

- **Furura**

- Piesa destinata sa umple spatiul dintre elementele solidarizate si care spre deosebire de acestea, nu are rolul de a spori rezistenta. Se executa, in general, din acelasi material ca al elementelor solidarizate (lemn, metal etc.) si reprezinta un consum suplimentar, neutil.

- **Gabarit de cladire**

- Contur in interiorul caruia trebuie sa se inscrie, conform prescriptiilor autoritatilor, sectiunea perpendiculara pe fatada unei cladiri.

- **GARD**

- Constructie de lemn, de metal, de zidarie etc. care împrejmuieste o curte, un teren, o gradina etc

- **Geam**

- Placa de sticla care se fixeaza în pervazurile (ori cercevelele) ferestrelor sau ale usilor si care permite sa strabata lumina în interiorul unei încăperi.

- **Geamul colorat termoabsorbant**

- Este un geam tras din masa de sticla, in care s-au agaugat oxizi metalici (de Co, Ni, Fe) care confera geamurilor proprietati absorbante (pana la 75%) de radiatii calorice si luminoase, folosite la ferestrele cladirilor expuse insoririi excesive.

- **Geamuri**

- Produse sub forma de foi sau placi obtinute din sticla topita prin tragere sau turnare si laminare.

- **Geamurile ornamentale**

- Se obtin prin turnarea pe o placa metalica a masei de sticla care apoi se valtuieste cu un ruluu cu model decorativ in relief.

- **Geluire**

- Prelucrarea cu rindeaua. Termen echivalent: rindeluire.
- **Geodezic**
 - Structura formata dintr-o retea de bare din lemn sau din metal, inscrisa intr-un gabarit sferic constituind sistemul de rezistenta al unei constructii cu destinatii variate: pavilioane de expozitie, adaposturi pentru unele instalatii etc.
- **Geodezie**
 - Stiinta aplicata care se ocupa cu studiul formei si al dimensiunilor Pamantului, cu tehnica masurarii si a reprezentarii cartografice sau numerice a suprafetei lui.
- **Geotehnica**
 - Ramura tehnica a geologiei care studiaza procesele geologice si fizico-mecanice ale solurilor (rocilor), a modului de comportare ale acestora in raport cu constructiile in vederea determinarii conditiilor de proiectare si executie a diferitelor lucrari ingineresti, a masurilor necesare pentru asigurarea stabilitatii acestora, precum si pentru punerea in valoare a rocilor utile in vederea folosirii lor in diverse domenii.
- **Gheremea**
 - Element constructiv inglobat in zidarie in timpul executarii acesteia pentru a permite ulterior fixarea in cuie sau prin suruburi a tocului unei ferestre sau al unei usi. De regula, gheremelele se confectioneaza la dimensiuni si cu forme corelate cu cele ale caramizilor din care este excutata zidaria si sunt facute din lemn, asociat sau nu cu alte materiale (bare de otel, caramizi cu goluri longitudinale, prisme din beton etc.) sau din alte materiale ce pot primi cuie sau suruburi (unele betoane cu agregate vegetale etc.).
- **Ghips**
 - Sulfat natural de calciu, utilizat ca materie prima pentru fabricarea diferitelor tipuri de ipsos.
- **Glaf**
 - Element din lemn, piatra, beton mozaicat sau din material plastic folosit la finisarea partii inferioare a golului unei ferestre; de regula, aceasta denumire este rezervata glafului interior al ferestrei, cel exterior fiind curent denumit solbanc.
- **Glet**
 - Pasta din ipsos (GLET DE IPSOS) sau dintr-un amestec de ipsos si pasta de var (GLET DE VAR, GLET AMERICAN) utilizata ca material de inchidere a porilor (strat de completare) la tencuieli ce urmeaza a fi zugravite.
- **Gradul de compactare Walz**
 - Reprezinta raportul dintre inaltimea initiala a betonului si inaltimea betonului vibrat pana ce a atins densitatea aparenta maxima. Aceasta determinare se realizeaza la betoanele preparate cu agregate avand granula maxima de 40 mm, de consistenta foarte vartoasa, vartoasă slab plastica si plastica.
- **Graficul de executie**
 - Documentul detaliat care se inscrie in termenele intermediare ale graficului general de realizare a investitiei. El precizeaza termenele pentru diferitele faze ale realizarii investitiei, participantii, categoriile de lucrari si etapele interventiei participantilor.
- **Granit**
 - Roca eruptiva, compusa indeosebi din cuarț, mica si feldspati, formata prin racirea foarte lenta a magnei, racire care a condus la aparitia unor cristale de aceeasi marime sau de marimi apropiate ale celor trei minerale componente, ceea ce confera acestuia proprietati mecanice deosebite.
- **Greutate moarta**
 - Sarcina reprezentand expresia greutatii proprii a elementelor ce alcatuiesc o constructie.

- **Gresie**
 - Roca sedimentara foarte dura, formata prin cimentarea nisipurilor cu diverse materiale. Placa de gresie. Element ceramic destinat pardoselilor interioare, confectionat din gresie ceramica glazurata sau nu, de forma patrata sau dreptunghiulara.
- **Grilaj**
 - Gardulet facut din vergele de fier, din stinghii (încrucisate) de lemn, din plasa de sârma etc., care se monteaza la o fereastră, la o usa, la unele garduri etc.
- **Grinda**
 - Element al structurii de rezistenta a unei constructii, cu lungime foarte mare in raport cu dimensiunile sale transversale, pozitionat orizontal, care asigura descarcarea sarcinilor din constructie pe elemente structurale verticale (pereti portanti sau stalpi). Este solicitata predominant la incovoiere.
- **Grinda cu zabrele**
 - Retea planara de bare, conectate in diferite moduri, in asa fel incat, daca anumite restrictii constructive sunt respectate, rezulta eforturi de incovoiere foarte mici in bare si cu un consum mic de material; recomandate la deschideri mari si poduri.
- **Groapa de fundatie**
 - Gol facut in pamant pentru a permite executarea fundatiei unei cladiri. In cazul fundatiilor din beton sau din beton armat, groapa de fundatie se executa de forma si marimea talpii de fundare pentru a o folosi ca si cofraj la turnarea fundatiei.
- **Grund**
 - Strat fluid si aderent al unei lucrari de vopsitorie, ce se aplica pe suportul bine curatat pentru a crea legatura dintre acesta din urma si urmatoarele straturi ale vopsitoriei. Strat de mortar de tencuiala ce se aplica pe zidarie urmand a constitui suportul stratului vizibil de 'tinci'.
- **Guseu**
 - Placa de otel care serveste la prinderea barelor ce se unesc intr-un nod al unei grinzi.
- **Hala**
 - Cladire amenajata, cu instalatiile necesare, unde se vând alimente (îndeosebi carne); piata acoperita. Sala de dimensiuni foarte mari, amenajata ca atelier în fabrici, ca sala pentru manifestatii sportive, culturale, pentru expozitii etc.
- **Hidrant**
 - Dispozitiv la conductele de distributie a apei sub presiune, care permite deschiderea si închiderea unuia sau a mai multor furtunuri în acelasi timp.
- **Hidroizola**
 - A izola pentru a împiedica sau reduce infiltrarea sau orice alta actiune a apei asupra unei constructii.
- **Hidrotehnic**
 - Ramura a tehnicii care se ocupa cu folosirea apei si cu proiectarea si executarea lucrarilor de folosire a apei, a energiei hidraulice si a lucrarilor de prevenire a distrugerilor provocate de ape. Privitor la hidrotehnica care apartine hidrotehnicii.
- **Hidrofor**
 - Instalatie utilizata in cazurile in care reseaua de alimentare cu apa a orasului nu are suficienta presiune pentru a ridica apa la etajele superioare ale cladirilor; presiunea necesara impingerii apei dintr-un rezervor pana la inaltimea dorita se face cu ajutorul aerului comprimat.
- **Hidrofugare**
 - Tratare in vederea insensibilizarii la actiunea apei.

- **Higrometru**
- Aparat pentru masurarea umiditatii aerului atmosferic.
- **Humus**
- Strat superficial al solului, cuprinzand in mare proportie produse de descompunere rezultate din desfasurarea vegetatiei plantelor.
- **Ignifuga**
- A acoperi sau a impregna un material combustibil (în special lemnos sau textil) cu materiale ignifuge, pentru a-l proteja contra actiunii focului si a-i mari rezistenta la ardere.
- **Igrasie**
- Umezire persenta a peretilor unei cladiri ca urmare a retinerii umezelii in porii materialului din care acesti pereti sunt construiti. Igrasia poate avea drept cauze: proasta izolare impotriva umezelii din sol, realizarea zidariei din materiale higroscopice, darea in folosinta a unor spatii pentru activitati producatoare de umiditate (spalatorii, grupuri sanitare etc.) inainte de uscarea deplina a zidariei si betoanelor, proasta ventilare si proasta incalzire a spatiilor locuite pe timp de iarna etc.
- **Imobil**
- Constructie pentru locuit (cu mai multe etaje); cladire; casa.
- **Imprejmuire**
- Sunt constructie definitiva sau provizorie, cu rolul de a delimita suprafete, arii sau parcele asupra carora exista forme de proprietate, executate pentru protectie impotriva intruziunilor, realizate din diferite materiale - beton, caramida, piatra, lemn, metal, inclusiv sarma ghimpata întinsa pe bulumaci, ori prin plantatii specifice.
- **Inaltimea maxima a cladirilor - H.max.**
- Exprima in metri si numar de niveluri conventionale inaltimea maxima admisa in planul fatadei, masurata intre teren (in situatia anterioara lucrarilor de terasament) si cornise sau limita superioara a parapetului terasei.
- **Incapere**
- Spatiul inchis dintr-o cladire limitat (in parte sau in intregime) de pereti, pardoseala si tavan.
- **Incarcare**
- Ansamblul fortelor si actiunilor exterioare care solicita un sistem la un moment dat.
- **Incastrare**
- Mod de legatura sau de rezaremare a doua corpuri solide prin cuprinderea unuia in celalalt astfel incat sa fie impiedicata miscarea lor separata.
- **Incinta**
- Spatiu (mare) inchis in interiorul unei constructii.
- **Indicatoare de norme de deviz**
- Recomandari sub forma de norme orientative republicane care permit evaluarea resursele necesare, a consumurilor specifice de materiale, manopera si utilaje pentru lucrari din ramura constructiilor. Ele sunt grupate pe categorii de lucrari: C - constructii, RpC - reparatii in constructii, I - instalatii incalzire, Iz - izolatii etc.
- **ÎNDIGUI**
- A margini o apa sau a înconjura o suprafata cu diguri, a zagazui.
- **Infrastructura**
- Parte a unei constructii situata in pamant (la cladiri se include planseul peste subsol).

- **Inspectoratul de Stat in Constructii**
- Organism al statului care are menirea de a exercita controlul statului cu privire la aplicarea prevederilor legale in domeniul calitatii constructiilor pe raza sa de actiune.
- **Instalatie**
- Ansamblul de constructii, aparate, masini, dispozitive, retele de legatura ale acestora etc. care asigura realizarea conditiilor de confort, comunicare si securitate in cladire: instalatia electrica, instalatia de alimentare cu apa, instalatia de incalzire, instalatia de telefonie, internet, tv, supraveghere, stingere incendii, alarma etc.
- **Instalatia de incalzire**
- Sisteme de echipare termica a cladirilor asigurand incalzirea incaperilor cu ajutorul caldurii primite dintr-un sistem de alimentare cu caldura oraseneasca (TERMOFICARE), al caldurii produse local intr-o centrala termica sau al aceleia produse chiar in incaperile care trebuiesc incalzite.
- **Instalatii electrice**
- Sistem de echipare a cladirilor care asigura distributia energiei electrice necesare iluminatului artificial si functionarii aparaturii si utilajelor electrice.
- **Instalatii electrice de curenti slabi**
- Sistem de echipare tehnica a cladirilor care asigura diferite functiuni (telefonie, internet, tv, supraveghere video, stingere incendii, avertizare acustica sau luminoasa etc.) cu ajutorul unor echipamente ce functioneaza cu ajutorul curentului electric de tensiune redusa (pana la 24 volti).
- **Instalatii electrice de forta**
- Sistem de echipare tehnica a cladirilor ce asigura distributia curentului electric trifazic (de forta) necesar actionarii unor masini sau echipamente electrice: pompe, motoare, aeroterme, utilaje tehnologice etc.
- **Instalatii sanitare**
- Ansamblul instalatiilor de alimentare cu apa si evacuare a apelor uzate.
- **Instalatii termice**
- Vezi instalatii de incalzire
- **Intrados**
- Denumire data partii de dedesubt, concave, a unui arc, a unei cupole etc. 2. Denumire data partii de dedesubt a unei scari, a unei grinzi, a unei placi, a unui planseu etc.
- **Invelitoare**
- Stratul de material hidroizolant care asigura protectia partii superioare a cladirilor impotriva apelor meteorice (ploaie, zapada). Invelitoarea poate fi orizontala (terasa circulabila sau nu) sau inclinata (in pante).
- **Investitor**
- Persoana fizica sau juridica ce finanteaza si realizeaza investitii noi sau investitii la constructiile existente. El contracteaza cu un antreprenor realizarea investitiei.
- **Ipsos**
- Denumire data unui grup de lianti obisnuiti prin deshidratarea sulfatului natural de calciu dehidratat (GHIPS). Se disting ipsosurile de constructii, stucatura si modelaj, cu priza rapida, obtinute prin arderea ghipsului la temperaturi de 180...300 °C, cimentul de anhidrid, ars la 600 grade C si ipsosul de pardoseala, ars la 900 ... 1000 grade C, caracterizat prin priza foarte lenta si rezistente mecanice mari.
- **Industrial**
- Care tine de industrie sau se bazeaza pe industrie, care este produs de (sau în) industrie; cu o industrie dezvoltata

- **Inox**
- Metal, aliaj cu proprietati inoxidabile.
- **Intravilan**
- Teritoriul unei localitati care constituie zona construibila din acea localitate si se determina prin Planul Urbanistic General (PUG). Intravilanul cuprinde ansamblul terenurilor de orice fel, cu sau fara constructii, organizate si delimitate ca trupuri independente, plantate, aflate permanent sub ape, aflate în circuitul agricol sau având o alta destinatie. Intravilanul se poate dezvolta prin extinderea în extravilan numai pe baza de planuri urbanistice zonale (PUZ), legal aprobate, integrandu-se ulterior în Planul urbanistic general (PUG) al localitatii.
- **Izolatie**
- Este un strat de material sau un mediu izolant asezat între doua medii sau între doua sisteme fizice. In constructii exista o legislatie referitoare la calitatea în constructii, care reglementeaza si cerintele de izolatia termica, izolatia hidrofuga (hidro-izolatia) si izolatia fonica pe care trebuie sa le respecte orice constructie (Legea nr.10 din 18 ianuarie 1995 privind calitatea în constructii; Ordonanta nr. 29 din 30 ianuarie 2000 - privind reabilitarea termica a fondului construit existent si stimularea economisirii energiei termice).
- **Izolatie termica**
- Este orice material care are proprietatea de a reduce transferul de caldura între doua medii sau doua materiale. Calitatile de izolator ale unui material sunt descrise prin conductibilitatea termica sau rezistenta termica a acestuia. Cu cat un material are o conductibilitate termica mai mica sau o rezistenta termica mai mare, cu atat va fi mai bun izolator. La o constructie, principalele elementele care au nevoie de izolatia termica sunt peretii, pardoseala si tavanul, materialele folosite fiind, dupa caz, polistiren expandat, polistiren extrudat sau vata minerala. Importanti sunt insa si coeficientii termici ai materialelor ce compun ferestrele si usile exterioare ale unei constructii.
- **Jgheab**
- Conducta sau canal deschis în partea superioara, facut în piatra, într-un trunchi de copac etc., permitând (prin înclinarea sa) scurgerea unui lichid sau a unui material pulverulent.Streasina.
- **Jug**
- Denumire data unui mod de rezemare indirecta a unei grinzi, constand in rezemarea acesteia pe o traversa care la randul sau reazima pe doua grinzi paralele cu cea purtata 'in jug'.
- **Lacrimar**
- Profil situat dealungul liniei inferioare a elementelor orizontale de fatada (cornise, brauri, solbancuri, traverse ale ferestrelor etc.), avand o sectiune aleasa astfel incat sa favorizeze formarea si desprinderea picaturilor de apa, impiedicand in acest fel apa de ploaie sa se prelinga pe fatada si sa o murdareasca.
- **Lacuri**
- Sunt solutii de substante peliculogene in solventi volatili cu sau fara adaos de ulei, care dupa intarire dau pelicule transparente (cu exceptia lacului de bitum) si lucioase.Intarirea lacurilor in majoritatea cazurilor este un proces fizic, bazat pe evaporarea solventului; la cele cu continut de ulei se produc si reactii chimice de oxidare a uleiului.
- **Lamba**
- Parte proeminenta a unei piese de lemn, metal, etc., care se îmbuca în scobitura corespunzatoare a altei piese (uluc) pentru a asigura o îmbinare perfecta. Imbinare lamba-uluc sau imbinare Nut-Feder.
- **Lamba-uluc**
- Sistem de imbinare dealungul a doua piese, realizat din asocierea unui profil iesit - lamba - cu care este prevazuta una dintre piese, cu un profil intrat - ulucul - apartinand celeilalte piese.
- **Lambriu**

- Imbracaminte de lemn sau din produse din lemn ca placajul, P.A.L, panelul, P.F.L. etc. care se aplica in incaperi, pe suprafata peretilor pentru a-i proteja sau numai in scop decorativ.
- **Lapte de var**
- Suspensie stabila de hidroxid de calciu (var stins) in apa; este folosit ca material de vopsitorie sub forma spoielii aplicata pe peretii tencuiti cu mortar de var si in deosebi pe cei cu lipitura de lut. Prin indepartarea excesului de apa, lapele de var devine plastic, transformandu-se in pasta de var.
- **Leasing imobiliar**
- Modalitate de finantare a constructiei unui imobil. Firma de leasing asigura fondurile necesare si executia imobilului conform cerintelor utilizatorului iar transferul de proprietate se face dupa achitarea sa integrala (rate, dobanzi, valoare reziduala). Pana la intrarea in posesie firma de leasing da utilizatorului imobilul in folosinta.
- **LEMN**
- Tesut conductor al unor plante superioare, alcatuit din trahee, parenchim si fibre cu lignina, folosit ca material de constructie, drept combustibil etc
- **Lemn densificat**
- Material de inalta rezistenta obtinut prin supunerea la presiuni foarte ridicate a lemnului, impregnat sau nu in prealabil cu rasini sintetice. Termen echivalent LIGNOSTON (denumire comerciala)
- **Lemn stratificat**
- Material asemanator contraplacajului, obtinut prin suprapunerea si incheierea unui numar de foi de furnir cu fibrele orientate pe una sau pe mai multe directii, grosimile si orientarile date diferitelor straturi fiind subordonate necesitatilor ce rezulta din conditiile de utilizare ale materialului astfel realizat.
- **Lezena**
- Este un element de arhitectura vertical, de forma unui pilastru plat si îngust pe fata unui zid, fara baza si capitel, legat de arce semicirculare si pe jumătate îngropat în zid. Lezena are un rol pur decorativ.
- **Liant**
- Material de natura minerala sau organica, cu fluiditate naturala sau adus in stare fluida (prin incalzire, dizolvare, dispersare in apa etc.), care, fiind amestecat cu un material granular mineral sau organic, leaga particulele acestuia prin invelirea lor cu o pelicula de liant care se intareste apoi printr-un proces fizic (racire, uscare) sau chimic (oxidare, carbonare, hidratare).
- **Linoleum**
- Material obtinut prin asternerea pe un suport textil sau de hartie a unei paste din pluta macinata, linexim si unele adaosuri: coloranti, stabilizatori etc. Linoleum-ul se livreaza sub forma de suluri, covoare si dale cu suport din tesatura de iuta, destinate pardoselilor si sub forma de tapete cu suport de hartie sau de panza, destinate finisarii peretilor.
- **Lira de dilatare**
- Lira de dilatare. Bucla prevazuta pe traseul unei conducte prin care circula fluide la temperaturi variate, pentru a compensa prin arcuire dilatarile sau contractiile termice ale conductelor.
- **Litopon**
- Pigment mineral alb (amestec de sulfura de zinc si sulfat de bariu) caracterizat printr-o buna putere de acoperire, utilizat la fabricarea vopselelor de ulei, precum si la realizarea stratului de acoperire al placilor fonoabsorbante din P.F.L. poros sau din lana minerala aglomerate cu lianti fenolici.
- **Loess**

- Depunere consolidată de nisip eolian (purtați de vânt). Roca cu porozitate foarte ridicată. Loessurile constituie o categorie caracteristică printre formațiunile sedimentare continentale de vârstă cuaternară. Denumirea de loess a fost introdusă încă din 1834 de C. Lyell, provenind din termenul german *lose* sau *loss* utilizat în regiunea Rinului cu semnificația afanat, poros, sfărâmișos.
- **Loggie**
 - Terasă acoperită, retrasă total sau parțial în raport cu planul fațadei unei clădiri.
- **Lucarna**
 - Fereastră mică, situată în plan vertical, integrată în versanții acoperișurilor.
- **Lucrabilitatea**
 - Este proprietatea unui beton de a nu se dezamesteca la transport și manipulare, de a avea o bună coeziune și de a umple cofrajele în care este turnat.
- **Lucrabilitatea betonului (în stare proaspătă)**
 - Este o caracteristică care indică ușurința cu care poate fi pus în operă, păstrând din momentul preparării și până în momentul turnării o structură omogenă.
- **Luminator**
 - Panou translucid sau transparent care înlocuiește o porțiune dintr-un perete, dintr-un plafon sau din învelișul unui acoperiș în scopul asigurării iluminării naturale a unei încăperi.
- **Macheta**
 - Reproducere geometrică asemenea, în general la scară redusă dar putând fi uneori de aceeași mărime sau chiar mai mare decât obiectul pe care îl reprezintă. Machetele folosite la studiul unor rezolvări tehnice (machete de studiu), la prezentarea unor lucrări în proiect sau executate (machete de prezentare) sau la încercări de diferite feluri (modele).
- **Mai**
 - Unealtă manuală pentru compactarea materialelor granulare sau constituite din bulgări (pământ, pietris etc.), compusă, de regulă, dintr-o greutate din fontă sau oțel, uneori din lemn, prevăzută cu un mâner terminat la partea superioară cu o traversă care permite apucarea cu ambele mâini. Maiul se utilizează prin ridicarea până la o anumită înălțime, urmată de lăsarea sa în cadere liberă.
- **Mana curentă**
 - Margine superioară, continuă, a unui parapet de balcon sau mai ales de scară, care servește mâinii drept sprijin atunci când se stă sau se circulă pe lângă parapet.
- **Manopera**
 - Muncă manuală depusă pentru efectuarea unei lucrări; plată pentru această muncă.
- **Mansarda**
 - Cămin amenajat în spațiul acoperișului. Caracteristic pentru spațiile în mansardă este că ele au porțiuni de pereți și de tavan înclinate pentru a se înscrie în gabaritul acoperișului și se poate întinde pe o suprafață reprezentând maximum 60% din suprafața nivelului (catalui) inferior.
- **Marca**
 - Expresia numerică a rezistenței mecanice a unui liant sau a unei pietre artificiale pe baza de lianți, determinată la termene și în condiții prevăzute prin prescripții, constituind un indicator ce va sta la baza determinării condițiilor de utilizare a materialului respectiv și la baza calculelor de rezistență pentru lucrările executate cu acest material. Valoare minimă a rezistenței la rupere și de regulă la compresiune - determinată conform prescripțiilor de încercări, după 28 de zile de la turnarea corpurilor de probă.
- **Margaritar (pietris)**

- Denumire folosita pentru un pietris de rau cu granulele de 7...15 mm lipit de nisip si de material fin, utilizat ca agregat la unele betoane de fatada precum si uneori pentru a fi asternut pe aleile parcurilor sau gradinilor.
- **Marmura**
 - Este o roca metamorfica foarte densa, dura, cu granulatie fina, compusa in cea mai mare parte din calcit si obtinuta prin metamorfoza calcarului. Inca din antichitate marmura este folosita in constructii, pentru decorarea spatiilor interioare si exterioare. Cele mai comune aplicatii ale marmurei sunt: placarea peretilor si a pardoselilor, glafuri de ferestre, manata pentru seminee, blaturi si chiuvete pentru bucatarie si baie, diverse obiecte decorative.
- **Marna**
 - Roca sedimentara formata dintr-un amestec omogen de particule fine de argila si de calcar, folosita ca materie prima la fabricarea varurilor hidraulice si a cimentului Portland.
- **Mastic**
 - Masa in stare plastica compusa din amestecuri de substante cu caracteristici de liant, cu materiale fibroase sau pulberi, utilizata la etansarea golurilor intre elemente de constructii ce se alatura si, uneori ca material de legatura intre elemente de constructie si unele finisaje aplicate. Masticurile pot deveni rigide prin uscare sau prin intarire, ori pot ramane permanent plastice. Termen echivalent cu unele diferente de nuanta: chit.
- **Metalic**
 - Facut din metal, de metal. Care are însusiri ca ale metalului, care are luciul sau culoarea metalului.
- **Mezanin**
 - Etaj mai scund situat între parter si primul etaj.
- **Mica**
 - Familie de minerale complexe (silicati hidratati de aluminiu, potasiu, magneziu, fier) cristalizate, cu luciu sticlos, sidefos, ce au particularitatea de a se desface in foite subtiri, stralucitoare, elastice si transparente. Mica este utilizata indeosebi ca material electroizolant dar foite de mica sunt utilizate uneori ca adaos decorativ la unele mortare de tencuiala.
- **Miniu (de plumb)**
 - Oxid de plumb de culoare rosie-luminoasa, utilizat in compozitia grundurilor pentru vopsitoria de ulei aplicata pe metale feroase si in compozitia chiturilor cu care se fixeaza si se etanseaza geamurile in cercevele sau rame din otel.
- **Mistria**
 - Este o unealta de zidarie formata dintr-o lama triunghiulara de otel si un mâner, folosita la întinderea mortarului pe zid.
- **Moaza**
 - Dispozitiv folosit la solidarizarea mai multor elemente de constructie din lemn, situate in acelasi plan, format din doua piese din lemn (grinzi sau mai frecvent dulapi) asezate de o parte si de alta a pieselor de solidarizat si stranse intre ele cu buloane. Termen echivalent: cleste.
- **Mobilierul urban**
 - Sunt acele elementele functionale si/sau decorative amplasate în spatiile publice care, prin alcatuire, aspect, amplasare, confera personalitate aparte zonei sau localitatii. Prin natura lor, piesele de mobilier urban sunt asimilate constructiilor daca amplasarea lor se face prin legare constructiva la sol (fundatii platforme de beton, racorduri la utilitati urbane, cu exceptia energiei electrice), necesitand emiterea autorizatiei de construire. Fac parte din categoria mobilier urban: jardiniere, lampadare, banci, bazine, pavaje decorative, pergole, cabine telefonice si altele asemenea.

- **Mocheta**
 - Material de pardoseala din fibre naturale sau sintetice tesute sau impaslite utilizat sub forma de covoare sau de dale ce acopera intreaga suprafata a incaperii, fiind lipit sau fixat cu alte mijloace de planseu.
- **Molon**
 - Denumire data blocurilor de piatra de zidarie care au numai o fata prelucrata cu dalta, celelalte fete fiind numai corectate cu dalta in vederea ajustarii la pietrele vecine.
- **Moloz**
 - Material alcatuit din sfaramaturi de caramida si de mortar intarit, rezultat fie de la demolarea unei zidarii, fie din resturile ramase la executarea unei zidarii noi; se utilizeaza in deosebi ca material de umplutura.
- **Monolit**
 - Executat dintr-un singur bloc de piatra. 2. Prin asimilare: constructie din beton executata prin turnare la fata locului, in mod practic lipsita de rosturi.
- **Montant**
 - Denumire data componentelor verticale ce intra in alcatuirea unei confectii: montantii unei usi, montantii unui parapet etc.
- **Mortar**
 - Material sub forma de pasta, format dintr-un amestec de liant, apa si un agregat (care, de regula, este nisipul) utilizat fie la zidarie (ca material de legatura intre caramizi sau blocurile de alte naturi din care zidaria este realizata), fie la tencuirea peretilor si tavanelor.
- **Mozaic**
 - Material de finisaj, folosit indeosebi la pardoseli, format dintr-un amestec de ciment, un pigment mineral si granule de piatra sau de marmura; mozaicul se toarna pe loc sau se aduce pe santier sub forma de dale prefabricate. 2. Compozitie decorativa formata prin alaturarea unor fragmente diferit colorate de piatra, ceramica, sticla etc.
- **Mozaic florentin**
 - Pardoseala realizata din sparturi de marmura de forma triunghiulara, inglobate intr-o masa de ciment colorat.
- **Mozaic roman**
 - Pardoseala realizata din fragmente de placi de forme, marimi si culori variate din pietre naturale sau din marmure, rosturile fiind umplute cu o masa de ciment colorat.
- **Mozaic venetian**
 - Compozitie decorativa de pardoseala sau murala, realizata din fragmente mici, diferit colorate, din marmura sau din alte pietre naturale colorate. Compozitie decorativa murala realizata din fragmente mici, diferit colorate, din sticla opaca.
- **Mucegai**
 - Microorganism (ciuperca saprofita sau parazita) ce se dezvoltă in locuri intunecoase si umede, pe suprafete ce contin substante (organice) ce pot constitui medii nutritive, in colonii formate din filamente subtiri dispuse intrun strat subtire si dens, de culoare cenusie sau verzuie, cu miros specific care provoaca degradarea mediului pe care se dezvoltă. In constructii, pot fi atacate de mucegai pardoselile si finisajele din lemn, tapetele, mochetele, unele vopsitorii continand substante organice. Termen echivalent: igrasie
- **Mufa**
 - Parte largita la extremitatea unei piese tubulare, care permite imbinarea acestui capat cu capatul altei piese, pe care il imbraca. Piesa cilindrica folosind la innadirea a doua piese tubulare, imbracandu-le pe amandoua; mufele pot fi filetate sau nu.

- **Nacela**
 - Structura metalica (in general), ridicata sau avand sistem propriu de tractiune pe verticala (cataratoare, auto-ridicatoare) folosita ca mijloc de transport de materiale si/sau muncitori, fie la constructii inalte fie la constructii unde alte mijloace de transport pe verticala nu sunt posibile. Face obiectul unor omologari speciale in Romania (ISCIR). Masurile de securitate a muncii trebuie atent studiate, in special in legatura cu viteza vantului.
- **Naos (Nava)**
 - Spatiul central dintr-o biserica, in succesiunea pronaos - naos - altar.
- **Nedeterminate**
 - Structuri static Structuri pentru care numarul de grade de libertate blocate depaseste numarul de grade de libertate posibil, in functie de sistemul de referinta ales (liniar, planar, spatial). Aceeasi notiune se aplica si elementelor componente (nedeterminare interioara).
- **Neportant**
 - Denumire ce evidentiaza caracterul nestructural al unui element de constructie (ex.: "perete neportant"). Elementele neportante nu pot prelua incarcari de la alte elemente ale constructiei; se pot totusi deosebi elementele neportante AUTOPORTANTE care, neprimind sarcini de la alte elemente, isi poarta totusi propria greutate pe intreaga inaltime a cladirii, transmitand-o solului prin fundatii proprii, de elementele neportante PURTATE, care nu primesc sarcini de la alte elemente si care isi transmit propria greutate unor elemente structurale ale constructiei: plansee, grinzi, stalpi etc. Termen echivalent: nepurtator
- **Nervura**
 - Element de rezistenta la sollicitari transversale, realizat prin cutarea locala a unei foi de tabla sau prin ingrosarea locala cu armarea corespunzatoare a unei placi din beton armat.
- **Nervura**
 - Grinda secundara, rezemand pe o grinda principala, in cazul unui planseu cu grinzi si nervuri; element de rigidizare dupa o dreapta sau o curba.
- **Nicovala**
 - Este o unealta de otel sau de fonta folosita in atelierele de forja pentru sprijinirea pieselor de metal supuse prelucrarii, in operatiile de deformare plastica prin batere cu ciocanul.
- **Nisa**
 - Adancitura (dreptunghiulara, in forma de arcada etc.) anume lasata intr-un zid, in peretele unei sobe, la o mobila etc., in care de obicei se asaza obiecte decorative, obiecte de uz casnic etc.; firida. Intrand amenajat pe o latura a unei incaperi, care serveste ca anexa a unei camere de locuit
- **Nisip**
 - Material granular de natura minerala, cu marimea bobului de cel mult 7 mm diametru, utilizat ca agregat in compozitia mortarelor si a betoanelor dar putand avea si numeroase alte utilizari in constructii.
- **Nit**
 - Tija de metal (cilindrica) prevazuta cu un cap de diametru mai mare decat corpul, folosita la imbinarea pieselor metalice.
- **Nivel**
 - Plan orizontal ce limiteaza inaltimea unui element natural sau construit: nivelul solului, nivelul pardoselii unui etaj etc. Termen utilizat adesea in locul denumirilor CAT sau ETAJ. 3. Cota de nivel: Inaltime masurata de la o cota de referinta care poate fi aceea a trotuarului, aceea a pardoselii finite a parterului unei cladiri sau o alta cota stabilita dupa alte criterii ce pot conveni unor anume situatii concrete. In proiecte, cotele de nivel semnificative se indica atat pe reprezentarile in plan cat si pe reprezentarile in sectiune verticala.

- **Nivelment**
 - Operatie de determinare a cotelor de nivel semnificative ale unui teren dat in raport cu o cota de referinta care poate fi nivelul marii, nivelul strazii etc.
- **Nivelul apei freatice**
 - Nivelul cel mai ridicat (adancimea cea mai mica) la care poate ajunge panza de apa subterana de suprafata. In fapt se ia in considerare ca nivel al apei freatice, un nivel ceva mai ridicat, corespondand nivelului maxim al capilaritatii continue.
- **Nivelul capilaritatii continue**
 - Nivelul pana la care apa urcata prin capilaritate din panzele subterane umple toti porii solului; zona in care unii pori contin apa iar altii aer, constituie "zona capilaritatii discontinue".
- **Nod**
 - Punctul de legatura si de intalnire a mai multor elemente liniare apartinand unui ansamblu reticulat: ferma, grinda cu zabrele, structura geodezica. Defect al lemnului generat de integrarea unor ramuri in masa lui, pe masura cresterii in grosime a trunchiului.
- **Non aedificandi**
 - Pe care nu se poate construi - lb. latina.
- **Noroi bentonitic**
 - Argila bentonitica dizolvata in apa, amestecul fiind utilizat la stabilizarea peretilor forajelor sau peretilor mulati. Noroiul bentonitic isi datoreaza efectele tixotropice continutului mare de montmorilloniti. Pentru elemente din beton armat, turnarea trebuie sa se faca prin tuburi, incepand de la adancimea maxima spre cota superioara.
- **Nuanta**
 - Varietate de culoare, diferentiata de altele asemanatoare prin compozitia cromatica; in cazul in care diferentierea este determinata de luminozitate, se foloseste termenul ton.
- **Nut**
 - Uluc, adancitura in forma de sant, apartinand unui element sau unui detaliu de arhitectura sau de constructie. Termen echivalent: uluc NUT si pana (lamba si uluc). Nut si feder.
- **Oblon**
 - Dispozitiv format din panouri mobile din lemn sau din metal, cu care se asigura protectia ferestrelor impotriva luminii in exces si impotriva patrunderilor nedorite.
- **Obeliscul**
 - Este un monument specific al arhitecturii egiptene, cu o inaltime ce putea depasi chiar 40 de metri. De forma patrata, subtiat in partea superioara si terminat cu un varf ascutit, obeliscul era amplasat la intrarea templelor egiptene, simbolizand raza Soarelui.
- **Olan**
 - Piesa ceramica semi-cilindrica sau semi-troncomica, folosita la realizarea invelitorilor, executat de regula din argile fuzibile.
- **Olan de coama**
 - Piesa ceramica de forma unui uluc, utilizata la invelitorile de tigla sau olane pentru acoperierea coamelor.
- **Olan pentru cos**
 - Tub ceramic cu pereti subtiri, prevazut la un capat cu o mufa ce permite imbinarea cu olanele invecinate, utilizat la realizarea canalelor de fum pentru sobe si pentru masini de gatit.
- **OSB**

- O.S.B. este un acronim din limba engleza pentru Oriented Strand Board. Materialul este realizat sub forma unor panouri de diferite grosimi care contin lemn de diferite esente (inclusiv moale). In cursul procesului de fabricatie lemnul taiat in felii subtiri (lungime pana la 12 cm, latime cca. 2 cm) se trateaza cu ceara, se suprapun formand straturi care sunt supuse presarii in anumite conditii de temperatura. Se obtin panouri foarte rezistente la solicitari mecanice si intemperii.
- **Otel**
 - Aliaj din fier si carbon in care carbonul se afla in proportie mai mica de 1,7%. Otelurile mai pot contine cantitati mici de alte substante (feroaliaje) folosite pentru a le influenta unele proprietati: duritate, elasticitate, stabilitate la actiunea agentilor chimici etc.
- **Otel beton (fierbeton)**
 - Denumire data barelor de otel rotund neted sau prezentand proeminente, destinate confectionarii armaturilor pieselor din beton armat.
- **Otel inoxidabil**
 - Otel rezistent la coroziune. Termen echivalent: inox (denumire comerciala).
- **P.A.F**
 - Placa din aschii lemnoase cu liant fenolic.
- **Pahar (fundatie)**
 - Talpa de fundatie din beton armat, prefabricata, prevazuta cu un locas in forma de triunghi de piramida rasturnat - paharul - in care patrunde extremitatea inferioara a stalpului prefabricat.
- **PAL**
 - Placa din aschii lemnoase.
- **PAL extrudat**
 - Placi din aschii lemnoase fabricate prin extrudare. Aceste placi se produc in grosime de 16...60 mm, cele de 40...60 mm prezentand goluri longitudinale pe directia de extrudare.
- **PAL melaminat**
 - Placa din aschii lemnoase avand fetele acoperite cu un finisaj foarte durabil realizat dintr-un film de melamina, folosita in constructia mobilierului expus unei uzuri intense si murdaririi frecvente: mobilier pentru bucatarii, cantine, laboratoare, scoli etc.
- **PAL presat**
 - Placi din aschii lemnoase, fabricate prin presare. Aceste placi se produc in grosimi de 8...20 mm si pot fi uneori finisate cu email sau cu un film de melamina. (P.F.L. emailat, P.F.L. melaminat). PAL presat este utilizat in deosebi in industria mobilei ca inlocuitor al panelului.
- **Palca de beton celular autoclavizat**
 - Element din beton celular autoclavizat de dimensiuni mici (40/40...40/60 cm) cu grosimi variind intre 50 si 150 mm,destinat, in functie de densitate, fie termoizolatiilor de plansee sau de pereti, fie realizarii peretilor usori de compartimentare.
- **Palier**
 - Portiune orizontala pe parcursul unei scari, intre grupurile de trepte. Termeni echivalenti: podest, odihna
- **Palplansa**
 - Element de protectie a sapaturilor in terenuri lipsite de coerență si expuse infiltratiilor de apa. Se realizeaza din elemente lamelare din lemn sau din tabla de otel, corespunzator profilate pentru a se imbrina între ele, care sunt infipte in pamant prin batere sau vibrare, pentru a forma o incinta inchisa in care sapatura se poate executa fara pericolul prabusirii peretilor.

- **Pamant macroporic**
- Pamant care prezinta pori mari, vizibili cu ochiul liber, caracterizat prin proprietatea de a suferi tasari la umezire. In cazul constructiilor situate pe terenuri cu pamant macroporic sunt necesare masuri de protectie speciale contra patrunderii umezelii in zona fundatiilor.
- **Pamantul argilos**
- Este alcatuit dintr-un amestec natural de particule sub 0,02 mm (argila), particule intre 0,02 si 0,05 mm (praf) si granule cu marimea intre 0,05 si 2 mm (nisip).
- **Pana**
- 1. Piesa din lemn, otel sau beton armat ce intra in alcatuirea acoperisului. Paneele sunt dispuse orizontal, paralel cu fatada cladirii si constituie de regula suportul capriorilor; in unele cazuri, pe unele pane se pot rezema direct materialele de invelitoare ca tabla ondulata, azbocimentul ondulat etc. Piesa de forma unei prisme cu baza triunghiulara, din lemn sau din otel, utilizata la despicarea lemnului sau la desfacerea blocurilor de piatra din zacamant. Se foloseste introducand partea ascutita a penei in crapaturi existente sau special create si fortand-o sa patrunda in adancime prin lovituri de ciocan.
- **Pana de calaj**
- Piesa de lemn de forma unei prisme cu baza triunghiulara sau trapezoidala, utilizata la fixarea fortata a unor elemente de constructie intre doi pereti sau doua plansee (impanare). Penele de calaj se utilizeaza cate doua, suprapuse, formand un sistem a carui grosime creste prin impingerea fortata una catre cealalta a celor doua pene prin lovituri de ciocan.
- **Pana de coama**
- Pana situata la creasta acoperisului.
- **Panta**
- Unghiul format de o dreapta sau de un plan cu o suprafata orizontala; in proiectare, panta se exprima fie in grade sexagesimale, fie in procente (centimetri inaltime la 100 cm desfasurare in plan orizontal).
- **Parament**
- Denumire data fetei vizibile a unui perete.
- **Parapet**
- Perete (de inaltime mica) din piatra, lemn, metal etc. care serveste la delimitarea teraselor, a podurilor, a marginilor unei sosele etc.
- **Parcela, parcele**
- Portiune de teren precis delimitata in cadrul unei suprafete mai mari, destinata unei anumite intrebuintari;
- **Parchet**
- Pardoseala executata prin imbinarea intre ele (in forma de desene geometrice) a unor piese din lemn tare (stejar, fag etc.) prelucrate special; fiecare dintre piesele de lemn (inguste si scurte) folosite la executarea acestui tip de pardoseala.
- **Parchet cu lamba si uluc**
- Pardoseala din lemn de esenta tare, formata prin alaturarea si imbinarea unor lame de 20...80 cm lungime si 20...80 cm latime, groase de 22...25 mm prevazute pe doua canturi cu lambe si pe celelalte doua cu ulucuri, pentru a se putea imbina intre ele. Lamele de parchet se pot dispune dupa diferite desene si se fixeaza pe suport prin batere in cuie sau prin lipire.
- **Parchet lamelar**
- Pardoseala de lemn de esenta tare, formata prin alaturarea unor lamele de circa 20 mm latime si 10 - 20 cm lungime, groase de cca 8 mm, care se fixeaza pe suport prin lipire. Lamelele pot fi dispuse dupa diferite desene si, pentru usurarea montajului, se livreaza lipite provizoriu pe un

suport de hartie, care se inlatura dupa fixarea definitiva. Uneori, parchetul lamelar este livrat gata montat in panouri prefabricate cu suport din lemn, PAL sau PFL. Intrucat, din cauza grosimii mici si a modului de fixare pe suport, parchetul lamelar nu poate suporta operatiile obisnuite de intretinere prin rindeluire si raschetare, acest tip de parchet trebuie in mod obligatoriu protejat cu un strat de lac dur pe baza de rasini sintetice.

- **Pardoseala**

- Învélis, strat de scânduri, de mozaic, de asfalt, de ciment etc., asezate pe planseul unei încăperi sau al unui spatiu pe care se circula.

- **Parter**

- Primul cat al unei cladiri, avand pardoseala la o cota egala sau superioara celei a trotuarului.

- **PAS**

- Denumire prescurtata uzuala pentru produsele din rasini poliesterice armate cu fibra de sticla.

- **Pasivizare**

- Modalitate de protectie anticoroziva a unor metale, bazata pe proprietatea unor agenti chimici corozivi de a determina, in anume concentratii sau in anume conditii de aplicare, o crestere a rezistentei metalului respectiv la propria lor actiune. Astfel, acidul azotic concentrat cu care o piesa de fier este tratata, o face rezistenta la actiunea coroziva a acidului azotic diluat la care, fara acest tratament, fierul ar fi foarte sensibil.

- **Pasta de var**

- Dispersie coloidala de hidroxid de calciu in apa, obtinuta prin "stingerea" in apa a oxidului de calciu si folosita ca liant in compozitia mortarelor de zidarie si tencuielilor.

- **Pat**

- Strat de material orizontal sau usor inclinat, cu fata superioara aproximativ plana, pe care urmeaza a fi asezat un element de constructie sau un strat dintr-un alt material: panouri prefabricate din beton armat asezate pe un pat de beton turnat pe loc etc.

- **Pavaj**

- Denumire data finisajului suprafetelor orizontale exterioare destinate circulatiei pietonale sau vehiculelor, format din blocuri din piatra, lemn sau material ceramic, montate unele langa altele pe un pat de nisip sau mortar.

- **Pavele**

- Blocuri mici de piatra, beton, lemn etc. destinate pavajelor.

- **Paviment**

- Pardoseala a unei incaperi sau pavaj al unei curti interioare, realizate din materiale decorative.

- **Pazie**

- 1. Scandura asezata vertical in spatele jgheburilor invelitorilor, acoperind capetelor capriorilor. Rolul paziei este de a proteja de intemperii capetele capriorilor si de a crea acoperisului o terminatie orizontala continua la picatura, facand mai putin vizibila panta jgheburilor.
2. Protectie din tabla situata la racordarea unui element vertical (cos, calcan) cu o invelitoare.
Termen echivalent: sort 3. Protectie (la picatura) din tabla a terminatiei invelitorilor.

- **Perete portant**

- Peretele unei cladiri care are un rol semnificativ in structura de rezistenta a acesteia preluand sarcini din greutatea proprie a cladirii, din conditiile de exploatare si din actiuni exterioare acesteia asigurand descarcarea eforturilor in nivelele structurale inferioare ale cladirii.

- **Perforare**

- Practicare de orificii care, in general, strabat un material dintr-o parte in cealalta. Termen echivalent: gaurire

- **Pergola**
 - Constructie usoara intr-un parc sau intr-o gradina, formata dintr-o retea de grinzi de lemn sustinute de siruri de coloane, de stalpi, pe care se intind plante agatatoare decorative
- **Perioada de colt**
 - Perioada de colt " T_c " a spectrului de proiectare este timpul necesar pentru realizarea unei oscilatii complete a undelor seismice specific unei zone si caracterizeaza conditiile seismice ale acesteia. Se exprima in secunde (sec)
- **Pervaz**
 - Denumire data unor baghete de lemn, variat profilate, utilizate indeosebi la acoperirea rosturilor dintre elementele din lemn (pardoseli, ferestre,usi, mobilier inzidit) si peretii cu care acestea vin in contact.
- **Pexiglas**
 - Denumire comerciala a polimetacrilatului de metil.
- **PFL**
 - Placa din fibre lemnoase.
- **Pigmenti**
 - Particula solida, colorata, insolubila în mediul în care este suspendata, întrebuintata în industrie pentru colorarea vopselelor si lacurilor. Pigmentii pot fi de natura minerala, vegetala sau animala.
- **Pilastru, pilastri**
 - Stâlp paralelipipedic prevazut de obicei cu o baza si cu un capitel, care serveste ca element de ornamentatie sau de consolidare a unui zid.
- **Piatra**
 - Material solid, de natura minerala, gasit ca atare in natura (piatra naturala, roca) sau realizat artificial, prin aglomerarea cu ajutorul unui liant a unor fragmente de piatra naturala (piatra artificiala turnata, piatra artificiala cu lianti) sau prin arderea unor pamanturi (piatra artificiala din pamant ars, material ceramic). Pietrele se caracterizeaza printr-o buna comportare la actiunile factorilor exteriori fizici sau chimici ca si la unele dintre solicitarile mecanice ce intervin in constructii.
- **Piatra artificiala**
 - Material obtinut fie prin aglomerarea unor fragmente de piatra naturala cu ajutorul unor lianti (piatra artificiala turnata, piatra artificiala cu lianti), fie prin arderea unor pamanturi (piatra artificiala din pamant ars, material ceramic) care prezinta proprietati asemanatoare celor ale pietrei naturale.
- **Piatra de talie**
 - Element pentru constructie din piatra naturala ce are cel putin patru fete prelucrate.
- **Piatra naturala de constructie**
 - Material de constructie obtinut prin fasonarea manuala sau mecanica a rocilor cu caracteristici fizico-mecanice potrivite conditiilor de utilizare. Pietrele naturale des folosite in constructii sunt granitele (eruptive), calcarele (sedimentare), marmurele (metamorfice) etc.
- **Piatra sparta**
 - Material întrebuintat indeosebi la terasamentele cailor rutiere si ale cailor ferate dar si la prepararea unor betoane, obtinut prin spargerea manuala sau mecanica a pietrei naturale in fragmente de dimensiuni centrimetrice.
- **Pieptene**

- Dispozitiv utilizat la presele pentru extrudarea caramizilor pentru a obtine golurile diferitelor caramizi "gaurite".
- **Piese desenate**
 - Denumire data ansamblului de desene tehnice (planuri, sectiuni, vederi, detalii, perspective etc.) ale unui proiect.
- **Piese scrise**
 - Denumire data ansamblului documentatiei scrise a unui proiect: descrieri (memorii), note de calcul, masuratori, devize, instructiuni de executie sau de exploatare (caiete de sarcini) etc.
- **Pietris**
 - Material granular format din fragmnete de piatra dura, rotunjite prin transportul lor de catre apele curgatoare. Impreuna cu nisipul pietrisul este folosit la prepararea betoanelor. Pietrisul utilizat in constructii are diametrul granulei cuprins intre 7 si 30 mm si, exceptional, poate ajunge la 70 mm.
- **Pigment**
 - Material constituit din particule fine solide, colorate, insolubile in apa, uleiuri sau solventi folositi la prepararea vopselelor, utilizat pentru a obtine culoarea si opacitatea vopselelor si lacurilor.
- **Pila**
 - 1.Denumire data unor stalpi masivi, cu sectiuni orizontale puternic dimensionate in raport cu inaltimea lor. 2. Unealta de aschiat formata dintr-o tija din otel dur, de sectiune dreptunghiulara, patrata, rotunda, semicirculara sau triunghiulara, prevazuta cu striuri transversale ascutite,utilizata la prelucrarea manuala a suprafetelor pieselor metalice sau din alte materiale.
- **Pilon**
 - 1.Stalp care sustine o cupola, un arc de pod, o constructie. 2.Suport pentru sustinerea conductorilor si izolatorilor la liniile de transport a energiei electrice.
- **Pilot**
 - Element de infrastructura (fundare) care se introduce in teren aproape pe intreaga sa lungime, vertical sau inclinat, pentru a transmite terenului incarcările reazemelor constructiilor sau pentru a consolida terenul. Transmite solului incarcările date de constructie prin frecare pe peretii gaurii si nu prin compresiune pe fundul sapaturii ca fundatiile obisnuite. Se utilizeaza pentru terenuri slabe si se realizeaza din lemn, beton armat precomprimat (introducandu-se in sol prin batere) sau din beton armat monolit turnat in gauri forate.
- **Piscoturi de gresie**
 - Elemente din gresie ceramica de mici dimensiuni, de forma unui patrulater cu doua laturi convexe si doua laturi concave, destinate pardoselilor.
- **Placa**
 - 1. Dala din piatra naturala sau artificiala de grosime redusa, folosita in lucrari de finisaj. 2. Dala din beton armat, constituind componenta desfasurata in suprafata a planseelor din beton armat. 3. Denumire data unor elemente de forma rotunda, patrata sau de o alta forma, din materiale rigide, avand o grosime redusa in raport cu celelalte dimensiuni: placa din otel, placa din aschii lemnoase aglomerate etc.
- **Placa absorbanta**
 - Este fabricata din agregate usoare (piatra ponce, argila expandata etc.) si lianti, se monteaza direct pe pereti, plansee etc., prin lipire (cu bitum sau mortar de ciment). Are rol fonoizolator.
- **Placa celulara**
 - Panou constituit dintr-o rama placata pe ambele fete cu blind, contraplacaj sau P.F.L. dur, avand in interior o structura celulara constituita dintr-o retea de baghete din lemn sau dintr-un sistem

alveolar realizat din fasii de blind, fasii de PFL dur, fagure de hartie etc., destinat indeosebi confectionarii foilor de usa.

- **Placa de beton mozaicat**

- Placa prefabricata din beton, patrata sau dreptunghiulara, cu stratul de uzura din mozaic, destinata pardoselilor interioare sau traselor circulabile. Termen echivalent: placa de mozaic

- **Placa de beton pentru pavaje**

- Dala de beton cu dimensiuni de 30/30...50/50 cm, cu grosimea de 40...70 mm, destinata pavarii trotuarelor si aleilor de circulatie dar nu si a acelora carosabile, putand avea stratul de uzura mozaicat sau nu, cu suprafata divizata cu santuri sau spalata. Se monteaza in pat de mortar pe strat-suport din beton (cele mici) sau pe pat de nisip, fara mortar (cele mari).

- **Placa de faianta**

- Element destinat finisarii peretilor incaperilor umede, confectionat din ceramica poroasa, de forma patrata sau dreptunghiulara, cu grosimea de 4...6 mm si avand fata aparenta glazurata, alba sau colorata.

- **Placa de gresie**

- Element ceramic destinat pardoselilor interioare, confectionat din gresie ceramica glazurata sau nu, de forma patrata, dreptunghiulara ori alta forma regulata care permite alaturarea fara goluri, cu grosimea de peste 6 mm.

- **Placa de ipsos celular**

- Produs din ipsos, prezentandu-se sub forma unor elemente de 60...100 cm latime, de inaltimea unui etaj, constiuite dintr-un miez alveolar cu celulele cu diametru de 4...7 cm si grosimea peretilor de 5...8 mm si doua fete pline, prevazute sau nu cu profiluri pe cant, destinat executiei peretilor despartitori usori.

- **Placa de ipsos cu agregat vegetal**

- Element confectionat dintr-un beton cu ipsos si agregate vegetale: tocatura de trestie, coji rezultate din decorticarea unor seminte, rumegus de lemn, etc. in dimensiuni de cca. 40/60 cm si grosimi de 4...10cm, putand avea goluri interioare si canturi profilate, destinat realizarii peretilor usori de compartimentare.

- **Placa de ipsos cu zgura**

- Element confectionat dintr-un beton din ipsos si zgura poroasa (de termocentrala, de locomotiva sau zgura de furnal expandata) cu dimensiunile de cca 40/60 cm si grosimi de 6...10 cm, putand avea sau nu goluri interioare si profile pe canturi, destinat realizarii peretilor usori de compartimentare.

- **Placa de ipsos placata cu carton**

- Produs obtinut prin laminarea unei mase de pasta de ipsos, prinse intre doua foi de celuloza, avand grosim de 15...30 mm, latimi de 100...150 cm si lungimi de 3...5 m; se utilizeaza ca strat de finisare a peretilor interiori sau exteriori compusi din mai multe straturi (pentru acestia din urma, numai catre interior) ca si pentru placarea tavanelor constructiilor cu plante din alte materiale decat betonul armat sau caramida.

- **Placare**

- Finisare prin acoperire cu placi de piatra, panouri din lemn, metal sau sticla, elemente de acoperire din materiale ceramice etc.

- **Placi de sticla cristalizata**

- Sunt placi de sticla opace, cu rezistente mecanice foarte mari si foarte rezistente la socuri. Se folosesc la captusirea peretilor interiori in incaperile cu umiditate pronuntata.

- **Placi de sticla opaxit**

- Sunt placi groase de sticla opalizata, avand fata vazuta neteda si fata opusa cu striuri paralele. Sunt albe sau colorate. Inlocuiesc placile de faianta in incaperile cu umiditate mare (bai, bucatarii).
- **Plafon**
- Suprafata orizontala ce limiteaza o incapere la partea sa superioara. Tavan.
- **Plan**
- 1. Denumire data in desenul tehnic pentru constructii, sectiunilor plane orizontale printr-o cladire. 2. Denumire data, prin extindere, intregii documentatii desenate a unui proiect: planurile unei cladiri. 3. Care se refera la o suprafata fara denivelari. 4. Program de desfasurare pe etape, a unei activitati: planul de desfasurare a lucrarilor de santier ale unei constructii. 5. Ansamblu de dispozitii stabilite anticipat, care trebuie aplicate in vederea atingerii unui anumit obiectiv: plan de masuri.
- **Plan de amplasament**
- Plan de amplasament si delimitare a corpului de proprietate - schita a unui teren construit sau nu realizata pe baza unor masuratori topografice intocmit de un cadastrist autorizat. Cuprinde: schita terenului, punctele de coordonate, suprafata terenului, adresa bunului imobil, numele si adresa proprietarului. Este parte a unei documentatii de cadastru si este avizat de oficiu de cadastru.
- **Plan de incadrare in teritoriu**
- Plansa pe suport topografic vizat de Oficiul judetean de cadastru, geodezie si cartografie, intocmit la scarile 1:10.000, 1:5.000, 1:2.000 sau 1:1.000, dupa caz.
- **Plan de situatie**
- Plansa pe suport topografic vizat de Oficiul judetean de cadastru, geodezie si cartografie, intocmit la scarile 1:2.000, 1:1.000, 1:500 sau 1:100, dupa caz prin care se precizeaza parcela cadastrala avuta in vedere, amplasarea tuturor constructiilor care se vor mentine, desfiinta sau construi, precum si cote si accese pietonale si carosabile, plantatii.
- **Plan privind constructiile subterane**
- Plansa care cuprinde amplasarea constructiilor subterane, in special a retelelor de utilitati urbane din zona amplasamentului: trasee, dimensiuni, cote de nivel privind pozitionarea caminelor si e redactat la scara 1:500.
- **Planul Urbanistic de Detaliu (PUD)**
- Stabileste norme la nivelul unei strazi, unei piete sau a unui grup de terenuri si este documentul care specifica parametrii in care se poate construi. PUD-ul este documentul consultat de comisia de urbanism atunci cand este cerut un Certificat de Urbanism sau o Autorizatie de Construire. Daca nu exista PUD pentru terenul respectiv, Primaria cere mai intai intocmirea lui, pe baza PUG si PUZ. PUD-ul contine normele pe care trebuie sa le respecte o constructie intr-o anumita zona: inaltimea maxima, procentul din teren ocupat de constructie, coeficientul de ocupare a terenului, retragerile minime admise, destinatie (locuinte, birouri, comert, industrie etc.).
- **Planul Urbanistic General (PUG)**
- Este un proiect deosebit de complex, care contine prevederi la scara intregului oras. Pentru Bucuresti, intocmirea PUG-ului a necesitat munca unor colective numeroase, timp de peste 10 ani, in domenii foarte variate (demografic, trafic, economic, istoric etc.). PUG-ul stabileste norme generale, pe baza carora se elaboreaza, la scara mai mica, PUZ-urile si apoi PUD-urile.
- **Planul Urbanistic Zonal (PUZ)**
- Stabileste norme mai detaliate decat PUG-ul, pentru o anumita zona a orasului. Planul Urbanistic Zonal este si el un proiect complex, scump, care necesita diverse studii, avize si echipe de specialisti.
- **Planimetrie**

- 1. Parte a topografiei care studiaza metodele si instrumentele necesare reprezentarii pe o harta sau pe un plan a proiectiei orizontale a obiectelor de pe suprafata pamântului. 2. (Astazi rar) Parte a geometriei care se ocupa cu masurarea suprafetelor plane; geometrie plana.
- **Planse - privind arhitectura obiectului -**
- Planse redactate la scara 1:50 sau 1:100, cuprinzand planurile cotate ale tuturor nivelurilor subterane si supraterane, planurile acoperisurilor, sectiuni caracteristice, toate fatadele si desfasurarea stradala pentru modul de integrare in tesutul urban existent, unde este cazul.
- **Planseu**
- Element structural de constructie pozitionat orizontal care separa doua nivele succesive ale unei cladiri preluand incarcările utile din incaperi si transmitandu-le structurii de rezistenta. Planseul poate fi compus din elemente unitare (lespezi, dale, placi) care se sprijina pe elemente structurale portante verticale (stalpi, pereti portanti) sau din sisteme complexe cuprinzind grinzi care sustin dale sau placi. Planseele pot fi din lemn, beton armat, sisteme de grinzi din oțel asociate cu materiale diverse etc.
- **Planul fundatiilor**
- Plan redactat la scara 1:50 si care pune in evidenta modul de respectare a conditiilor din studiul geotehnic si masurile de protejare a fundatiilor cladirilor invecinate, la care se alatura constructiile proiectate.
- **Plasa sudata**
- Retea din bare de oțel cu ochiuri patrute sau dreptunghiulare, sudate intre ele in punctele de incrucisare denumite noduri, destinate armarii pieselor din beton armat. Utilizarea plaselor sudate simplifica mult manopera la montarea armaturilor. Plasele se pot livra sub forma de plase plane denumite panouri sau plase in rulouri (care au diametrul maxim de 5mm), denumite rulouri.
- **Platbanda**
- Semifabricat de oțel cu sectiune transversala constanta avand grosimea de 5...40 mm si latimea de 160...600 mm.
- **Placaj, placaje**
- 1. Semifabricat din lemn în forma de placa, realizat prin înclăierea sub presiune a unui numar de obicei impar de foi de furnir suprapuse, întrebuințat la fabricarea mobilelor, a ambalajelor, a ambarcatiunilor etc. Înveliș de piatră, de cărămidă, de sticlă, de lemn etc. cu care se acopera unele elemente de constructie sau unele obiecte spre a le proteja împotriva agentilor externi sau spre a le înfrumuseța aspectul.
- **Platforma, platforme**
- 1. Suprafata orizontala plana a unui vehicul, a unui aparat de ridicat etc. pe care se încarca marfuri, vite etc.; p. ext. vagon sau camion deschis, fara pereti si fara acoperis, utilizat pentru transporturi 2. Element plan al unei constructii. Palier al unei scari. 3. Constructie sau suprafata de teren plana amenajata pentru efectuarea unor lucrari cu caracter tehnic, pentru instalarea unui utilaj, pentru verificarea unor masini sau aparate, pentru depozitarea unor materiale etc
- **Platelaj**
- Element de constructie al unui pod care sustine calea podului si transmite greutatea acestuia si incarcările mobile la grinzile podului.
- **Plinta**
- Element profilat din materiale variate, situat la legatura peretilor cu pardoseala pentru a proteja finisajul peretilor in timpul operatiilor de intretinere (maturare, spalare) a pardoselii.
- **Pluta**
- 1. Material usor si elastic ce se obtine din scoarta arborelui de pluta si care, macinat si supus unui proces de expandare in autoclave, sta la baza mai multor produse utilizate in lucrari de izolatii acustice si termice. Deasemeni, pluta fin macinata este utilizata la fabricarea linoleum-ului

.2. Platforma plutitoare formata prin legarea intre ele cu cabluri a mai multor trunchiuri de copac, constituind un sistem economic de transport al lemnului pe apa.

- **Poala**

- Element din tabla indoita, constituind terminatia la picatura a unei invelitori.

- **Pod**

- 1. Spatiu cuprins in acoperis intre ultimul planseu al cladirii si invelitoare. 2. Sistem portant desfasurat peste o apa pentru a permite trecerea de pe un mal pe celalalt.

- **Podea**

- Denumire invecinata pentru pardoseala din scanduri din lemn.

- **Podest**

- Element de constructie orizontal al unei scari care face legatura intre doua rampe ale acesteia. Termen echivalent: palier, odihna.

- **Policarbonat**

- Material termoplastic incolor si transparent, cu o buna comportare in raport cu intemperiiile si lumina si avand calitati mecanice superioare, utilizat la corpurile de iluminat pentru pietre si artere de circulatie, la unele piese de echipament casnic etc.

- **Policlorura de vinil (PVC)**

- Rasina sintetica termoplastica stand la baza mai multor tipuri de materiale plastice rigide, semi-rigide sau plastificate folosite in invelitori (jgheaburi, burlane), instalatii (conducte pentru apa rece si conducte de scurgere pentru ape uzate, tuburi de protectie pentru conductoare electrice), pardoseli finisaje pentru pereti (placaje, tapete), ferestre si usi, pereti despartitori usori etc.

- **Polietilena**

- Material termoplastic, rezistent la agenti chimici, flexibil, cu bune calitati mecanice, utilizat la realizarea unor piese de mobilier, a unor produse de uz casnic, a unor utilaje tehnologice etc.

- **Poliizobutilena**

- Rasina sintetica, stand la baza unui grup de materiale plastice cu proprietati fizico-mecanice situate intre cele ale bitumului si cele ale cauciucului, foarte stabile la actiunea radiatiilor si la cea a oxigenului din aer, avand caracteristici mecanice superioare produselor pe baza de bitum, utilizate in lucrari de hidroizolatii.

- **Polimer**

- Substanta in a carei molecula se pot gasi, repetate de mai multe ori, grupari de atomi asemenea (meri). La polimeri se poate ajunge, fie printr-o regrupare moleculara (mai multe molecule mici asemenea grupandu-se intr-un polimer), fie printr-o reactie intre substante diferite care are ca rezultat formarea unei molecule cu caracteristicile unui polimer. Polimerii constituie componentii de baza ai rasinilor sintetice.

- **Polimetacrilat de metil**

- Material termoplastic incolor si transparent cu calitati mecanice superioare, utilizate la realizarea cupolelor folosite ca, luminatoare zenitale, la unele corpuri de iluminat, la unele piese de mobilier etc.

- **Polipropilena**

- Rasina sintetica stand la baza unor materiale termoplastice cu bune proprietati mecanice, inertie chimica, stabilitate la temperaturi joase si ridicate (pana la 170°C), folosita in instalatii (tuburi), mobilier etc.

- **Polistiren**

- Material termoplastic folosit in constructii ca un material termoizolant de mare eficienta, (indeosebi sub forma de polistiren expandat si extrudat) si la realizarea carcaselor a diferite produse si echipamente de uz casnic (sub forma de polistiren rezistent la soc).
- **Polistiren expandat**
 - Polistiren in masa caruia, prin procedee diverse, s-au creat numerosi pori de foarte mici dimensiuni; polistirenul expandat este un foarte bun izolant termic. Termeni echivalenti: polistiren celular, styropor
- **Polistiren extrudat**
 - Polistiren cu rezistenta mecanica sporita a carui forma s-a obtinut prin procedeul de extrudare.
- **Poliuretan**
 - Rasina sintetica stand la baza unor materiale plastice utilizate in domeniul izolatilor termice (poliuretan rigid spumos), in productia mobilei (poliuretan spongios rigid, poliuretan spongios elastic), la prepararea unor vopseluri si lacuri.
- **Poloboc**
 - Unealta a zidarului si a dulgherului, folosita pentru a stabili orizontalitatea suprafetelor sau a grinzilor.
- **Pop**
 - 1. Element vertical intrand in alcatuirea unei sarpanțe. 2.Element vertical din lemn sau metal ce sprijina cofrajele planseelor si grinzilor pana la intarirea betonului.
- **Portant**
 - Denumire ce evidentiaza caracterul structural al unui element de constructie. Termeni echivalenti: purtator, de rezistenta
- **Portelan**
 - Material ceramic obtinut din argile cu foarte putine impuritati carora, prin unele adaosuri, li se confera capacitatea de a vitrifica (v.vitrifiere) in conditii controlate. In constructii, din portelan se executa obiecte sanitare, unele produse cu caracter decorativ etc.
- **Post de transformare a energiei electrice**
 - Ansamblul de constructii si instalatii care servesc la transformarea curentului electric de medie tensiune in curent electric de joasa tensiune (24 V / 380 V). Termen echivalent: post TRAFU
- **POT**
 - Prescurtare a indicelui urbanistic "Procent de ocupare a terenului". Reprezinta raportul dintre proiectia la sol a constructiei ridicata deasupra cotei terenului natural si suprafata parcelei. In calculul proiectiei nu se includ iesindurile in consola in afara planului fatadei a balcoanelor inchise sau deschise si nici elementele cu rol decorativ sau de protectie ca stresini, copertine etc. Curtile de aerisire cu suprafata pana la 2,0 mp inclusiv, intra in suprafata construita. Procent maxim de ocupare a terenului - reprezinta procentul maxim admis de regulamentele urbanistice in zona respectiva.
- **Praf**
 - Stare de divizare a unui material solid in particule fine ce pot pluti in aer. Termen echivalent: pulbere
- **Praful hidrofob**
 - Este alcatuit din cenusa de termocentrala sau din filer de calcar, hidrofobizate cu pacura parafinoasa. Se foloseste la izolarea termica a teraselor.
- **Prag**
 - 1. Traversa inferioara a tocurilor usilor si ferestrelor. 2. Denivelare in pardoseala in dreptul trecerii dintr-o incapere in alta sau intre exteriorul si interiorul unei cladiri.

- **Prenadez**
- Adeziv pe baza de neopren in benzina sau alti solventi organici, sub forma de pasta vascoasa, se utilizeaza pentru lipirea materialelor din polimeri (PVC, fenoplaste stratificate), PFL, pe beton, lemn, panza, metal etc.
- **Prevenirea si stingerea incendiilor (PSI)**
- Cuprinde un complex de masuri in scopul de a asigura identificarea, evaluarea, controlul si combaterea riscurilor de incendiu, informarea cetatenilor asupra acestora, precum si interventia operativa pentru salvarea si acordarea ajutorului pentru persoanele aflate in pericol, stingerea incendiilor si limitarea efectelor acestora. Pentru organizarea si supravegherea activitatilor din acest domeniu este infiintat un organism al statului - Inspectoratul General al Corpului Pompierilor Militari. Documentatia pentru avizul privind prevenirea si stingerea incendiilor se intocmeste in conformitate cu prevederile art. 10 din Ordinul ministrului de interne nr.791/1998. Categoriile de lucrari care se supun autorizarii pentru prevenirea si stingerea incendiilor sunt enumerate in Hotararea Guvernului nr. 571/1998 Avizele PSI eliberate isi pierd valabilitatea daca in termen de 2 ani nu au fost incepute lucrarile de executie prevazute in documentatia tehnica.
- **Prezon**
- Dispozitiv de fixare sau ancorare, destinat a fi introdus in mortar sau in beton inainte de intarirea acestora, format dintr-o tija metalica, rotunda sau profilata, careia i se da prin daltuire, crestare sau indoire, o forma neregulata care sa impiedice smulgerea din materialul in care a fost inglobata. De regula, capatul aparent al prozonului este prevazut cu filet interior sau exterior.
- **Priboi**
- Unealta de otel în forma de bara, cu un capat conic, care serveste, de obicei, la perforarea sau la largirea gaurilor materialelor metalice;
- **Priza**
- 1. Proces de trecere a liantilor din starea fluida sau plastica, in stare solida. Indicatorii care definesc caracteristicile prizei unui liant sunt: " timpul de incepere a prizei " si " timpul de terminare a prizei", ambele determinate cu ajutorul aparatului VICAT. 2. Aparat electric prevazut cu orificii speciale (in care se gasesc contacte legate la reseaua de alimentare cu energie electrica) ce permite, prin folosirea unei fise (stecher) ale carei picioare patrund in orificiile prizei, conectarea consumatorilor mobili la reseaua electrica.
- **Proiect**
- 1. Lucrare tehnica, compusa din piese desenate si piese scrise, urmand a constitui documentatia pentru realizarea unei lucrari: obiect, instalatie, cladire etc. 2. Plan sau intentie de a intreprinde ceva, de a organiza, de a face un lucru.
- **Proiect de arhitectura**
- Documentatia tehnica care concretizeaza forma, dimensiunile, elementele decorative si functionale precum si caracteristicile constructive ale unui obiect arhitectonic.
- **Proiect de organizare a executiei lucrarilor (POE)**
- Cuprinde descrierea tuturor lucrarilor provizorii pregatitoare si necesare in vederea asigurarii aplicarii tehnologiei de executie a investitiei. Este necesar in toate cazurile in care se realizeaza o investitie.
- **Proiect structura de rezistenta**
- Documentatia tehnica ce concretizeaza caracteristicile constructive ale unui obiect arhitectonic din punctul de vedere al structurii de rezistenta si cuprinde descrierea constructiva a fiecarui element structural.
- **Proiectant**
- Institutie, societate comerciala sau persoana autorizata avand dreptul de a intocmi, semna si stampila proiecte de specialitate.
- **Proiectare**

- 1. Procesul de elaborare a unui proiect si rezultatul acestui proces. 2. Trimiterea unui fascicul sau jet de particule (energetice sau materiale) ori a unor corpuri pe o anumita directie (proiectarea unei imagini pe un ecran, propulsarea unui proiectil sau a unei rachete, proiectarea nisipului cu ajutorul aerului comprimat pe suprafetele ce trebuie sablate, proiectarea betonului pe pereti prin torcretare etc.)
- **Proiectul pentru autorizatia de construire (PAC)**
- Faza a proiectului unei constructii care cuprinde: - documentatia tehnica minima necesara pentru eliberarea autorizatiei de construire si se constituie din parti ale proiectului tehnic (PT), necesare si suficiente pentru obtinerea autorizatiei de construire dar nu si pentru executia constructiei. El cuprinde planuri de specialitate: - arhitectura: amplasament, sectiuni orizontale (partiuri) pe nivele si verticale (longitudinale si transversale), fatade, invelitoare; - structura de rezistenta: fundatii si detalii fundatii; - instalatii: schemele coloanelor instalatiilor electrice, termice, sanitare si memorii tehnice. Elaborarea unui proiect strict in faza P.A.C. se justifica doar in situatia in care nu se stie precis daca se va realiza constructia deoarece conduce la efectuarea unor cheltuieli initiale minime. Altfel, atunci cand se va trece la realizarea constructiei costurile de proiectare vor creste simtitor intrucat tarifele fazelor superioare (minim P.T.) impreuna cu cele initiale (faza P.A.C.) vor fi cu siguranta mai mari decat cele care s-ar fi obtinut prin contractarea de la inceput a fazei necesare.
- **Proiectul tehnic (PT)**
- Este documentatia scrisa si desenata care se elaboreaza la solicitarea investitorului, pe baza de contract, de catre regii autonome, societati comerciale de proiectare sau consultanta, care fac parte din documentele licitatiei si pe baza carora se elaboreaza ofertele. Se intocmeste pe baza studiului de fezabilitate si/ sau a studiului tehnico-economic aprobat si trebuie sa contina, in principal: planurile si toate detaliile necesare stabilirii cantitatilor de lucrari, listele cu cantitati de lucrari, utilaje si echipamente, capacitati de productie, planuri de ansamblu si montaj, indicatori tehnico-economici, solutii constructive, studii de teren, autorizatii, avize etc. El contine informatiile necesare si suficiente pentru realizarea constructiei.
- **Pulbere**
- Stare de divizare a unui material solid in particule impalpabile. Termen echivalent: praf
- **Proiecta**
- A face un proiect (1); a intentiona, a planui. 2. Tranz. A elabora un proiect (3). 3. Tranz. A face o proiectie (1), a reprezenta schematic un corp pe o suprafata sau pe un plan, dupa anumite reguli geometrice.
- **Puzzolane-le**
- Sunt materiale de origine vulcanica sau roci sedimentare folosite ca si adaosuri la producerea cimenturilor puzzolanice, pentru a reduce consumul de clincher Portland a carui productie este mare consumatoare de energie
- **Rabit**
- Plasa de sarma de otel, cu ochiuri patrulate sau poligonale, utilizata in constructii la armarea tencuielilor si sapelor de mortar sau ca suport pe care se aplica mortarul (cu care se realizeaza tavenele suspendate ori se acopera golurile practicate in zidaria peretilor pentru trecerea conductelor de instalatii).
- **Radiator**
- Denumire data mai multor tipuri de aparate incalzitoare actionand prin radiatie sau prin radiatie si convecție, apartinand unui sistem de incalzire centrala sau alimentat local cu energie electrica sau cu gaze combustibile.
- **Radier**
- Talpa de fundare continua ce primeste sarcinile mai multor elemente verticale de sustinere si care se poate intinde sub intreaga suprafata a unei constructii.
- **Rama**

- Complex (schelet, cadru) din lemn, metal sau alte materiale format de regula din patru bare imbinat in forma de dreptunghi. La o rama situata in plan vertical, elementele orizontale se numesc traverse iar cele verticale se numesc montanti.
- **Rampa**
 - 1. Portine inclinata a unei scari. Termen echivalent: apriza de scara. 2. Dispozitiv de legatura intre caturile unei cladiri realizat din planuri inclinate continui cu panta mica, utilizat indeosebi la cladiri al caror specific impune circulatia intre nivele a unor mijloace de transport prevazute cu roti: autotransportoare in industrii si depozite, paturi pe rotile si mese rulante in spitale, autovehicule in garaje etc.
- **Raport de expertiza**
 - Lucrare care consemneaza constatările expertului tehnic legate de obiectul expertizei pentru cunoasterea starii sale tehnice, evaluarea nivelului de protectie in conditiile existente si cele viitoare (urmare a realizarii modificarilor propuse) si recomanda solutii tehnice pentru remedierea defectiunilor constatate si/sau pentru realizarea proiectului de modificare.
- **RASINA**
 - Substanta amorsa vâscoasa si inflamabila, secretata de unele plante conifere sau obtinuta pe cale sintetica, având diverse întrebuințari (în prepararea lacurilor, cleiurilor, la obtinerea maselor plastice, ca adeziv etc.). ~ naturala. ~ sintetica.
- **Rasina formaldehidica**
 - Familie de substante organice obtinute, de exemplu, prin condensarea de fenol cu formaldehida, reactie care conduce la rasini sintetice de mare valoare tehnica, numite bachelite sau fenoplaste
- **Rasina epoxidica**
 - Propan (bisfenol, dian) se obtine prin condensarea fenolului cu acetona, dupa care printr-o noua condensare cu epichlorhidrina se obtine rasina epoxidica. Proprietati mecanice excelente. Tratament pt. consolidare si bariera de vapori impotriva umiditatii crescute (max. 5% cm) la sape grosiere, tratament antipraf la pardoselile din beton. se foloseste la lucrarile de montaj parchet s.a.
- **Receptia - lucrarilor**
 - Constitutie o componenta a sistemului calitatii în constructii si este actul prin care se certifica finalizarea lucrarilor executate în conformitate cu prevederile proiectului tehnic si cu detaliile de executie. Receptia lucrarilor de constructii de orice categorie si de instalatii se efectueaza atât la lucrari noi, cât si la interventii în timp asupra constructiilor existente, conform legii. Receptia lucrarilor de constructii se realizeaza în doua etape, potrivit prevederilor legale în vigoare, dupa cum urmeaza: - receptia la terminarea lucrarilor; - receptia finala.
- **Restaurare**
 - A reface, a aduce într-o stare asemanatoare cu cea originara (o cladire, o pictura, un tablou etc.). Actiunea de a restaura si rezultatul ei.
- **Reabilitare**
 - Actiunea de a (se) reabilita si rezultatul ei.
- **Reazem**
 - Legatura intre doua corpuri solide, care impiedica anumite deplasari lineare sau rotiri ale unuia in raport cu celalalt. Atunci cand conditiile se refera la deplasari intr-un singur plan, reazemele se numesc REAZEME PLANE. Reazemele plane pot fi de trei tipuri si anume: a) RAZEM SIMPLU in legatura cu un singur punct de contact care impiedica deplasarea dupa norma comuna in acest punct (dar nu impiedica smulgerea) si permite orice translatie in plan tangent comun precum si orice rotire in jurul unei drepte de capat care trece prin punctul de contact. b) ARTICULATIE - legatura cu un singur punct de contact, care impiedica orice translatie dar permite orice rotire in jurul unei drepte de capat care trece prin punctul de contact. c) INCASTRARE in legatura care nu permite nici translatii, nici rotiri in punctul de contact.

- **Refractar**
 - 1. Care rezista la temperaturi inalte fara a-si schimba structura, compozitia si caracterele (caramida refractara, argile refractare etc.) Termen echivalent: greu fuzibil 2. Care nu permite realizarea unei anumite actiuni sau unui anume fenomen strain.
- **Regie proprie**
 - Executia unei constructii cu forte proprii, fara implicarea unor firme de specialitate. Codul constructiilor limiteaza drastic construirea in regie proprie punand conditii foarte dure constructorilor, chiar daca sunt persoane fizice (certificate de calitate, garantii etc.). Fara asemenea conditii se pot executa lucrari marunte (amenajari, instalatii, reparatii care nu afecteaza structura de rezistenta).
- **Regulamentul local de urbanism (RLU)**
 - Piesa scrisa de baza in aplicarea planului urbanistic (PUG, PUZ) ce intareste si detaliaza sub forma de prescriptii (permisiuni si restrictii) reglementarile prevazute in planul urbanistic.
- **Releveu**
 - Cuprinde planurile tuturor nivelurilor, planul acoperisului, principalele sectiuni, toate fatadele sub forma unor planse redactate la scara 1:100 sau 1:50, care evidentiaza spatiile si functiunile existente, cu indicarea cotelor, suprafetelor si a materialelor existente.
- **Retragere**
 - (Arhit.) Denumire data planurilor întinse fata de planul principal al unei fatade.
- **REZALÍT**
 - Portiune de zid iesita din linia fatadei pentru a prezenta o anumita structura a planului cladirii, o anumita compozitie
- **Rezistenta**
 - Proprietatea de a suport si a nu ceda sub actiunea fortelor straine care tind sa modifice starea anterioara.
- **Rigla**
 - 1. Piesa de cherestea cu sectiunea cuprinsa intre 4/6...10/10 cm, latimea fiind intotdeauna mai mica decat dublul grosimii. 2. Denumire data barei orizontale care leaga stalpii unui cadru. 3. Instrument ce permite trasarea liniilor drepte.
- **Rigola**
 - Este un canal, sant mic sau amenajare speciala de-a lungul strazilor, cu rolul de a colecta apele superficiale si de a le dirija spre un punct de descarcare.
- **RICHTER Scara**
 - Metoda obiectiva de masurare a intensitatii unui seism la epicentru elaborata de catre cercetatorul american Charles. F. RICHTER si publicata in 1935.
- **RIOLÍT**
 - Roca vulcanica, cu compozitia chimica asemanatoare cu a granitului, alcatuita din cuarț si feldspati.
- **Ripare**
 - Deplasare transversala a unei piese de structura (ferma, grinda), pentru a o aduce pe reazemele in prealabil pregatite.
- **Riscul seismic**
 - Reprezinta probabilitatea ca o constructie sa nu reziste la un cutremur de un grad stabilit pe zone seismice, prin acte normative. Pentru Bucuresti calculul structurii de rezistenta se face pentru un nivel de 8 grade pe scara MVK.

- **RÓCA**
 - Agregat mineral natural, de compozitie aproape uniforma, care alcatuieste scoarta pamântului.
- **Rost**
 - 1. Denumire data spatiilor ce separa doua elemente de constructie sau de finisaj: rosturile dintre caramizi, cele dintre tocurile ferestrelor si usilor din zidarie, rosturile de dilatatie si cele de tasare. 2. De dilatatie: Intrerupere a unei cladiri de la partea superioara pana la fundatie -ce se face pentru a permite libera dilatare sau contractare a tronsoanelor de cladire sub influenta variatiilor de temperatura, impiedicand in acestfel aparitia unor tensiuni interne care ar putea determina deteriorarea unora dintre elementele structurale ale cladirii. 3. De tasare: Intrerupere a unei cladiri pe toata inaltimea sa, inclusiv fundatia, intr-o zona in care incarcari inegale sau diferite in caracteristicile fizico-mecanice ale solului ar putea determina tasari inegale sub fundatii. Multumita rezistentei rostului de tasare, solul poate ceda in mod diferit sub fiecare dintre portiunile cladirii intrerupte de rost, cele doua tronsoane alunecand unul pe langa celalalt, fara a se produce deteriorari.
- **Rozeta**
 - Este specifica stilului gotic, este o floare rotunda, stilizata, folosita mai ales în obiectele sculptate în Antichitate.
- **R.U.R.**
 - Registrul Urbanistilor din Romania
- **Sablare**
 - Improscarea fetei vizibile a unui material sau produs, cu nisip sau cu alt material cu granule dure si aspre, in vederea curatirii sau a obtinerii unei suprafete mate sau satinata.
- **Sageata**
 - 1. Distanța maxima dintre un arc de curba si coarda care uneste extremitatile acestui arc, masurata perpendicular pe coarda. 2. Deformarea maxima a unei bare supuse la incovoiere, masurata ca la pct.1.
- **Saiba**
 - 1. Denumire data in statica constructiilor unei piese plane, nedeformabila in planul ei, ce actioneaza ca factor de rigidizare a unei constructii. 2. Disc perforat din tabla sau material plastic, folosit in unele cazuri la asamblarile cu suruburi si buloane pentru a repartiza mai bine presiunea acestora asupra pieselor solidarizate astfel, precum si pentru a impiedica deteriorarea acestora din urma prin frecarea de piulita a capului surubului sau bulonului.
- **Santier**
 - Loc pe care se construiesc (sau se repara) o cladire, un obiectiv industrial, un pod, un baraj, o sosea etc., împreuna cu materialele si instalatiile necesare desfasurarii acestei activitati
- **Sambure**
 - 1. Parte tare de obicei lemnoasa, care se gaseste in mijlocul unui fruct si care contine samanta. 2. S. central: Parte a sectiunii unei piese in care pot fi aplicate sarcini normale la sectiune fara ca aceasta sa aiba ca urmare aparitia pe sectiune a unor eforturi de semne diferite. 3. S. de beton armat: v. stalpisor
- **Sapatura de fundatie**
 - Excavatie facuta in pamant pentru a permite executarea fundatiei unei cladiri. In cazul fundatiilor din beton sau din beton armat, groapa de fundatie se executa de forma si marimea talpii de fundare pentru a o folosi ca si cofraj la turnarea fundatiei.
- **Sapa**
 - Denumire data unui strat de acoperire executat din mortar, avand fie functiunea de a proteja un material usor degradabil (sapa de protectie), fie pe aceea de a constitui un strat-suport neted in vederea aplicarii unui alt material (sapa de egalizare).

- **Sarcina**
 - Incarcarea, actiunea unei forte.
- **Sarma**
 - Fir de metal cu sectiune constanta de dimensiuni milimetrice sau submilimetrice.
- **Sarpanta**
 - Alcatuire structurala nedeformabila alcatuita din bare dispuse tridimensional, folosita cel mai adesea in constructia acoperisurilor pentru a realiza dispozitivul de sustinere a suporului invelitorii. Sarpantele se pot executa din lemn, otel, beton armat etc.
- **Scafa**
 - 1. Scafa este o suprafata curba sau cu muluri care face racordarea intre peretii si tavanul unei incaperi sau intre pereti si podea. 2. Ansamblu ornamental aplicat pe tavan pentru a ascunde vederii corpurile de iluminat.
- **Scandura**
 - Piesa de cherestea cu sectiunea de forma unui dreptunghi alungit, cu latimea mai mare decat dublul grosimii dar cel putin 8 cm, iar grosimea de cel mult 4 cm.
- **Scandura faltuita**
 - Scandura prevazuta pe ambele canturi cu cate un profil intrat (falt) astfel dispuse incat sa permita imbinarea a doua scanduri alaturate. Scandurile faltuite sunt destinate realizarii captuselilor interioare sau exterioare ale constructiilor din lemn si, de regula, au fata aparent rindeluita.
- **Scara**
 - Element nestructural ce realizeaza comunicarea intre caturile unei cladiri sau intre nivelul terenului exterior si primul cat al cladirii. O scara se compune din una sau mai multe portiuni inclinate numite RAMPE, prevazute cu trepte a caror suprafata orizontala asigura circulatia fara pericol de alunecare. La nivelul fiecarui cat si uneori si intre nivele, rampele unei scari sunt intrerupte de suprafete orizontale numite PALIERE sau PODESTE.
- **Scara Richter**
 - Este facuta pentru a masura puterea unui cutremur. Este o scara logaritmica, pentru ca magnitudinea, dupa Richter, corespunde logaritmului masurarii amplitudinii undelor de volum (de tip P si S), la 100 km de epicentru si este gradata de la 1 la 9. De obicei intensitatea cutremurelor nu se exprima in numere intregi, ci in numere fractionare.
- **Scelment**
 - Fixare in beton sau in zidarie prin inglobare la executie sau prin cimentare ulterioara a unui dispozitiv de ancorare in asa fel incat legatura sa reziste indiferent de directia si sensul solicitarilor la care este supusa.
- **Schela**
 - Dispozitiv demontabil sau mobil format din sisteme de bare verticale, orizontale si uneori oblice care permite formarea unei platforme de lucru situate la diferite nivele in functie de necesitatile desfasurarii lucrarilor de constructie, finisaj sau instalatii. Prin extensie: denumire data unor dispozitive cu aceeasi functiune cu rezolvare deosebite: schela autoridicatoare, schela suspendata etc.
- **Schelet**
 - Denumire data sistemelor structurale ale constructiilor bazate pe utilizarea elementelor de sustinere verticale izolate (stalpi), asociate cu diferite tipuri de plansee.
- **Schita**

- 1. A desena ceva în mod schematic, a executa în câteva linii generale un desen preliminar, fugitiv. Fig. A contura, a descrie, a reda ceva în scris prin câteva trasaturi caracteristice. 2. A fixa punctele principale ale unui plan, ale unei lucrari, a proiecta în linii mari; a concepe.
- **Schimbator de caldura**
- Sistem constituit din conducte prin care circula fluide, situate in medii deasemenea fluide, in asa fel incat sa se favorizeze cedarea caldurii de la un fluid la altul. Schimbatoare de caldura cu variate rezolvari sunt folosite in instalatiile de incalzire , de conditionare a aerului, de preparare a apei calde menajere.
- **Scliviseala**
- Strat foarte subtire de mortar de ciment fara nisip, aplicat pe fata unei tencuieli sau a unui beton pentru a obtine o suprafata perfect neteda si lipsita de porozitati. De regula, sclivisirea se efectueaza imprastiind praf de ciment pe tencuiala sau betonul proaspat si netezind bine cu mistria sau cu o drisca mica metalica.
- **Scoaba**
- Piesa metalica utilizata la consolidarea imbinarii elementelor din lemn in lucrarile de dulgherie. O scoaba se prezinta sub forma unei bare de otel rotund sau patrat, avand capetele indoite la 90° si ascutite, pentru a fi facute sa patrunda in lemn prin batere cu ciocanul.
- **Semineu**
- Soba mare ca un cuptor în zid, folosita la încălzirea unei camere .Camin (pentru foc).
- **Sectiune**
- 1. Taietura plana, reala sau imaginara, printr-un corp, o cladire, un teren etc. 2. Desen reprezentand suprafata determinata de intretaierea unui plan cu un sistem tridimensional: element, piesa, cladire etc. In constructii, termenul SECTIUNE este utilizat de regula pentru sectiunile situate in planuri verticale in timp ce pentru sectiuni situate in planuri orizontale se foloseste mai frecvent termenul PLAN.
- **Sifon**
- 1. Conducta de forma literei U rasturnat care permite transferarea unui fluid de la un nivel mai ridicat la unul mai scazut, atunci cand un obstacol impiedica acest transfer de a fi efectuat prin scurgere directa. 2. Piesa de protectie ce se monteaza intre scurgerile aparatelor sanitare sau scurgerile de pardoseala si conductele de evacuare a apelor uzate pentru ca, prin sacul umplut cu apa pe care il formeaza, sa impiedice parunderea gazelor din reseaua de canalizare in incaperi.
- **Similipiatra**
- Material de constructie din categoria betoanelor sau mortarelor care, dupa punerea in lucrare prezinta un aspect asemanator cu cel al pietrei naturale; la aceasta se ajunge utilizand ca agregate praf si sfaramaturi de piatra in locul nisipului si pietrisului.
- **Sindrila**
- Material de invelitoare format din placi de lemn cu sectiune triunghiulara, prevazute cu ulucuri longitudinale pe canturile groase pentru a se imbina cu piesele alaturate.
- **Sipca**
- Piesa de cherestea cu sectiune patrata sau apropiata de patrat, prezentandu-se ca o bagheta cu latura mare in sectiune de cel mult 6 cm.
- **Sist**
- Roca cu structura stratificata, avand proprietatea de a se desface in foi subtiri.
- **Sita**
- Material de invelitoare format din placi de lemn cu sectiune aproape dreptunghiulara, obtinute prin despicarea trunchiilor de copac, si care se folosesc prin alaturare si suprapunere in siruri alternate, asemenea tiglelor-solzi.

- **Slit**
- Sant ingust sapat sau prevazut din executie intr-un element de constructie, cel mai adesea pentru ascunderea unei conducte ce nu trebuie sa ramana aparenta. Dupa montarea conductelor, sliturile se inchid se plasa de rabit si se tencuiesc.
- **Soclu**
- Parte a unei cladiri, situata la baza acesteia si avand rolul de a o proteja de actiunea umezelii din sol, a apelor de ploaie si zapezii, precum si de degradare prin murdarire sau lovire. Pentru aceste considerente, soclurile cladirilor se executa din materiale rezistente si durabile si care permit o intretinere simpla si eficace.
- **Sol expansiv**
- Tip de sol cu proprietatea de a-si modifica volumul atunci cand se modifica cantitatea de apa continuta.
- **Solbanc**
- Element de arhitectura aflat in interiorul sau exteriorul cladirilor la baza golului ferestrelor. Solbancul exterior trebuie sa preia apele de ploaie prelinse pe ferestre si sa impiedice murdarirea fatadei; cel interior trebuie sa acopere zidaria parapetului ferestrei cu un finisaj usor de intretinut, uneori sa acopere elementul incalzit - radiator sau convector- si rareori, sa permita colectarea apelor de condens ce se preling,pe timp friguros, pe fata interioara a geamurilor.
- **Solidarizare**
- Actiunea de legare intre ele a unor piese pentru a le face sa participe impreuna la preluarea si transmiterea eforturilor ca si cum ar forma o piesa unica; rezultatul acestei actiuni. In functie de materialele din care piesele sunt realizate, solidarizarea se poate face prin incleiere, sudatura, nituire, bulonare, batere in cuie, imbinare dulghereasca etc.
- **Sonacusticul**
- Material alcatuit din vata de zgura (sau de sticla), prinsa intre foi de tabla, furnir de lemn, placi PAL, PFL, materiale din polimeri etc.,se monteaza pe plafoane si pereti. Are rol fonoizolator.
- **Soneta**
- Masina cu ajutorul careia se realizeaza infigerea in pamant a pilotilor de lemn, metal sau beton armat, prin batere. Soneta este prevazuta cu un ciocan greu, pe care un dispozitiv mecanicsau hidraulic il ridica la o anumita inaltime pentru a-l lasa apoi sa cada pe capul pilotului care, in acest fel, este facut sa patrunda fortat in pamant.
- **Sort**
- Categorie de produse cu caracteristici specifice, diferite de alte produse asemanatoare de aceeasi natura prin parametri precum forma, dimensiune,culoare.
- **Sortimet**
- Totalitatea obiectelor unei multimi, repartizata pe sorturi.
- **Spaclul**
- Este o unealta formata dintr-o lama triunghiulara de otel cu mâner de lemn, folosita la netezit sau la razuit tencuiala, chitul etc.
- **Spalet**
- Denumire folosita uneori pentru plinul de zidarie ce desparte doua ferestre
- **Spartura**
- 1. Denumire data suprafetei neregulate ramase in urma spargerii unui solid. 2. Fragment rezultat in urma spargerii unui obiect, a unei pietre. 3.Deschizatura facuta prin spargerea intr-un planseu, intr-un perete.
- **Spoiala**

- Vopsitorie cu lapte de var, utilizata uneori pentru finisarea peretilor constructiilor tencuite cu mortar de var sau cu mortar de argila.
- **Spongios**
 - Cu structura celulara, asemanatoare celei a unui burete: cauciuc spongios, sticla spongioasa etc.
- **Sprait - Sprait**
 - Piesa de lemn sau de metal, orizontala sau oblica, folosita ca element de distantare si sprijinire a cofrajelor, sapaturilor, in timpul executarii lucrarilor de constructii.
- **Sprijin**
 - Reazem
- **Stabilitate**
 - 1. Inusirea de a fi stabil, solid, trainic; soliditate, statornicie; fermitate. 2. Durabilitate, trainicie. 3. Proprietatea unui obiect de constructie de a-si mentine pozitia sau de a reveni la pozitia initiala dupa ce a fost supus la eforturi majore (vant, seism etc.) 4. Faptul de a-si pastra locul, de a nu fi miscat din loc; fixitate. 5. Spec. (Fiz.) Proprietate a unui corp de a-si mentine pozitia sau de a reveni in pozitia initiala.
- **Stabilizator**
 - 1. Care impiedica actiunea unor factori de natura sa aduca schimbari caracteristicilor sau starii unui produs. 2. In chimia polimerilor: adaos care diminueaza pericolul degradarii unui material plastic prin actiunea radiatiilor, oxigenului din aer.
- **Stalp**
 - Element vertical al structurii de rezistenta a unei cladiri, cu lungime mare in raport cu dimensiunile sectiunii, care asigura preluarea si transmiterea de sarcini mari de la grinzi la fundatii. Este solicitat mai ales la compresie.
- **Stalpisor**
 - Element structural vertical din beton armat inclus in gabaritul zidariei si ancorat in centurile inferioara si superioara avand rolul de a imbunatati comportarea zidariei in conditii ce ar putea genera eforturi capabile sa o distruga sau in portiuni puternic solicitate (sectiuni reduse de zidarie incarcate pina aproape sau chiar peste capacitatea portanta a zidariei).
- **Standard**
 - 1. Norma sau ansamblu de norme care reglementeaza calitatea, caracteristicile, forma etc. unui produs, metodele de verificare a acestor caracteristici, norme de proiectare sau de executie a unor lucrari si conditiile de receptie a acestora, termenii de specialitate avand aplicare obligatorie pe teritoriul unui stat. 2. Document in care sunt consemnate aceste norme. Termen echivalent uzual: STAS
- **Statie de betoane**
 - Ansamblu de masini, mecanisme si dispozitive auxiliare care serveste la prepararea betoanelor; spre deosebire de fabrici, care au un amplasament fix si o productie permanenta si continua, statiile de betoane au caracter temporar si pot fi mutate pe amplasamente diferite in raport cu necesitatile investitiilor pe care le deservesc.
- **Statie de epurare**
 - Ansamblul constructiilor si instalatiilor care servesc la neutralizarea nocivitatilor continute de apele uzate din retelele de canalizare sau rezultate din unele procese industriale pentru a se evita poluarea cursurilor de apa in care ele sunt deversate.
- **Statie de transformare a energiei electrice**
 - Ansamblul de constructii si instalatii care servesc la transformarea curentului electric de inalta tensiune in curent electric de medie tensiune

- **Statie de tratare a apei**
- Ansamblul de constructii si instalatii care servesc la corectarea calitatii apei naturale pentru a o face proprie pentru consum.
- **Stemuire**
- Stemuire. Etansarea unei discontinuitati intre doua elemente de constructie sau de instalatii prin indesarea in acest spatiu a unui material maleabil: Calti, plumb, un mortar gros etc. Termen echivalent: matare
- **Sticla**
- Substanta amorfă, transparentă, translucidă sau opacă, conținând bioxid de siliciu și diverși silicați, întrebuințată în construcții sub formă de geamuri, produse de formare diferite, aglomerate și țesături din fibre.
- **Sticla armata**
- Sticla de securitate realizată prin înglobarea în sticla ordinară a unei plase din sarmă de oțel care împiedică, la spargere, răspândirea cioburilor
- **Sticla cristalizată**
- Sticla de compoziție specială care printr-un tratament termic potrivit este făcută să cristalizeze în timpul răcirii, ceea ce îi conferă caracteristici comparabile cu cele ale gresiei ceramice.
- **Sticla de securitate**
- Denumire dată sticlelor care, datorită unor măsuri speciale, nu formează la spargere cioburi tăioase: sticla armată, sticla securizată, sticla triplex.
- **Sticla float**
- Sticla transparentă, perfect plană, obținută prin procedeul float (la 2000 grade Celsius sticla topită curge pe o baie de cositor).
- **Sticla Low-E (low-emission)**
- Sticla cu emisivitate redusă. Este o sticla clară, transparentă pe care se aplică o peliculă de grosime microscopică dintr-un oxid de metal. Acest film permite trecerea luminii dar blochează evacuarea căldurii prin sticla, reducând astfel pierderea de căldură. De asemenea sticla low-E reduce radiațiile ultraviolete protejând în acest fel obiectele dintr-o încăpere contra decolorării.
- **Sticla organica**
- Polimetacrilat de metil
- **Sticla poroasa**
- Masă buretoasă obținută prin răcirea și tăierea în blocuri sau plăci a unor topituri de sticlă în care prin diferite mijloace s-a determinat producerea unei degajări de gaze. Sticla spongioasă este un eficient izolator termic. Termen echivalent: sticla spongioasă
- **Sticla solubila**
- Denumire dată silicaților de sodiu și de potasiu care se pot dizolva în apă supracalzită dând soluții siropoase cu aspect sticios, utilizate ca stabilizator al solurilor necoerente, la protecția ignifugă a lemnului etc.
- **Sticla securizata**
- Sticla supusă unui tratament termic constând în încălzire urmată de răcire bruscă, ce capătă calități mecanice superioare; la spargere, această sticlă se transformă în întregime într-o masă de granule mici, netăioase, nerăspândind daune periculoase.
- **Sticla spongioasa**
- Sticla poroasă.

- **Sticla stratificata**
- Mai multe foi de sticla suprapuse si lipite intre ele.
- **Stiva**
- Grupare de elemente de forma geometrica regulata, dispuse ordonat unele langa altele si unele peste altele.
- **Stor**
- Dispozitiv de protectie a incaperilor impotriva luminii excesive format dintr-o perdea, dintr-o tesatura sau impletitura ce se infasoara pe un rulu orizontal situat la partea superioara a ferestrei, putand fi montat la exterior, intre cercevelele extrioare si interioare sau in interiorul cladirii.
- **Strat**
- Denumire data modalitatii de dispunere a unei substante sau a unui material sub forma unei paturi de grosime relativ uniforma, asezata peste sau intre alte materiale sau substante, rezultand din procese geologice (roci sedimentare, roci metamorfice de presiune) sau din procese tehnologice (straturi termoizolante, straturi fonoabsorbante, straturi de protectie etc).
- **Stratificatie**
- Stratificatie. Dispozitia straturilor unui material.
- **Strategie de dezvoltare**
- Directionarea globala sau pe domenii de activitate, pe termen scurt, mediu si lung, a actiunilor menite sa determine dezvoltarea urbana.
- **Streasina**
- Streasina. Portiune a invelitorii scoasa in afara planului fatadei unei cladiri, cu scopul de a o apara de apele de ploaie si uneori de soare.
- **Strepi**
- Zidarie executata in strepi: Mod de terminare a unui masiv de zidarie in asa fel incat unele caramizi sa iasa in afara in timp ce altele se afla in retragere, fie pentru a permite continuarea zidariei prin tesere cu cea deja realizata, fie pentru a se asigura o mai buna legatura intre zidaria de caramida si elementele turnate pe loc din beton armat, precum samburii din beton armat, peretii din beton turnat etc.
- **Structura**
- 1. Mod de organizare interna a elementelor sau a partilor care constituie un ansamblu (sistem) concret sau abstract. 2. Sistem unitar format din totalitatea elementelor de rezistenta ale unei constructii. 3. Caracteristica de conformare a unui material: structura granuloasa, fibroasa etc.
- **Structura de rezistenta**
- Ansamblu format din elemente de constructie (fundatie, stalpi, stalpisorii, grinzi, centuri, pereti portanti, plansee) care au rolul de a sustine constructia in cazul unor suprasolicitari.
- **Structura spatiala**
- Tip de structura formata din elemente liniare sau desfasurata in suprafata, in calculul careia se valorifica continuitatea si conlucrarea elementelor invecinate in spatiul cu trei dimensiuni. Structurile spatiale se pot prezenta sub o infinita varietate de rezolvări bazate pe utilizarea barelor sau scandurilor din lemn, tevilor, profilelor sau tablei din otel sau din aluminiu, cablurilor din otel, foliilor din materiale din polimeri sau tesaturilor din fibre naturale sau sintetice, betonului armat etc.
- **Structural (Element)**
- Componenta a unei cladiri, avand rolul de a prelua sarcinile care rezulta din greutatea proprie a constructiei si din conditiile de exploatare a acesteia, precum si din actiunea unor factori exteriori

(vant, cutremur, tasari inegale ale solului) si de a le transmite, prin intermediul altor componente structurale, in cadrul unui sistem organizat, solului pe care cladirea este situata.

- **Stuc**

- 1. Material obtinut din mortar de ipsos armat cu calti si unele adaosuri pentru marirea rezistentei si stabilitatii la umezeala, utilizat la realizarea unor ornamente inglobate in tencuiala peretilor sau tavanelor. 2. Stucomarmora

- **Stucatura**

- Decoratie executata din mortar de ipsos sau din stucomarmora.

- **Stucomarmura**

- Piatra artificiala pe baza de ipsos sau din clei si coloranti, imitand aspectul marmurei naturale

- **Studiu de fezabilitate**

- Analizeaza potentialul investitiei din punctul de vedere al utilizarii rationale si eficiente a resurselor financiare, umane si materiale si determina modul in care sunt satisfacute cerintele tehnice si economice impuse de sectorul de activitate al proiectului de investitii sau al afacerii. In general lucrarea include: a) Parti scrise: - Descrierea functionala si tehnologica, inclusiv memorii tehnice pe specialitati (tehnologie, arhitectura, structura de rezistenta, instalatii termice si sanitare, instalatii electrice etc.) si evidentierea solutiilor tehnice, cu recomandari privind tehnologia de realizare si conditiile de exploatare ale fiecarui obiect ; - Analizarea asigurarii cu utilitati (apa, energie electrica, combustibil, energie termica etc.); - Analizarea necesitatilor de personal aferent investitiei -Intocmirea Devizului general estimativ al investitiei si a Devizelor pe obiecte (cf. HG 1179/2002); - Calcularea, analizarea si interpretarea principalilor indicatori ai investitiei; - Analizarea productiei si desfacerii, a costurilor cu materiile prime, materialele, combustibilii si energia consumate pentru fiecare produs si preturile de procurare a acestora, a manoperei si a cheltuielilor generale ale unitatii; - Finantarea investitiei; b) Parti desenate: - Plan de amplasare in zona (1:25.000- 1:5.000); - Plan general (1:5.000- 1:1.000); - Planuri de arhitectura - planurile nivelurilor, fatadelor, vederi, sectiuni - pentru principalele obiecte de investitii din cadrul proiectului; c) Avize si acorduri: Avizele/acordurile uzuale aferente investitiei sunt certificatul de urbanism, avizele privind asigurarea utilitatilor (energie termica si electrica, gaz metan, apa, canal, telecomunicatii etc.), acordurile si avizele pentru protectia mediului si a apelor, avizul sanitar si/sau sanitar-veterinar.

- **Studiu de prefezabilitate**

- Este o analiza, pe baza datelor tehnice si economice ale investitorului, care identifica sursele posibile de finantare si amplasarea potentiala a obiectivului de investitii avand drept scop fundamentarea necesitatii si oportunitatii realizarii investitiei.

- **Studiu geotehnic**

- Documentatie tehnica ce analizeaza stratificatia si proprietatile fizico-mecanice ale terenului, prezenta apei subterane, adancimea nivelului freatic, adancimea optima de fundare a constructiei, capacitatea portanta a solului, face prezari si recomandari de proiectare si executie. El are rolul de a furniza inginerului proiectant al structurii de rezistenta informatiile necesare pentru dimensionarea optima a structurii de rezistenta a constructiei in general si in mod special a fundatiei.

- **Studiul de oportunitate**

- Prezinta avantajele de natura economica, financiara si tehnica ale concesiunii bunurilor respective si alte date si informatii in legatura cu procedura de concesiune si se aproba prin ordin, hotarare sau decizie a concedentului dupa caz

- **Stuc**

- 1. Material de constructie format din mortar si ipsos amestecat cu gelatina, clei si (uneori) cu coloranti minerali, care prin uscare si lustruire capata aspectul marmurei. 2. Material, sub forma de pasta, folosit pentru decoratii arhitectonice, care se prepara dintr-un amestec de var stins vechi, praf de marmura si praf de creta.

- **Stuc venetian(sau stucco venetian)**
- Este o tencuiala decorativa, lucioasa, pentru interior, special conceputa pentru obtinerea unei suprafete netede si lucioase, cu efect decorativ ce imita marmura.
- **Stut**
- Tub scurt cu pereti subtiri din metal sau din material plastic folosit la racordarea intre colectoarele de ape pluviale sau menajere si coloanele de scurgere sau pentru a proteja trecerea acestora din urma prin plansee, cornise sau alte elemente de constructie.
- **Soclu**
- 1. Partea de jos (mai proeminenta) a unei cladiri, a unui gard, a unui grilaj de fier etc. 2. Postament, picior de sustinere, suport pentru o coloana, o statuie etc.
- **Solbancul**
- Este un element de constructie executat deasupra partii exterioare a parapetelor ferestrelor sau a usilor pentru protejarea lor de scurgerea apei de ploaie. In mod frecvent solbancul este executat din beton si este acoperit cu tabla din aluminiu, zinc, cupru sau otel inoxidabil.
- **Subscurt**
- Denumire folosita pentru piesele de cherestea cu lungimi mai mici decat dimensiunea minima de livrare care este de regula de 1 metru.
- **Subsol**
- Cat al unei cladiri avand mai mult de jumatate din inaltimea sa sub nivelul trotuarului.
- **SUBZIDIRE**
- A executa un element de constructie nou sub o zidarie veche, pentru a o consolida.
- **Sudura**
- Procedeu de solidarizare a unor piese metalice prin lipire cu metal. Sudura se poate realiza cu metale usor fuzibile (sudura cu aliaje de staniu) sau chiar cu metalul din care piesele sunt facute (sudura autogena). Sudura autogena a otelului se poate realiza la flacara de hidrogen sau de acetilena in curent de oxigen (sudura cu flacari) sau pe cale electrica (sudura cu arc, sudura prin rezistenta de contact).
- **Sudura cu arc (electrica)**
- Procedeu de sudura electrica la care temperatura a metalului este generata de arcul voltaic ce se produce intre piesa de sudat si o sarma de otel cu electrodul - pe care sudorul il tine cu un cleste izolat electric. Arcul topeste electrodul, ale carui picaturi formeaza cordonul de sudura.
- **Sudura prin rezistenta de contact**
- Procedeu de sudura electrica la care temperatura de topire a metalului se realizeaza prin rezistenta opusa trecerii curentului electric in punctul in care piesele de sudat, stranse intre doi electrozi de cupru, vin in contact una cu alta. Topirea are loc aproape instantaneu si piesele presate de electrozi se sudeaza una cu alta.
- **Supanta**
- Platforma construita intr-o incinta, pe un nivel intermediar intre doua caturi, desfasurata pe o parte din suprafata incintei.
- **Suprabetonare**
- Procedeu de marire a capacitatii portante a unor anumite tipuri de plansee din elemente prefabricate prin turnarea peste elementele prefabricate a unui strat de beton monolit cu sau fara armaturi.
- **Supralumina**
- Fereastră cu geam asezata deasupra altei ferestre sau deasupra unei usi, avand un toc separat sau fiind integrata in tocul piesei principale. Termen echivalent: oberlicht (invechit)

- **Suprastructura**
- Parte a unei cladiri situata deasupra solului, cuprinzand parterul si caturile urmatoare.

- **Tabachera**
- Luminator de dimensiuni mici, situat in planul invelitorii, care permite luminarea si aerisirea podului, precum si iesirea ocazionala pe acoperis: se executa sub forma unui capac metalic dreptunghiular prevazut cu geam, care acopera un rebot ridicat din invelitoare.

- **Tablier**
- Denumire data sistemului orizontal de rezistenta al unui pod, care poarta calea de circulatie; se compune, in general, dintr-un sistem mai simplu sau mai complex constituit din grinzi longitudinale si transversale, elemente de contravantuire, traversele sau placa de rezemare a caii etc.

- **Tagla**
- Semifabricat din otel de sectiune patrata sau circulara, obtinut prin laminare sau prin forjare, urmand a folosi la relaminarea de profile sau de tevi, la forjarea sau la matritarea de piese etc.

- **Talpa**
- Denumire data partii inferioare sau superioare, latite, a unui profil, a unei grinzi.

- **Talpa de fundatie**
- Din beton armat, prefabricata, prevazuta cu un locas in forma de triunghi de piramida rasturnat-paharul - in care patrunde extremitatea inferioara a stalpului prefabricat.

- **Taluz**
- Mal

- **Tamplarie**
- 1. Activitate mestesugareasca din domeniul prelucrarii lemnului, avand ca obiect productia mobilei si a unor elemente de constructie precum usile si ferestrele. 2. Prin extensie: denumire folosita pentru usile si ferestrele constructiilor: tamplarie cu un rand de geamuri, tamplarie cuplata etc. 3. Impropriu folosit: tamplarie metalica, tamplarie din materiale plastice etc.

- **T.N.A. Tabloul National al Arhitectilor**
- Document care se publica anual in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I. Cuprinde: arhitecti cu drept de semnatura; conducatori arhitecti cu drept de semnatura; arhitecti stagieri; conducatori arhitecti stagieri; arhitecti, membri ai Ordinului Arhitectilor din Romania, fara drept de semnatura; arhitecti care nu sunt membri ai Ordinului Arhitectilor din Romania. Inregistrarea in TNA permite exercitarea profesiei in intreaga tara.

- **Tasare**
- Reducerea grosimii unui strat dintr-un material cu structura fibroasa sau granulara prin micsorarea spatiilor dintre fibre sau granule ca urmare a unei solicitari la compresiune sau a unei miscari vibratorii. 1. Tasarea constructiilor: Deplasarea pe verticala a constructiilor, datorata indeosebi tasarii solului sub actiunea sarcinilor transmise de fundatii dar si, uneori, altor cauze, precum trepidatii transmise solului de instalatii sau masini interioare sau exterioare constructiei, variatii ale nivelului apelor freatice, refularea laterala a pamantului de sub fundatii in sapaturi neprotejate. 2. Tasarea pamantului: Micsorarea golurilor dintre granulele de pamant, urmata de coborarea nivelului, sub actiunea greutatii proprii, a unei incarcari, a unei miscari ale solului sau a unor vibratii, prin imbibarea cu apa sau prin scadera nivelului apelor subterane.

- **Tavan**
- 1. Denumire data suprafetei orizontale care margineste in partea superioara un spatiu inchis. 2. Denumire data unei alcatuiri constructive mai simple sau mai complicate ce formeaza tavanul unei incaperi. Termen echivalent: plafon 3. T. suspendat: Tavan al unei incaperi, atarnat la o distanta mai mica sau mai mare de planseu si constituit intr-un sistem independent de acesta din urma.

- **Teava**
 - Denumire data elementelor tubulare cu diametru mic, destinate transportului fluidelor: teava din otel zincat, teava de policlorura de vinil etc.
- **Tejghea**
 - 1. Masa sau suport lung si îngust pe care vânzatorul își expune marfa si servește pe cumparatori.
 - 2. Masa de lucru a unui meserias.
- **Telecomunicatie**
 - 1. Transmitere si receptie la distanta a unor sunete, semne sau imagini prin telefon, telegraf, televiziune, semnalizare optica etc
- **Tema de proiectare**
 - Document intocmit de catre investitor care sta la baza elaborarii unui proiect si in care sunt specificate cerintele (elementele impuse) pentru obiectul proiectului. In cazul unei constructii t.p. contine date generale despre constructie, prezentarea amplasamentului constructiei, pozitia, orientarea si suprafetele aproximative ale spatiilor interioare, sistemul structural, finisajele si alte cerinte exprese ale investitorului.
- **Temperatura**
 - Marime care caracterizeaza starea de caldura, gradul de incalzire al unui corp sau al unui mediu, stabilit prin comparatie cu un fenomen masurabil care variaza in acelasi sens, ca, de pilda, dilatația termica; starea de caldura se masoara cu diferite tipuri de termometre.
- **Tencuiala**
 - 1. Denumire data stratului de mortar cu care se acopera, in scop de protectie sau de infrumusetare, elementele de constructie ce nu trebuie sa ramana aparente. 2.Denumire data mortarului cu care se executa aceasta lucrare. Termen echivalent: mortar de tencuiala
- **Tencuiala decorativa**
 - Denumire data mai multor tipuri de tencuieli a caror caracteristici (granulozitate, culoare, stralucire) rezultand atat din compozitie cat si din modul de realizare (spalare si periere inainte de intarire, periere si buceardare dupa intarire) dau un aspect deosebit fatadelor.
- **Tencuiala uscata**
 - Denumire data unui placaj din elemente turnate sau laminate din ipsos cu sau fara agregate sau elemente de armare, folosit uneori la finisarea interioara a cladirilor.
- **Tencuieli in evantai**
 - Aceste tencuieli se obtin prelucrând tinciul aplicat, cu ajutorul mistriei, care prin apasari repetate si rotiri pe un sfert de cerc,formeaza aspectul in evantai. Grosimea stratului de tinci aplicat trebuie sa fie de circa 10 mm.
- **Tencuieli pieptanate**
 - Sunt acele tencuieli care au o fata vazuta, brazdata in forma de linii paralele (hasuri). Grosimea tinciului aplicat trebuie sa fie de circa 10 mm. Prelucrarea se face cand mortarul aplicat este la inceputul intaririi, cu ajutorul unui pieptene metalic sau cu o perie de sarma. Pieptenele se tine inclinat in jos la 45°. Pentru obtinerea regularitatii liniilor, se foloseste un dreptar asezat vertical, pe langa care se trage pieptenele sau cu peria de sarma. Pieptanarea se poate face fie in linii drepte, fie in linii in zig-zag sau ondulate. Dupa o intarire oarecare a mortarului suprafata se freaca usor cu o flanela.
- **Tendor**
 - Piesa de solidarizare a componentelor unui sistem supus la intindere, care permite reglarea tensiunii acestui sistem prin rotirea intr-un sens sau altul a unei piese filetate.
- **Teracota**

- Denumire folosita pentru mai multe categorii de produse din pamanturi arse si in deosebi pentru elementele din argila fuzibila glazurate destinate constructiei sobelor (cahle).

- **Terasa**

- 1. Suprafata orizontala deschisa, acoperita sau nu, amenajata in imediata apropiere a unei cladiri, ca anexa a acesteia, servind unei activitati sau pentru odihna si agrement. 2. Denumire data invelitorilor orizontale, circulabile sau nu. 3. Suprafata plana amenajata pe o ridicatura de teren, in parcuri sau in gradini. 4. Portiuni de trotuar in fata unei cafenele sau a unui restaurant, unde sunt asezate mese pentru consumatori. 5. Forma de relief cu aspect de treapta, provenita din ridicarea scoartei pamantului sau ca rezultat al eroziunii apelor in lungul unei ape curgatoare.

- **Terasamente**

- Lucrari de pamant (sapaturi, umpluturi, transport de materiale etc.) care se executa in vederea realizarii unei constructii, a unei cai rutiere sau in vederea aducerii reliefului natural in concordanta cu prevederile unui proiect.

- **Teren**

- Intindere din suprafata scoartei pamantului cu o destinatie determinata: terenul unei constructii, teren de sport, teren arabil etc.

- **Teren sanatos de fundare**

- Sol ale carui caracteristici stratigrafice, fizico-mecanice, chimice, de comportare in raport cu umezeala etc. ii asigura o comportare constanta sub sarcina transmisa de fundatii. Cota terenului sanatos de fundare se stabileste in urma cercetarii de teren, prin avizul geotehnic. Cand terenul sanatos de fundare se afla la mare adancime, facand ca realizarea tipurilor curente de fundatii sa intimpine mari dificultati in ceea ce priveste conditiile practice de executie sau sa devina prohibitive din punctul de vedere al costului, este necesar sa se recurga la solutii de fundare speciale, bazate pe alte principii decat simpla repartizare a sarcinilor pe suprafata talpilor de fundare.

- **Termopan**

- Geam termoizolant folosit pentru ferestre; ansamblu etans format din doua geamuri de sticla, între care se introduce aer uscat sau anumite gaze rare (argon sau kripton).

- **Termoizola**

- A face, a produce o izolare termica; a izola termic (un obiect etc.). Termoizolatiile se pot realiza cu sau fara montarea de usi si ferestre cu geam termopan. Pentru terase si pardoseli circulabile, dupa termoizolare (extrudata) se toarna sapa armata.

- **Tesere - Tesere (in zidarie)**

- Mod de asezare a caramizilor sau blocurilor de piatra in zidarie, in asa fel incat niciodata doua rosturi verticale sa nu se suprapuna.

- **Tigla**

- Tigla. Produs ceramic destinat invelitorilor, prezentandu-se sub forma unor placi ce se alatura si se acopera partial, putand fi uneori prevazute si cu dispozitive de fixare si cu profile care sa asigure imbinarea cu elementele vecine in vederea unei mai bune etansari. In raport cu forma si profilatia, in productia curenta din tara noastra se disting: tiglele-solzi, tiglele cu jgheab trase (cu simplu falt) si tiglele cu jgheab presate (cu dublu falt).

- **Tinci**

- Mortar fin cu care se realizeaza stratul superficial al tencuielilor.

- **Tinichigerie**

- Activitate mestesugareasca avand ca obiect prelucrarea tablei, pentru invelitori, accesorii ale acestora sau alte elemente pentru constructii ce se executa din tabla.

- **Tiraj**

- Subpresiune creata intr-un canal de ventilatie sau intr-un cos de fum, avand rolul ca, prin aspiratia pe care o exercita, sa determine evacuarea aerului viciat dintr-o incapere sau a gazelor de ardere dintr-un focar si sa favorizeze astfel patrunderea de aer proaspat.
- **Tirant**
 - Element de constructie confectionat din cabluri, lanturi, bare de otel sau din beton armat, care are rolul de a prelua forte de întindere.
- **Toc**
 - Denumire data cadrului fix, legat de constructie, al unei ferestre sau al unei usi.
- **Toleranta**
 - 1. Dispozitia de a suporta o agresiune. 2. Abatere admisa de la dimensiunea, greutatea, calitatea etc. prevazuta pentru un anumit produs, respectiv, diferenta dintre doua valori extreme pe care le poate avea o marime a unui produs pentru ca el sa corespunda unor prescriptii impuse. 3. Diferenta dintre dimensiunea maxima si minima admisa in prelucrarea unui anumit material si valoarea nominala a acestei dimensiuni.
- **Topografie**
 - Se ocupa cu tehnica masuratorilor terestre si calculelor unor portiuni restranse din suprafata Pamantului precum si cu reprezentarea acestora graphic sau numeric in plan orizontal.
- **Topometrie**
 - Subdomeniu al topografiei care are ca obiectiv intocmirea planurilor si hartilor.
- **Torcretarea**
 - Este un procedeu de punere in opera si compactare a mortarului si betonului prin improscare cu aer comprimat prin ajutorul unui aparat compus, de regula din doua camere de presiune, furtun de cauciuc, duza de injectare si anexe.
- **Toron**
 - Este alcatuit din 7 sarme (6 sarme periferice infasurate strans in forma elicoidala in jurul unei sarme centrale) si sint destinate armarii elementelor de constructii si constructiilor din beton precomprimat. Ca material se foloseste sarma neteda nedetensionata.
- **Trafor**
 - Element de inchidere din piatra, zidarie sau lemn, cu goluri mici care lasa sa treaca aerul, dar impiedica in perete vederea; prin rezolvarile pe care le pot avea, traforurile capata uneori valoare estetic-arhitecturala. Termen echivalent: clastru.
- **Trafaletul**
 - Este o unealta de zugravit manual, constând dintr-un rulou confectionat dintr-un material spongios, prevazut cu un mâner.
- **Trama**
 - Suprafata, de obicei modul, rezultata din produsul dintre deschidere si travee. Distanța dintre grinzi
- **Transformator**
 - Aparat electromagnetic constituit dintr-un sistem de bobinaje cu miez magnetic intre care are loc transfer de energie prin inductie electromagnetica si care permite trecerea de la valoarea tensiunii primite de transformator, la o tensiune mai mica sau mai mare
- **Translucid**
 - Caracteristica a unor materiale care lasa sa treaca prin ele lumina dar care, provocand unele perturbatii in propagarea razelor de lumina, fac ca imaginea obiectelor situate in spatele stratului translucid sa nu se poata distinge deloc sau sa se poata distinge in masura insuficienta.

- **Transparent**
 - Caracteristica a unor materiale care lasa sa treaca lumina, fara a perturba propagarea razelor luminoase; in acest fel, prin straturile transparente se poate distinge clar imaginea obiectelor situate in spatele lor.
- **Trasare**
 - Operatia de marcare, pe teren, in cazul cladirilor, sau pe materialul de la care procesul tehnologic incepe, in cazul lucrarilor de atelier, a datelor geometrice (forme si dimensiuni) prevazute in proiect si care urmeaza sa fie respectate in cadrul procesului de executie.
- **Travee**
 - Portiune de constructie cuprinsa intre doua elemente verticale de structura: doi pereti portanti sau doua siruri de stalpi. (Distanța dintre centrele a doi stalpi de rezistenta alaturati pe o sectiune verticala-longitudinala.)
- **Traversa**
 - Denumire data componentelor orizontale ale unor confectii: traversa superioara a unei ferestre, traversa inferioara a unei cercevele etc.
- **Travertin**
 - Varietate de tuf calcaros caracterizat de prezenta unor porozitati dispuse in straturi paralele.
- **Triangulat**
 - Sistem compus din triunghiuri alaturate, avand doua cate doua o latura comuna, perfect definit din punct de vedere geometric si putand fi considerat in acest fel ca nedeformabil.
- **Trotuar**
 - Fasie de cale, destinata circulatiei pietonilor, realizata de-a lungul unei artere de circulatie sau in jurul unei constructii; in acest din urma caz, trotuarul are si rolul de a indeparta si apele meteorice de baza cladirii.
- **Tuf**
 - Piatra naturala poroasa de natura vulcanica (TUF VULCANIC) sau de natura sedimentara (TUF CALCAROS).
- **Uluc**
 - Profil de forma unui sant cu care sunt prevazute unele piese din lemn pentru a se putea imbina cu alte piese, prevazute cu un profil proeminent (lamba).
- **Usa**
 - 1. Deschidere in peretele unei cladiri, avand rolul de a permite circulatia intre incaperi sau intre interiorul si exteriorul cladirii. 2. Piesa executata din lemn, metal sau din alte materiale, care permite, dupa voie, inchiderea sau deschiderea golului de usa.
- **Usa armonica**
 - Usa formata dintr-o structura extensibila si cu fetele din materiale flexibile sau din foi rigide articulate in asa fel incat la deschidere sa se stranga asemenea burdufului unei armonici.
- **Usa glisanta**
 - Usa care se deschide prin alunecarea laterala a foi de usa.
- **Usa plianta**
 - Usa cu mai multe foi prinse intre ele cu balamale, care pot fi adunate la una sau la ambele extremitati ale golului usii, deschizand astfel o comunicatie larga intre incaperi.
- **Utilitati urbane**

- Servicii ale firmelor specializate care asigura transportul/administrarea prin retele proprii ale resurselor energetice, ale fluidelor si ale altor materiale menajere/tehnologice (energie electrica, apa, canalizare, energie termica, gaze naturale, materii si materiale menajere) precum si servicii de telefonizare, transport urban si altele asemenea.

- **URBANISM**

- Stiinta al carei obiect îl constituie sistematizarea asezarilor omenesti existente si proiectarea de asezari noi; urbanism. Care tine de urbanistica, privitor la urbanistica; edilitar.Referitor la constructia, sistematizarea si estetica orasului.

- **UTILÁJ**

- Totalitatea uneltelor, aparatelor, masinilor etc. necesare pentru efectuarea unei anumite lucrari sau pentru asigurarea procesului de lucru într-o întreprindere, într-un laborator etc.

- **Umidificatorul**

- Este un aparat care maresta umiditatea dintr-o camera prin eliberarea vaporilor in aer.Umidificatoarele casnice moderne sunt prevazute in mod curent si cu functia de odorizare si filtrare a aerului, retinand impuritatile si distrugand bacteriile.

- **Umbra**

- Loc sau spatiu unde nu patrund razele soarelui.Portiuneîntunecata care apare în una din partile unui obiect, când este luminat din partea opusa (de obicei, de soare). ~a casei.

- **Vacuum**

- Fara aer. Termen echivalent: vid.

- **Vacuumare (a betonului)**

- Operatie de imbunatatire a calitatii betonului prin extragerea apei in exces, inainte de priza, realizata prin crearea unei subpresiuni la fata betonului cu ajutorul unor ventuze. Termen echivalent: Compactare prin vacuum.

- **Vang**

- Grinda inclinata, dispusa in lungul rampelor scarilor, pentru a sustine treptele. Vangurile se pot afla de o parte si de alta a rampei, cumprinzand treptele intre ele numai intr-o singura parte sau, central, dedesubtul rampei.

- **Var**

- Denumire data liantilor ce se obtin prin arderea calcarelor.

- **Var bulgari**

- Denumire data varului gras ars, in starea in care rezulta din procesul de ardere in cuptoare a calcarului.

- **Var gras**

- Liant aerian obtinut prin arderea calcarului (piatra de var) si prin stingerea produsului obtinut (oxid de calciu/ var nestins) in apa. Se capata o dispersie de hidroxid de calciu in apa (pasta de var), cu care, in amestec cu nisipul, se pot prepara mortare pentru zidarie si pentru tencuieli rezistente numai in mediu uscat.

- **Var hidraulic**

- Grupa de lianti cu proprietati hidraulice, obtinuti prin arderea unor pietre calcaroase ce contin si anumite cantitati de argila. In timpul arderii, compusii calcarului si argilei se combina dand nastere unor substante hidraulice a caror proportie difera in raport cu cantitatea de argila continuta in calcarul folosit.

- **Var nestins**

- Denumire data varului gras ars care nu a suferit operatia de stingere; varul nestins se poate prezenta sub forma de bulgari, asa cum rezulta din procesul de ardere, sau sub forma de praf, obtinut prin macinarea bulgarilor.
- **Var pasta**
- Denumire data varului gras stins, in starea in care se afla dupa eliminarea prin decantarea si absorbtie in pamant a excesului de apa de stingere. Termeni echivalenti: pasta de var, var stins
- **Var slab**
- Var hidrolic obtinut prin arderea unor calcare ce contin un procentaj redus de argila. Face priza si se intareste numai in mediu uscat dar dupa desavarsirea intaririi, rezista si in mediu umed sau chiar sub apa la fel ca un liant hidrolic.
- **Var stins**
- Var gras care a fost supus operatiei de stingere; denumirea este folosita uneori si pentru varul pasta.
- **Vascozitate**
- Grad de consistenta a unei substante fluide
- **Vaseline tehnice**
- Sunt materiale curente ale tehnicii anticorozive, care aplicate in cateva straturi peste materialul de protejat, asigura o protectie temporara pe timpul transportului sau depozitarii pieselor metalice, sculelor, elementelor de masini etc. Vaselinele tehnice naturale sunt obtinute din rezidurile titeiurilor albe. Vaselinele tehnice artificiale sunt amestecuri de cerezina, parafina sau petrolatum, cu uleiuri minerale.
- **Vata**
- Material mineral, vegetal sau animal, alcatuit din fire elastice care se intrepatrund, formand o masa omogena cu proprietati izolante termic, fonoamortizante etc
- **Vata minerala**
- Are la baza un material anorganic, cu structura silicioasa, ce se obtine prin topirea si, ulterior, fibrilarea pietrei de bazalt. Este un material anorganic din fibre cu o distributie uniforma, fina, cu structura deschisa. Este un produs incombustibil, neutru din punct de vedere chimic, nu dauneaza naturii si nu este coroziv. Are stabilitate dimensionala, nu se contracta.
- **Vata de sticla**
- Masa de fibre de sticla impaslite, cu aspect asemanator vatei ordinare, utilizata in lucrari de izolatii termice si fonice si in tratamentele acustice. Vata de sticla se livreaza in vrac sau montata in rogojini sau in alte saltele, pe suport de hartie sau de plasa de sarma.
- **Vata de zgura**
- Masa de fibre obtinute din zgure topite sau din materiale minerale cu compozitie similara, impaslite, utilizata in lucrari de izolatii termice si fonice si in tratamente acustice.
- **Ventilatie naturala**
- Ventilare efectuata prin circulatia aerului determinata de diferenta de presiune dintre exterior si interior si de tirajul produs de cosurile de sobe sau de cosurile de ventilatie, precum si de curenții de aer ce se produc datorita diferentei de temperatura ce exista intre frontul insorit si cel umbrat al cladirii.
- **Ventilare**
- Proces prin care se face inlocuirea partiala sau totala a aerului viciat dintr-o incapere.
- **Ventilatie artificiala**
- Ventilare efectuata prin circulatia aerului activata de masini sau de alte dispozitive consumatoare de energie (ventilatoare, corpuri incalzitoare etc).

- **Ventilator**
- Aparat care pune aerul in miscare cu ajutorul unor aripi elicoidale sau de alta forma potrivita, antrenate de un motor.
- **Ventilator axial**
- Ventilator care pune in miscare aerul prin intermediul unui dispozitiv elicoidal care are axa situata in lungul curentului de aer.
- **Ventilator centrifugal**
- Ventilator in care miscarea aerului este provocata de forta centrifuga dezvoltata de un rotor cu palete ce se invarteste intr-o carcasa in forma de spirala si care are axa perpendiculara pe directia imprimata curentului de aer. Termen echivalent: ventilator radial
- **Verificator de proiect**
- Specialist cu multa experienta in domeniul sau de activitate, atestat ca atare de catre Ministerul de resort. In cazul constructiilor verificatorii sunt atestati de catre Ministerul Lucrarilor Publice. Verificatorii sunt profilati pe specialitati cum sunt: arhitectura, structura de rezistenta, instalatii etc. Verificatorul trebuie sa fie independent fata de proiectant.
- **Vid**
- Spatiu care nu contine substanta. Termen echivalent: vacuum.
- **Vitrifiere**
- Proces de imbibare a porilor unor anumite tipuri de argile, in timpul arderii, cu substante sticloase rezultate din combinarea bioxidului de siliciu rezultat din arderea argilei cu oxizi metalici produsi prin descompunerea la caldura a substantelor strained in argila: Termen echivalent: vitrificare
- **Vitraliu**
- Fereastră mare cu mai multe despartituri, marginite cu rame metalice, cu geamurile colorate sau pictate în culori diferite.
- **Vitrina**
- Spatiu special amenajat pentru expunerea marfurilor în spatele ferestrei dinspre strada a unui magazin; fereastră care închide spre strada acest spatiu.
- **Vopsea**
- Material utilizat in lucrarile de vopsitorie, format in principal dintr-o substanta colorata - pigmentul- si o substanta fluida cu functiunea de liant. Denumirea de "vopsea" este rezervata de regula materialelor de vopsitorie cu uscare relativ inceata si care formeaza o pelicula opaca, mata sau semi-mata.
- **Vopsea ignifuga**
- Vopsea care, aplicata pe un material inflamabil sau combustibil, impiedica aprinderea acestuia si ii intarzie combustia.
- **Vopsea lavabila**
- Vopsea care se poate spala fara a-si pierde calitatile.
- **Vopsitorie**
- 1. Lucrare de finisaj constand in acoperirea cu un material fluid ce are proprietatea ca, dupa uscare sau intarire, sa formeze o pelicula cu rol de protectie sau de infrumusetare. 2. Atelier sau sectie industriala in care se executa vopsirea produselor sau materialelor 3. Meseria vopsitorului.
- **Vuta**
- Variatie a sectiunii transversale care porneste de la o extremitate a unui element de constructie (grinda sau arc). Realizarea vutelor reduce tensiunile principale mari datorate fortelor taietoare

mari in combinatie cu posibile momente incovoietoare importante. Termenul provine de la o traducere aproximativa din limba franceza a cuvintului voute care semnifica bolta.

- **Zabrel**

- Denumire data barelor din lemn, metal sau beton armat, solicitate axial, ce compun un sistem de rezistenta de tipul "fermelor" sau grinzilor cu zabrele.

- **Zgura**

- Este un subprodus industrial rezultat din procesul tehnologic de obtinere a fontei in combinatele siderurgice. Zgura este folosita ca adaos la producerea cimentului de furnal, pentru a reduce consumul de clincher Portland a carui productie este mare consumatoare de energie.

- **Zidarie**

- Prin zidarie se intelege un element de constructie alcatuit, dupa anumite reguli, din pietre naturale sau artificiale.

- **Zidariile armate**

- Sunt acele zidarii in masa carora se inglobeaza o armatura de otel pentru a-i mari rezistenta la incovoiere si la forfecare.

- **Zona functionala**

- Parte din teritoriul unei localitati in care, prin documentatiile de amenajare a teritoriului si de urbanism, se determina functiunea dominanta existenta si viitoare. Zona functionala poate rezulta din mai multe parti cu aceeasi functiune dominanta (zona de locuit, zona activitatilor industriale, zona spatiilor verzi etc.).

- **Zonificare functionala**

- Actiunea impartirii teritoriului in zone functionale.

- **Zona defavorizata**

- Aarii geografice strict delimitate teritorial, care indeplinesc cel putin una dintre urmatoarele conditii: a) au structuri productive monoindustriale care in activitatea zonei mobilizeaza mai mult de 50% din populatia salariata; b) sunt zone miniere in care personalul a fost disponibilizat prin concedieri colective in urma aplicarii programelor de restructurare; c) in urma lichidarii, restructurarii sau privatizarii unor agenti economici apar concedieri colective care afecteaza mai mult de 25% din numarul angajatilor care au domiciliul stabil in zona respectiva; d) rata somajului depaseste cu 25% rata somajului la nivel national; e) sunt lipsite de mijloace de comunicatie si infrastructura este slab dezvoltata.

- **Zona de protectie**

- Suprafete aflate in jurul sau in preajma unor surse de nocivitate, care impun protectia zonelor invecinate (statii de epurare, platforme pentru depozitarea controlata a deseurilor, puturi seci, cimitire, instalatii sau incinte cu emisie de noxe industriale, circulatie intensa de autovehicule etc.).

- **Zona protejata**

- Suprafata delimitata in jurul unor bunuri de patrimoniu, construit sau natural, a unor resurse al subsolului, in jurul sau in lungul unor oglinzi de apa etc. in care se impun masuri restrictive de protectie a acestora prin distanta, functionalitate, inaltime si volumetrie.

- **Zone protejate**

- Teritoriile delimitate geografic, in cuprinsul carora se afla elemente sau ansambluri ale patrimoniului natural sau cultural cu valoare deosebita. In raport cu natura elementelor de patrimoniu, zonele protejate sunt: a) zone naturale protejate, instituite pentru protejarea si punerea in valoare a patrimoniului natural cu valoare deosebita; b) zone construite protejate, instituite pentru salvarea, protejarea si punerea in valoare a patrimoniului construit, cu valoare istorica, culturala sau memorialistica deosebita.

- **Zona de risc natural**

- Areal delimitat geografic, in interiorul caruia exista un potential de producere a unor fenomene naturale distructive care pot afecta populatia, activitatile umane, mediul natural si cel construit si pot produce pagube si victime umane.

- **Zona urbanistica**

- Delimitare teritoriala urbana cu caracteristici urbanistice comune. Conform P.U.G. Bucuresti - exista urmatoarele zone: A - activitati productive si de servicii; CA - centrala in afara limitelor CP; CB - nuclee urbanistice strategice aflate in afara zonei centrale; CP - de protectie a valorilor istorice si arhitectural urbanistice ; G - gospodarie comunala; L - locuinte; M - mixta; R - echipamente tehnice majore; S - destinatie speciala; T - transporturi; V - spatii verzi; EX - rezervate, aflate in afara teritoriului administrativ al localitatii.

- **Zona umeda**

- Intindere de balti, mlastini, turbarii, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este statatoare sau curgatoare, dulce, salmastra sau sarata, inclusiv intinderea de apa marina a carei adancime la reflux nu depaseste 6 m.